

ŽELEZAR

TEDNIK – GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA SŽ ŽELEZARNE JESENICE

ŠTEVILKA: 39. LETO: XXVI

JESENICE, DNE 6. OKTOBRA 1977

Železar izhaja od 1. decembra 1951 kot mesečna revija, od 15. aprila 1959 kot štirinajstdnevnik in od 1. januarja 1962 kot tednik. Glavni in odgovorni urednik Joža Varl – Naslov: Uredništvo Železarnja, SŽ – Železarna Jesenice. Številki internih telefonov: urednik 483, administracija 484. Tisk: GP Gorenjski tisk, Kranj. Oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju štev.: 421/1-72

ISKANJE MERIL ZA VREDNOTENJE DELOVNE USPEŠNOSTI

Povsem jasno je, da rešitve problema delitve osebnega dohodka po delu in rezultatih dela ne bomo smeli več odlagati. K temu nas ne sili le zakonski rok, ki se z datumom 1. 1. 1978 naglo približuje, ampak tudi okrnjena delovna motivacija s številnimi negativnimi posledicami. Vsekakor je ustvarjena ugodna družbena klima za razpletanje težavnih vzlovov pri delitvi osebnega dohodka.

Da ne bo nesporazumov, naj kar na začetku poudarimo tole: nikakor ne bi mogli trditi, da v železarni Jesenice ni bilo storjeno nič za delitev osebnega dohodka po delu, kar se zadnje čase pogosto govori in piše. Dokaz je že v tem, da so mnoge rešitve s tega področja hodili »prepisovati« iz drugih OZD iz Slovenije ali celo iz Jugoslavije. Vendar pa bi bilo hkrati nekritično, ko bi se uspravili z mislijo, da je že »vse v najlepšem redu«. Zato ta prispevek, oziroma osnutek nima nikakršnega namena, da bi podiral tisto, kar je že narejeno in je dobro, ampak želimo z njim samo razširiti pogled na možnosti uvažanja meril delovne uspešnosti in na koncu strniti zvezo med njimi ter ocenjevanjem delovne uspešnosti.

1. PREDNOSTI IN SLABOSTI OCENJEVANJA DELOVNE USPEŠNOSTI

Sistem ocenjevanja delovne uspešnosti, ki ga v Železarni razvijamo in delno uporabljamo že vrsto let,

ima določene prednosti. Toda o teh smo že razpravljali in jih tukaj ne bi ponavljali. Osredotočili se bomo zlasti na slabosti. Med poglavitnimi očitki, ki se vseskozi bolj ali manj

upravičeno pojavljajo, je prav gotovo na prvem mestu subjektivnost ocenjevanja. Raziskave so pokazale, da se subjektivnost, oziroma nenačelnost ocenjevanja lahko zmanjša z bolj natančno definiranimi kriteriji, usposabljanjem ocenjevalcev in podobno, zlasti pa s povečanjem števila ocenjevalcev. Vse ugotovitve

Nadaljevanje na 10. strani

POSLOVNI REZULTATI ŽELEZARNE V AVGUSTU IN KUMULATIVNO ZA OSEM MESECEV

Plan eksterne realizacije v mesecu avgustu 1977 je bil 35.435 ton in v vrednosti 353.517.068 din, ob povprečni ceni 9.976 din za tono. Dejansko pa smo v avgustu prodali 32.361 ton izdelkov osnovne dejavnosti v skupni vrednosti 330.707.869 din in pri tem dosegli poprečno prodajno ceno 10.219 din na tono. Lani avgusta smo prodali 30.351 ton v vrednosti 288,1 milij. din s poprečno prodajno ceno 9.494 din.

Proizvodni rezultati so v avgustu za 3.074 ton ali 8,7% izpod plana, vrednostna realizacija pa zaostaja za planirano za 22.809.199 dinarjev

ali za 6,5%, dejanska prodajna cena pa je za 243 din na tono ali za 2,4% višja od planirane.

V kumulativni je plan eksterne realizacije za obdobje osmih mesecev znašal 273.825 ton v vrednosti 2.729.812.789 din in s poprečno ceno 9.969 din na tono. Dejansko pa smo v prvih osmih mesecih letošnjega leta prodali 256.899 ton proizvodov osnovne dejavnosti v skupni vrednosti 2.458.965.852 dinarjev in s poprečno prodajno ceno 9.572 din za tono. Prodali smo 16.926 ton ali 6,2% manj, kot smo planirali, in pri tem iztržili za 270.846.937 din ali za 9,9% nižjo vrednost. Poprečna prodajna cena je bila v prvih osmih mesecih za 397 din na tono ali za 4,0% nižja od planirane.

V mesecu avgustu je večina temeljnih organizacij združenega

Vzporedno s to aktivnostjo je v celotni organizaciji sindikata, in to

(Nadaljevanje na 3. strani)

(Nadaljevanje na 2. strani)

ALI NAM BO USPELO USTVARITI REKORDNI INVENTIVNI DOHODEK

V prvem in drugem letu inventivne dejavnosti in zaščite industrijske lastnine 1975/76 so tudi naši iznajditelji skupaj z novatorji in racionalizatorji ter številnimi avtorji malih obratnih izboljšav iz leta v leto dosegali večje in lepše dosežke. Število avtorjev se je pomnožilo, vzporedno s tem pa tudi število izboljšav, s katerimi rešujejo težje in večje tehnološko-proizvodne probleme in naloge.

V prvem letu inventivne dejavnosti, leta 1975, so jeseniški inovatorji ustvarili in prihranili 14 mili-

jonov 871.335,00 din letnega dohodka in zato prejeli 389.520,00 din spodbudnih odškodnin, akontacij in rent ali 2,62% od ustvarjenega prihranka.

V drugem letu, leta 1976, so se letni inovacijski prihodki povzpeli na 23.716.866,00 din, za kar so avtorji prejeli 567.464,00 din ali 2,39% od ustvarjenih koristi in prihrankov. To so vsekakor lepi in spodbudni

(Nadaljevanje na 2. strani)

USTANOVLJENO SPLOŠNO ZDRUŽENJE ČRNE METALURGIJE JUGOSLAVIJE

V petek, 30. septembra, je bila v Kranju ustanovna skupščina splošnega združenja črne metalurgije Jugoslavije, ki jo je sklical in vodil predsednik iniciativnega odbora za ustanovitev Gregor Klančnik. Po zakonu o združevanju organizacij združenega dela v splošna združenja in gospodarsko zbornico Jugoslavije, ki je izšel decembra lanskega leta, bi se takšna organiziranost morala izvesti štiri mesece po izidu zakona, kar sicer pomeni manjšo zamudo, pa vendarle je bilo to združenje ustanovljeno med prvimi v SFR Jugoslaviji. Splošno združenje črne metalurgije Jugoslavije trenutno združuje 17 delovnih in sestavljenih organizacij združenega dela s področja proizvodnje koks, jekla in ferolegur, katerih delegati so se udeležili ustanovne skupščine.

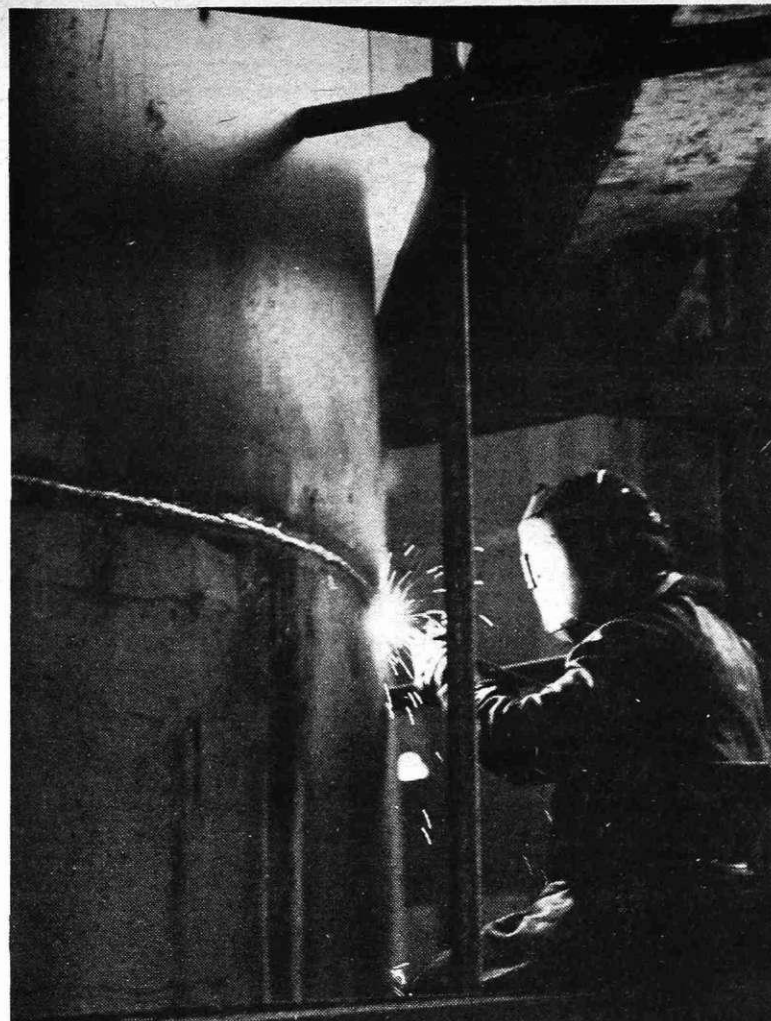
Po omenjenem zakonu, ki pomeni uresničevanje ustave SFRJ, se organizacije združenega dela, ki opravljajo gospodarsko dejavnost, in njihove poslovne skupnosti združujejo v gospodarsko zbornico Jugoslavije po splošnih združenjih, ustanovljenih za posamezne panoge za območje SFR Jugoslavije. Po sklepu skupščine gospodarske zbornice Jugoslavije maja letos bo v Jugoslaviji osnovanih 18 splošnih združenj, in sicer:

– za pridobivanje premoga,

– za pridobivanje nafte in zemeljskega plina in proizvodnjo naftnih derivatov,

– za pridobivanje železove rude in črno metalurgijo, v kateri se združujejo organizacije združenega dela naslednjih dejavnosti: pridobivanje železove rude; proizvodnja železa in jekla (proizvodnja surovega železa, proizvodnja surovega jekla, proizvodnja valjanega, vleče-

(Nadaljevanje na 9. strani)

Varilec pri montaži prašne vreče v okviru remonta plavža II

PET LET PO PISMU PREDSEDNIKA TITA

V preteklem mesecu je preteklo pet let, ko so na seji takratnega izvršnega biroja predsedstva Zveze komunistov Jugoslavije, s sodelovanjem predsednika tovariša Tita, razpravljali o nekaterih bistvenih vprašanjih izvajanja politike ZKJ in določili ukrepe, ki jih je treba storiti odločno in brez omahovanj, da bi zveza komunistov povečala svojo enotnost, akcijsko sposobnost in učinkovitost. Ti ukrepi so bili objavljeni v znanem pismu predsednika zveze komunistov in izvršnega biroja predsedstva ZKJ vsem organizacijam in članom Zveze komunistov Jugoslavije. Ta čas, ko bijemo na vseh področjih bitko za kar najbolj dosledno uresničevanje zakona o združenem delu, oziroma ustavnih družbeno-ekonomskih odnosov, je verjetno pravi čas, da se organizacije in člani zveze komunistov soočijo z njim in predvsem z vidika enotnosti, akcijske sposobnosti in učinkovitosti ocenijo same sebe in moč svoje organizacije.

Kajti prav te tri, vedno prisotne kvalitete v delu jugoslovanske partije in komunistov so prav gotovo tudi danes edino jamstvo, da dosledno uresničimo ustavna določila in zakon o združenem delu. Ne da bi zmanjševali izredno vlogo zveze komunistov v našem političnem sistemu, v boju za samoupravne družbeno-ekonomske odnose, v boju za osvoboditev človeka in dela, so pri posameznih članih in v posameznih organizacijah nekatere od slabosti, ki jih omenja pismo, še vedno prisotne.

Tudi danes se še srečujemo z interesi, ki nasprotujejo interesom delavskega razreda, z vplivi birokratske mentalitete, drobnolastniške stihije in malomeščanske miselnosti, z oportunističnim, s posplošenimi in nejasnimi sklepi, z nekritičnostjo in z nepreverjanjem sprejetih sklepov, s potrošniško psihologijo in pojavi nevsnega odnosa do dela in družbenih sredstev ter malomarnosti, s pomanjkanjem kontrole pri izvrševanju nalog, kar zamegljuje konkretno osebno in kolektivno odgovornost in podobno.

Tudi danes je prisotno to, kar so ugotovili v pismu pred petimi leti in temu napovedali odločni boj, namreč, da se sprejeta stališča in sklepi prepočasno izvajajo in poskušajo na različne načine omiliti. Za mnoge sredine tudi še danes velja takratna ugotovitev, da je idejnopolična usposobljenost članstva zveze komunistov še vedno v resnem razkoraku s potrebami sedanjega družbenopolitičnega trenutka, z obveznostmi, ki jih je prevzela zveza komunistov.

Se prav posebno pa je za nas, železarje, danes aktualna naloga, ki jo je pismo pred petimi leti naložilo članom zveze komunistov, da se je potrebno maksimalno prizadevati za mobilizacijo notranjih moči, za dvig produktivnosti dela in zvečanje dohodka, za razvoj sposobnosti in ustvarjalnosti, za krepitve družbene odgovornosti in delovne discipline.

To je le nekaj prebliskov iz pisma pred petimi leti, ki pa so še vedno aktualni in zato vredni vse pozornosti in aktivnosti.

URESNIČEVANJE SAMOUPRAVNEGA SPORAZUMA O TEMELJIH PLANA SKUPNOSTI POKOJNINSKEGA IN INVALIDSKEGA ZAVAROVANJA V SRS

Izvršilni odbor skupščine skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja SRS Slovenije je pripravil za 12. zasedanje skupščine naslednje aktualne teme in jih daje v razpravo delegatom: osnutek sprememb in dopolnitev samoupravnega sporazuma v samoupravni organizaciji in nalogah skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji, uresničevanje samoupravnega sporazuma o temeljih plana skupnosti za obdobje 1976–1980 v letu 1977 in izhodišča za uresničevanje samoupravnega sporazuma o temeljih plana skupnosti v letu 1978.

V osnutku sprememb in dopolnitev so upoštevane predvsem vse spremembe, ki jih narekujejo ustanovitve skupnosti v občinah kot delov skupnosti pa tudi določbe v zvezi

s sodnim varstvom pravic zavarovancev in upokojevcem ter nekatere druge vsebinske spremembe na podlagi novih samoupravnih družbeno-ekonomskih odnosov, uveljav-

ljenih v času od sprejema samoupravnega sporazuma do danes.

Po določilih tega osnutka bomo tudi v občini imeli v bodoče skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja, kot del skupnosti SR Slovenije. Pri tej skupnosti bosta tudi izvršilni odbor in odbor delavske kontrole.

V skupščini občinske skupnosti in v njenih izvršilnih organih bo mogoče bolj neposredno uresničevati pravico do rehabilitacije in zaposlo-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Človeka, ki je zvezan in povezan s to našo železarno, kar nekako stisne pri srcu, ko na delovnem mestu dobi rdečo informacijo, ki običajno ne napoveduje nič dobrega. Pona-vadi le- ta opozarja na težko situacijo, v katero so zašle temeljne organizacije združenega dela in delovne skupnosti Železarn, situacijo, ki zahteva, da vsi pljunemo v roke in da vsak posameznik na svojem delovnem mestu naredi maksimalno, kar je v njegovih močeh, da se stanje izboljša. Tako je tudi v našem zadnjem primeru z informacijo, ki smo jo prejeli pretekli teden od predsednika poslovnega odbora. Čeprav je situacija dovolj kritična, pa vendarle ne bi kazalo biti plat zvona, ker so delavci Železarn še v vseh dosedanjih kriznih ali neugodnih situacijah izšli kot zmagovalci, kajti znali so premagati celo same sebe in doseči neslutene rezultate. Ravno to jih je leta in leta uvrščalo med zgledne delovne kolektive ne le v ožji domovini, temveč celo v Jugoslaviji.

Čeprav je prijetneje pisati o uspehih in dosežkih, ki jih tudi ni malo, saj vendarle precejšnje število temeljnih organizacij združenega dela vestno izpolnjuje svoje planske obveznosti in celo za to žrtvuje svoje proste dneve, pa vendarle moramo imeti tudi naše slabosti neprestano pred očmi. Kajti prav te so nas opozorile, da smo nekatere stvari le preveč izpustili iz rok, ali pa jih reševali bolj verbalno in formalistično. Mnoge stvari smo odlagali iz meseca v mesec, v upanju, da bo prihodnji mesec boljši. V nekaterih primerih je tudi bil, vendarle pa celotna osem mesečna bilanca kaže kaj slabo sliko celotne Železarn, čeprav se ob tej, kot že rečeno, posamezne temeljne organizacije združenega dela ponašajo z imenitnimi rezultati in dosežki.

Tako imamo po osmih mesecih kar 17.000 ton zaostanka za družbenim planom. Čeprav smo letos v osmih mesecih proizvedli 18.000 ton več kot v istem obdobju lanskega leta, nam to ne sme in ne more biti v tolažbo, kajti v tem času so začele delovati nekatere nove proizvodne naprave, pa tudi nekaj več nas je kot v lanskem letu. Pa tudi sicer je primerjava z lanskim letom, zaradi znanih tržnih težav, zelo težka, ko smo morali včasih proizvodnjo celo omejevati, ker nismo mogli plasirati vseh proizvodov.

Poleg zaostajanja za planom pa so seveda tu še nekateri drugi negativni pojavi, ki jih prav gotovo ne moremo in ne smemo pripisovati vsem temeljnim organizacijam združenega dela, vendarle pa prizadenejo vse in zato se moramo z njimi tudi soočiti. Predvsem gre tu za naš neodgovorni odnos do plansko sprejetih normativov različne potrošnje, ki jih visoko presegamo, nadalje neizpolnjevanje plansko sprejete izplena, zaostajanje za planirano proizvodnjo visokovrednih jekel in podobno. Vse to se seveda odraža tudi v tem, da Železarna kot celota po osmih mesecih izkazuje 42 milijonov izgube.

Seveda pa v izgubi ni izražen drug, bolj zaskrbujoč problem, to je, skrajno malomaren in neodgovoren odnos nekaterih naših sodelavcev do družbene lastnine, do delovnih naprav. V zadnjem času smo imeli kar majhno serijo primerov poškodb strojev in naprav ter večjih škod zaradi malomarnosti, med njimi celo primere namernosti. Tu gre za dva-

ŽELEZARJI DOSLEJ NISMO NIKOLI RAZOČARALI

kratni izpust olja, namerni poskus poškodbe škarij, malomarni izpust kisline, večkratne prodore jekla, poleg manjših okvar zaradi malomarnosti in neodgovornosti. Čeprav smo rekli, da to ni izraženo v izgubi, pa vendarle tudi to vpliva na izgubo, kajti zaradi tega se večajo naši materialni stroški in manjša dohodek in čisti dohodek. To se pravi da s tem povzročamo škodo tudi na drugih področjih. Ker je manjši dohodek, so prizadete tudi družbene dejavnosti — šolstvo, zdravstvo, socialno varstvo, kultura in drugi, je prizadet občinski proračun, varstvo našega okolja, je prizadeta splošna ljudska obramba in družbena samozaščita in še nekatera področja. Seveda pa je zaradi tega manjši tudi čisti dohodek, ki ga uporabljamo za osebne dohodke in za skupno porabo ter za izboljšanje in razširjanje materialne osnove dela ter za ustvarjanje in obnavljanje rezerv. Povečevanje materialnih stroškov torej povzroči pravo verižno reakcijo na vseh navedenih področjih.

Ob vsem tem je zato včasih skoraj nerazumljivo, da se v posameznih temeljnih organizacijah združenega dela tista zdrava, pozitivna jedra do teh vprašanj obnašajo neprizadeto ali vsaj premalo prizadeto. Res je, da smo vse to na naših dosedanjih osebnih dohodkih bore malo občutili, seveda pa se bo zato to bolj občutilo pri sredstvih za izboljšanje in razširjanje materialne osnove dela.

Ravno tako včasih ni razumljivo ob vsem tem zapiranje posameznih temeljnih organizacij združenega dela v svoj krog, kot da se jih dogajanja okrog njih nič ne tičejo. Ob tem velja poudariti določilo zakona o združenem delu, ki pravi: »Delovna organizacija je samostojna samoupravna organizacija delavcev, povezanih s skupnimi interesi pri delu in organiziranih v temeljne organizacije v njeni sestavi ali neposredno povezanih z enotnim delovnim procesom.« In končno ne bi smeli pozabiti, da delavci uresničujejo samoupravljanje v vzajemni odgovornosti, kajti vsi upravljajo z družbenimi sredstvi.

Prepričani smo, da jeseniški železarji tudi v tej nič kaj zavidljivi situaciji ne bodo razočarali. Večina v delovnih kolektivih temeljnih organizacij združenega dela in delovnih skupnosti je nedvomno dosti zrela, da bo znala v tem trenutku razsodno in pravilno oceniti situacijo in tudi sprejeti ustrezne ukrepe, da se stanje bistveno izboljša. Ne bo prvi primer, ko smo v Železarni v zadnjem tromesečju bistveno izboljšali ključno situacijo prejšnjih mesecev. Prav gotovo je večina kolektiva dovolj zrela, da bo spoznala posledice v vsej svoji obsežnosti, ki sledijo taki neodgovornosti in neprizadetosti, kot smo jo pokazali doslej. Tudi naš pogled na vse to ne sme biti več pogled meznega delavca, temveč delavca samoupravljalca, delavca nosilca oblasti. S takimi slabostmi in negativnimi pojavi nedvomno izpodbijamo vse tisto, za kar smo se doslej borili in žrtvovali, to je, uresničitev oblast delavskega razreda in vseh delovnih ljudi.

Z odštevanjem dnevov, ki nas še ločujejo do sklepa leta, bi morali seštetati tudi naše dnevne dosežke in prispevek vsakega posameznika h končnemu rezultatu, da bi se tako kar najbolj približali letošnjim planskim obveznostim, ki smo jih samoupravno sprejeli, in to ne samo v pogledu tonaže, temveč tudi v pogledu kvalitativnih obvez in obvez, ki izhajajo iz sprejetih normativov potrošnje materialov, energetskih medijev in plana izplena. Se vse to skupaj nas bo pripeljalo do rezultatov in do večjega zadovoljstva ob sklepu leta.

URESNIČEVANJE SAMOUPRAVNEGA SPORAZUMA...

(Nadaljevanje s 1. strani)

vanja invalidov, določati in izvajati ukrepe za zmanjšanje invalidnosti, urejati in spremljati uveljavljanje pravic zavarovancev in upokojevcv in skrbeti za reševanje stanovanjske problematike upokojevcv in delovnih invalidov.

Med drugimi določili tega osnutka sta predvidena tudi postopek za uveljavljanje pravic v skupnosti in sodno varstvo. Zapisano je, da za samoupravno sodno reševanje sporov sestavi skupnost posebno samoupravno sodišče združenega dela pokojninskega in invalidskega zavarovanja, ki kot samostojen družbeni organ v mejah z ustavo in z zakonom določenih pristojnosti rešuje vse spore iz samoupravnih družbeno-ekonomskih razmerij, ki nastanejo v skupnosti.

Iz gradiva za drugo točko dnevnega reda je razvidna analiza izvajanja — uresničevanja samoupravnega sporazuma o temeljnih plana skupnosti za obdobje 1976—1980 v letu 1977.

V tem sestavku mi ni mogoče podati vseh zanimivih ugotovitev, zato naj prikažem ugotovljeni gnotni položaj upokojevcv.

Iz strukture pokojnin po dohodkovnih skupinah sledi, da kar 57,3 % vseh upokojevcv prejema pokojnino med 1.400 in 3.200 din, 14,5 % med 3.200 in 3.800 din in le 1,39 % nad 3.800, od tega več kot 5.500 din le 3,5 % upokojevcv.

Poprečne pokojnine v obdobju januar—september 1977 znašajo:

	din
— starostna pokojnina	3.327,83
— invalidska pokojnina	2.567,07
— družinska pokojnina	2.119,23
— vse pokojnine	2.808,55

V letu 1976 je znašala povprečna starostna pokojnina 71,6 % povprečnega osebnega dohodka vseh zaposlenih za to leto (v letu 1975 67,8 %), povprečna pokojnina vseh upokojevcv pa 61,0 % (v letu 1975 58,0 %). Relativno visok porast v letu 1976, v primerjavi z letom 1975, je posledica sistema usklajevanja pokojnin. Znano je namreč, da upokojevcv dejansko prejema valorizacijo pokojnin z enoletno zamudo. Tako so bile pokojnine v letu 1976 usklajene na podlagi porasta poprečnih nominalnih osebnih dohodkov v letu 1975 v primerjavi z letom 1974 za 25,1 % v letu 1976 pa je osebni dohodek porastel le za 15,5 %.

Glede na ugotovljeno rast osebnih dohodkov in življenjskih stroškov v letu 1977 ter na podlagi ocene finančnega poslovanja skupnosti izvršilni odbor skupščine skupnosti predlaga medletno uskladitev pokojnin, ki bi imelo za posledico povečanje izdatkov skupnosti za blizu 210 milijonov din ali 2,2 %, pri čemer bi odpadlo blizu 180 milijonov din za povečane pokojnine, ostanek pa na prispevke.

Stroške medletne uskladitve pokojnin bi skupnost pokrila iz sredstev višje realizacije dohodkov. Skupnost namreč ocenjuje, da bo realizirala skupne dohodke v višini 9.936,0 milijonov din, kar predstavlja 6,0 % več, kot je bilo predvideno v finančnem načrtu skupnosti. Glavni razlogi za prekoračitve dogovorjenih sredstev so:

- hitrejša rast osebnih dohodkov na zaposlenega (plan 15 %, realizacija I.—VI. 17,2 %, ocena 18,7 %);
- hitrejša rast zaposlenosti (plan 2,6 %, realizacija I.—VI. 3,6 %, ocena 3,6 %);

POSLOVNI REZULTATI ŽELEZARNE...

(Nadaljevanje s 1. strani)

dela dosegla boljše rezultate kot v juliju, le TOZD Jeklarna, TOZD Plavž in TOZD Hladna valjarna Bela izkazujejo precejšnje zvišanje stroškov. V TOZD Jeklarna so stroški višji od planiranih za pet milij., in sicer dva milij. din zaradi izvršenega glavnega remonta na Lector-melt električni peči, ostali trije milijoni pa gredo na račun razlike v poprečni ceni SM, in elektro jekla. Za en milijon višji stroški v TOZD Plavž pa so zaradi nižje proizvodnje (remont) in večje porabe koksa. Zvišanje stroškov v TOZD Hladna valjarna Bela bremeni rezultat meseca avgusta v višini 4,8 milij. din, ker smo del stroškov celotnega zvišanja obračunali še kot zagnanske stroške, ki bremenijo investicijo in se med letom odpisujejo. Proizvodnja v TOZD Hladna valjarna Bela je bila dosežena le 59,6 % od planirane.

V valjarni Bluming-štel je rezultat bistveno boljši. Planirani izplen sicer še vedno ni dosežen, v valjarni bluming je bil slabši za 2 %, v valjarni štel pa za 1,7 %, kar pa je v primerjavi s preteklim obdobjem precejšnje izboljšanje. Skupaj izkazuje porabljeni vložek v valjarnah 3.014.926 din zvišanja, večja proizvodnja in nižji stroški predelave pa so izboljšali rezultat, tako da je skupno zvišanje le 1,3 milij. din.

Temeljne organizacije združenega dela predelave izkazujejo precejšnje znižanje, ki gre na račun spremem-

— hitrejša rast mase bruto osebnih dohodkov (plan 18 %, realizacija I.—VII. 20,2 %, ocena 23 %);

— nadpoprečni porast poslovnega sklada (valorizacija osnovnih sredstev), ki je podlaga za posebni prispevek iz dohodka.

V razpravi v temeljnih delegacijah in na občinski konferenci delegatov naj bi se delegati odločili o naslednjih predlogih:

— za medletno uskladitev — povečanje pokojnin;

— da se pokojnine povečajo za 4 % in 60 din (družinske za 60, 54, 48, oziroma 42 din, odvisno od števila članov, koristnikov družinske pokojnine) od 1. avgusta 1977. leta dalje;

— da se povečajo za vrednost medletnega povečanja pokojnin (blizu 210,0 milijonov din) dogovorjena sredstva po samoupravnem sporazumu s 7.288,9 milijona na 8.498,9 milijona din;

— da se za ocenjeni presežek dogovorjenih sredstev (blizu 271,1 milijona din) razbremenijo združeno delo v gospodarstvu, s tem da se za zadnje trimesečje 1977. leta ukine obveznost plačila posebnega pri-

spevka iz dohodka, kateremu je podlaga poslovni sklad in se plačuje po stopnji 1,27 %, oziroma 0,27 %.

Ker bo 12. zasedanje skupščine sredi oktobra, ko je že čas za razpravo o povečanju pokojnin s 1. 1. 1978, so se predsedniki občinskih konferenc na skupnem sestanku odločili na zasedanjih občinskih konferenc predlagati še naslednji predlog:

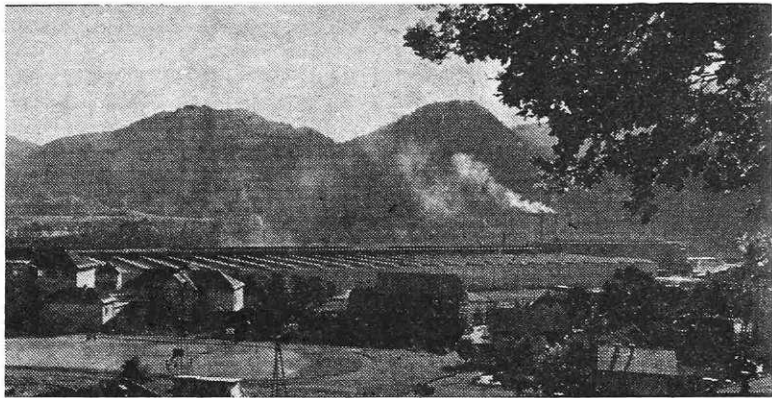
— skupščino skupnosti se pooblašča, da na svojem 12. zasedanju na podlagi analiz sklade, da se pokojnine s 1. 1. 1978 akontativno povečajo še za okrog 10 %.

Iz vseh teh predlogov je razvidno, da se bodo tokrat delegati odločili za pomembne sklepe, zlasti to, da bodo z realizacijo teh sklepov dokazali doseženo zrelost na področju samoupravnega dogovarjanja; ko se odločajo o vrnitvi preveč formiranih sredstev tja, kjer so bila ustvarjena.

O zadnji točki tega programa bi samo na kratko zapisal da v temeljnih plana skupnosti v letu 1978 ni predvideno širjenje pravic zavarovancev.

Več o tem boste lahko prebrali v eni od naslednjih števil Železarnja.

Zdravko Pogačnik

ALI NAM BO USPELO...

(Nadaljevanje s 1. strani)

dosežki, ki dokazujejo, da so naši delavci spoznali, da so prav v inventivni dejavnosti še ogromne skrite in neizkoriščene rezerve, katere je treba izkoristiti. Timsko, množično delo iznajditeljev, novatorjev, racionalizatorjev in drugih avtorjev je v zadnjih letih rodilo lepe dosežke.

Posebno v času, ko so prevzele ocenjevanje tehnoloških in tehničnih inovacij posebne komisije, oziroma odbori za gospodarstvo pri TOZD, se je stanje na tem področju bistveno izboljšalo.

V mesecu januarju letos so odbori za gospodarstvo pri TOZD na treh sejah pozitivno ocenili in nagradili enajst inovacij, s katerimi so prizadevni in uspešni avtorji ustvarili 5.324.392,00 din inovacijskega dohodka. V mesecu februarju in marcu odbori za gospodarstvo niso razpravljali o tehničnih in tehnoloških izboljšavah.

Aprila je bila le ena seja odbora za gospodarstvo, na kateri so obravnavali tri inovacije in avtorjem priznali za letni prihranek 5.796.060,00 din triletno rento v višini 127.329,00 din.

V mesecu maju so imeli odbori za gospodarstvo tri seje, na katerih so obravnavali in ocenili ter nagradili tri tehnične in tehnološke inovacije, s katerimi so novatorji in racionalizatorji letno prihranili 423.360,00 din.

POSLOVNI REZULTATI ŽELEZARNE...

be v razmerju porabljenega vložka (domači in nabavljeni) in na račun manjših porab v predelavi.

Višje stroške od planiranih imata še temeljni organizaciji združenega dela Remontne delavnice in Vzdrževanje in to zaradi manjšega obsega opravljenih storitev. Temeljna organizacija Energetika in TOZD Transport pa imata stroške nižje od planiranih.

Z obračunom po plačani realizaciji izkazuje Železarna kot celota 42 milij. din izgube.

Nada Pesjak

ČESTITAMO

V zadnjem času so s študijem ob delu diplomirali naslednji naši sodelavci:

NA VISOKI EKONOMSKO KOMERCIALNI ŠOLI V MARI-BORU: Stane ERJAVEC, valjarna žice;

NA TEHNIŠKI METALURŠKI IN STROJNI ŠOLI JESENICE: Anton ANDREUZZI, transport, Vukašin NEDIĆ, hladna valjarna Jesenice, Marjan REKAR, transport, Rastislav ROSTOHAR, strojne delavnice, Miodrag HRVAČANIN, PIV energija;

NA EKONOMSKI SREDNJI ŠOLI JESENICE: Franc BIZJAK, finančno računski sektor;

NA DELOVODSKI ŠOLI METALURŠKE IN STROJNE SMERI JESENICE: Vinko SVETINA, strojne delavnice, Franc HOČEVAR, valjarna bluming-štel, Pavel KOTNIK, martinarna, Franc ROZMAN, hladna valjarna Bela, Marjan STOJAN, jeklovlek, Milan SULC, valjarna debele pločevine, Milan STRUNA, jeklovlek.

O RAZPOREJANJU DOHODKA IN DELITVI SREDSTEV ZA OSEBNE DOHODKE

(Nadaljevanje s 1. strani)

na vseh ravneh, dejavnost usmerjena v odkrivanje problemov in iskanje rešitev v zvezi s pridobivanjem in razporejanjem dohodka. Aktivnost je usmerjena v dograditev gospodarskega sistema in družbenih stališč, zasnovanih na dohodkovnih načelih. Intenzivno delo pri dograditvi sistema delitve sredstev za osebne dohodke po delu in rezultatih dela je odprlo vprašanje, katerega reševanje je v neposredni zvezi z ustvarjanjem načel delitve po delu in rezultatih dela.

Tako so še vedno, na primer, odprta vprašanja obstoječih razlik v višini dohodka med posameznimi vejami in grupacijami, problematika cen v razmerah delovanja samoupravnega tržišča, svobodna menjava dela, problematika minulega dela, problematika razmejitve prispevka iz dohodka in osebnih dohodkov delavcev, posebej še s stališča obdavčevanja delovno intenzivnih panog in grupacij (kriterij za splošno in skupno porabo glede na njihov namen), problematika dela dohodka, ki je dosežen ob posebno ugodnih pogojih, problematika spodnje meje dohodka po posameznih proizvodnjah, problematika medsebojnih odnosov temeljnih organizacij združenega dela pri skupnem prihodu in skupnem dohodku (interne cene). Ker je rešitev teh vprašanj eden izmed bistvenih pogojev za ugotavljanje dohodka temeljnih organizacij združenega dela na podlagi skupnega prihoda in dohodka in za uresničevanje načel delitve po delu in rezultatih dela, kaže na to, da je nujno treba intenzivirati delovanje v zvezi sindikatov pri dogovarjanju, usklajevanju mnenj in iskanju skupnih rešitev.

Razporejanje čistega dohodka in ugotavljanje odnosov njegovih delov omogoča racionalno uporabo družbenih sredstev, povečanje delovne storilnosti in dohodka, kakor tudi dosledno uresničevanje načel delitve po delu in rezultatih dela. Poleg najpomembnejšega pogoja, da v temeljnih organizacijah združenega dela delavci odločajo o razporejanju čistega dohodka v skladu s skupnimi merili in osnovami, ki so jih sprejeli s samoupravnimi sporazumi, družbenimi dogovori, h katerim so pristopili in jih podpisali, je najpomembnejše, da osnove za sprejemanje takih odločitev temelje na medsebojni odvisnosti in pogojenosti posameznih delov čistega dohodka. Ta medsebojna pogojenost delov čistega dohodka je izhodišče, ki ga je treba upoštevati pri ugotavljanju zakonitosti pri razporejanju čistega dohodka, oziroma pri ugotavljanju delov čistega dohodka v skupnih planih in programih razvoja. Bistven element te zakonitosti, ki bo opredeljeval višino posameznega dela čistega dohodka, je velikost dohodka. Izhajajoč iz interesov in potreb, seveda pa v skladu z obveznostmi, ki so jih prevzeli s samoupravnimi sporazumi o osnovah planov in dogovorih o osnovah planov družbenopolitičnih skupnosti, delavci temeljnih organizacij združenega dela v delovni organizaciji ugotavljajo skupne osnove in merila za razporejanje čistega dohodka na del dohodka za razvoj in razširitev materialne osnove združenega dela, na rezerve za oblikovanje sredstev za osebne dohodke in skupno porabo delavcev. Del dohodka za razvoj in razširitev materialne osnove združenega dela je odvisen od narave dejavnosti in vloge, ki jo ima posamezna proizvodnja v družbeni reprodukciji. S tem sredstvi je treba zagotoviti napredek tehnike in tehnologije proizvodnje in poslovanja, uvažanja sodobne organizacije dela in druge pogoje za boljše delo, večji dohodek in s tem seveda tudi boljše možnosti za ustrezno povečanje čistega dohodka.

Ugotavljanje sredstev rezerv je odvisno od narave dejavnosti organizacije združenega dela in od rizika v njenem poslovanju. Vsekakor bo potrebno izvajati večja sredstva v tistih organizacijah, ki imajo sezonsko naravo proizvodnje, pri tistih, ki nimajo stalnega in obdelanega tržišča za plasma svojih proizvodov. Pri ugotavljanju višine teh sredstev in njihovega odnosa z drugimi deli čistega dohodka je treba izhajati s stališča, da se s temi sredstvi zagotavlja poslovna stabilnost organizacij združenega dela in materialna stabilnost delavcev.

Pri ugotavljanju dela sredstev za osebne dohodke in skupno porabo delavcev pa je treba izhajati iz delovnega prispevka, ki so ga delavci dali pri ustvarjanju dohodka, seveda v odvisnosti od delovne storilnosti, doseženega uspeha pri upravljanju in gospodarjenju s sredstvi v temeljni organizaciji in drugih oblikah združevanja dela in sredstev, od uporabe znanstvenih dosežkov, prilagojenosti proizvodnje in poslovanja temeljne organizacije pogojem

tržišča in podobno. To pomeni, da je količina sredstev za osebne dohodke odvisna od delovnega prispevka delavcev na podlagi živega dela, minulega dela in inovacij in od ustvarjenega dohodka temeljne organizacije osnovne delovne skupnosti.

Ugotavljanje količin sredstev za skupno porabo in njenega odnosa z drugimi deli čistega dohodka je odvisno od dohodka, od planov določene orientacije pri reševanju odprtih stanovanjskih vprašanj, od izboljšanja družbene prehrane, od diha in rekreacije delavcev, kakor tudi od prevzetih obveznosti iz družbenih dogovorov in samoupravnih sporazumov, h katerim so pristopile temeljne organizacije združenega dela.

PRIDOBIVANJE DOHODKA V TEMELJNIH ORGANIZACIJAH ZDRUŽENEGA DELA

Pogoj za to, da delavec odloča o družbeni reprodukciji, je pridobivanje in razporejanje dohodka v temeljni organizaciji združenega dela. V teh pogojih je v celoti mogoče zgraditi samoupravne dohodkovne odnose in izpopolnjevati sistem delitve sredstev za osebne dohodke, na osnovi katerega mora vsak iz ustvarjenega dohodka dobiti približno enako, ustrezno delu in ustvarjenim rezultatom dela.

Praksa kaže na vrsto primerov, ko dohodek še vedno ni v temeljni organizaciji, temveč se njegovo ugotavljanje in razporejanje opravi na ravni delovne organizacije. Proces oblikovanja skupnega prihoda in dohodka se v temeljnih organizacijah odvija dokaj počasi in težko. Osnoven razlog za to je nedosledno konstituiranje temeljnih organizacij združenega dela. V več primerih gre za formiranje temeljnih organizacij na podlagi prejšnjih podjetij v okviru zaprtih in pogosto med seboj po interesu nasprotujočih si delov delovnih celot. V takšnih pogojih je težko vezati delitev osebnih dohodkov za prispevek posameznika k ustvarjenemu dohodku.

Dejstvo je, da se v več temeljnih organizacijah dohodek, ki ga le-te izkazujejo v zaključnih računih, oblikuje na ravni delovne organizacije. Njegova delitev na temeljne organizacije se opravi po vnaprej določenih ključih, ki so navadno zgrajeni na stroškovnem načelu. Tako se navadno pokrijejo stroški poslovanja vsake temeljne organizacije, pogosto so ti stroški nerealno in subjektivno izračunani, sredstva za reprodukcijo pa se izločajo v višini, za katero je zainteresirana delovna organizacija. Bistvo problema je v tem, da se pri ugotavljanju prispevka temeljne organizacije k ustvarjanju skupnega prihoda ne izhaja s tržišča, temveč se na omenjeni način določajo interne cene, s tem pa tudi interni pogoji menjave blaga in storitev. S tako »montiranim« dohodkom temeljne organizacije se izogibamo potrebi po združevanju dela in sredstev, odločanje delavcev pa se zamejuje s tehnokratskimi potezami in računskimi operacijami.

Pozitivna ocena se lahko da tistim težnjam v praksi, ki gredo v smeri intenziviranja dela pri določitvi ustreznih meril za udeležbo posameznih temeljnih organizacij pri ustvarjanju skupnega prihoda. V nekaterih primerih je to interna cena, korigirana s tržnimi elementi, in od katere se lahko odstopa, odvisno od skupno sprejetih planov razvoja delovne organizacije in od vloge posameznih temeljnih organizacij v razvoju delovne organizacije.

Eden izmed močnih načinov premagovanja obstoječega stanja, ki ga lahko srečamo v praksi posameznih temeljnih organizacij in ki pridobivajo dohodek z udeležbo v skupnem prihodu, je določanje skupnih standardov. S standardi se ugotavljajo količina materiala, čas trajanja dela in sestavljenosti del in nalog ipd. Ugotavljanje standardov je odvisno od specifičnosti proizvodnje, vrste tehnologije in načina dela, vrste in kakovosti družbenih sredstev, s katerimi delavci delajo v proizvodnji proizvoda, oziroma pri opravljanju storitev v določeni veji ali grupaciji.

Nekatere temeljne organizacije združenega dela, ki so si po tehnološkem procesu in namenu proizvoda podobne, pri ugotavljanju relativne (odstotne) udeležbe posameznih delov proizvodov v skupnem proizvodu uporabljajo izkušnje svetovnih proizvajalcev, kar jim znatno pomaga pri vzpostavljanju družbeno ekonomskih odnosov med temeljnimi organizacijami združenega dela. Prav to v veliki meri odpravlja dileme, ki lahko nastanejo v razmerah vzpostavljanja teh odnosov na podlagi interno določenih normativov. Ta relativni odnos se šteje za »objektivnega«, saj se na tej osnovi določajo cene, s katerimi omenjeni proizvajalci prihajajo na svetovno tržišče.

Če izhajamo iz sedanje prakse in intencije zakona o združenem delu, je brez dvoma potrebno hkrati z izdelavo pravilnika o osnovah in merilih za delitev osebnih dohodkov pohiteti z delom pri sprejemanju novih in dograjevanju obstoječih samoupravnih sporazumov o urejanju medsebojnih razmerij pri ustvarjanju skupnega prihoda in skupnega dohodka, kakor tudi drugih normativnih aktov v temeljnih organizacijah združenega dela. Samoupravni sporazum, s katerim delavci urejajo medsebojna razmerja v ustvarjanju skupnega prihoda, mora vsebovati: obvezno usklajevanje planov proizvodnje, standarde materialnih stroškov, kriterije za ugotavljanje stopnje amortizacije, pogoje dela, vpliv na poslovno in razvojno politiko, način nošenja rizika, osnove in merila za udeležbo v skupnem prihodu in drugo.

Tako je treba osnovne smeri aktivnosti pri premagovanju težav in uresničevanju intencij zakona o združenem delu usmeriti predvsem v to, da se pohiti z izdelavo samoupravnih sporazumov o urejanju odnosov v ustvarjanju skupnega prihoda in skupnega dohodka, hkrati z izdelavo pravilnika o osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke. Dosledno je treba organizirati temeljne organizacije, njihovo povezovanje pa mora temeljiti na dohodkovnem načelu. Iskati je treba merila za vrednotenje prispevka vsake temeljne organizacije združenega dela pri pridobivanju skupnega prihoda in skupnega dohodka. Pomembna zadeva je, da dosledno uporabimo tudi sistem samoupravnega planiranja in da premagamo vse pojave skupinsko lastninskega obnašanja in zapiranja temeljnih organizacij v lastne okvire. V vsaki temeljni organizaciji združenega dela moramo najti merila za ugotavljanje in izdvajanje dela dohodka, pridobljenega ob posebno ugodnih pogojih. Uvesti moramo mesečni obračun in na ta način onemogočiti anticipirano porabo.

(Gospodarski vestnik št. 39,
z dne 29. septembra)

OBVESTILA KOLEKTIVU – OBVESTILA KOLEK

DEŽURNI ZA VZDRŽEVANJE V ŽELEZARNI

DATUM:	DNEVNI:	NOČNI:
PONEDELJEK – 10. 10.	KAVČIČ EDO	SVETINA BOGOMIR
TOREK – 11. 10.	LOGAR IGOR	BAK DUŠAN
SREDA – 12. 10.	PRISTAVEC BOŽIDAR	CUZMAR ALOJZ
ČETRTEK – 13. 10.	TUMA SLAVKO	KRAPEŽ BERTI
PETEK – 14. 10.	ERZEN STANE	PETERNEL JANEZ
SOBOTA – 15. 10.	DROLC MARJAN	NEČIMER FRANČ
NEDELJA – 16. 10.	BERNIK FRANČ	POGAČAR KAREL

Telefon dežurnega za vzdrževanje v Železarni je: 358
vezni telefon je: 410

Na redne delovni dni dela dnevni dežurni od 14.00 do 18.00 ure
nočni pa od 18.00 do 6.00 ure

Na proste sobote, nedelje in praznike dela:
dnevni dežurni od 6.00 do 18.00 ure
nočni pa od 18.00 do 6.00 ure

Predaja poslov se izvede v sobi tajništva vzdrževanja št. 5 v upravni stavbi TOZD Vzdrževanje.

SLUŽBA OBRATNE AMBULANTE

V dneh od 10. do 15. oktobra bodo delale naslednje obratne ambulante:

dopoldan: III. in IV. obratna ambulanta,
popoldan: I. in II. obratna ambulanta.

V soboto, 15. oktobra, samo dopoldan I. in II. obratna ambulanta.

V zobni ambulanti:

dopoldan: II. zobna ambulanta,
popoldan: I. zobna ambulanta.

V soboto, 15. oktobra, samo dopoldan II. zobna ambulanta.

Ordinacijski čas dopoldan od 6.30 do 13.00, popoldan od 13.00 do 19.30. V soboto samo dopoldan od 6.30 do 13.00 ure.

OBVESTILO

o spremembah cen toplih malic v kantinah, prehrane v samopostrežni restavraciji in stanarine v samskih domovih

Zaradi občutnega povečanja cen osnovnega materiala (živil in pijač) kot tudi drugih stroškov je bila TOZD Družbena prehrana primorana posredovati odboru za kadre in družbeni standard predlog o spremembah cen svojih storitev.

Odbor za kadre in družbeni standard je sprejel naslednje sklepe:

1. Poveča se vrednost bona za malico iz 8.– na 10.– din
2. Poleg vrednosti bona se prizna TOZD Družbena prehrana še 4.– din za vsak vnovčeni bon, za kritje polne lastne cene toplega obroka.
3. Cena malic v kantinah, ki je plačljiva z boni ali dinarji se poveča za okrog 10 %.
4. Abonent, ki se hrani v samopostrežni restavraciji, plačajo hrano po cenah, ki jih je odobril oddelek za gospodarstvo pri skupščini občine Jesenice. Stalni abonenti lahko nabavijo bone za kosila in večerje in sicer po novih cenah: kosilo 34.– din, večerja 17.– din, oziroma s popustom 30.– din kosilo in 15.– din večerja.
5. Novosprejeti delavci lahko nabavijo na podlagi potrjena kadrovskega sektorja bone za vrednost 550.– din, za kar plačajo 402.– din, torej imajo popusta 148.– din.
6. Enako kot so se povečale stanarine v družbenih stanovanjih, se za 30 % povečajo tudi stanarine v samskih domovih in sicer:

Samski dom Plavž

Dvoposteljne sobe 325.– din mesečno na stanovalca
Enoposteljne sobe 455.– din mesečno na stanovalca

Kadrovski dom

Štiriposteljne sobe 260.– din mesečno na stanovalca
Dvoposteljne sobe 325.– din mesečno na stanovalca

Samski dom Sava

Dvoposteljne sobe 325.– din mesečno na stanovalca
Enoposteljne sobe 455.– din mesečno na stanovalca

Samski dom Kor. Bela

Dvoposteljne sobe 325.– din mesečno na stanovalca

Samski dom C. železarjev 26

Štiriposteljne sobe 260.– din mesečno na stanovalca

Samski blok ŽJ

Dvoposteljne sobe 520.– din mesečno na stanovalca

7. TOZD Družbena prehrana je dolžna sproti spremljati gibanje cen svojih storitev ter vsakega pol leta oz. ob vsakem občutnem povečanju cen nabavne materiala ali storitev predložiti predlog korekture cen.

Nové cene veljajo od 1. 10. 1977 dalje.

Odbor za kadre in družbeni
standard železarne
TOZD Družbena prehrana

PERSONALNE VESTI – SEPTEMBER

V mesecu septembru je bilo 57 delavcev sprejetih na delo v Železarno, 40 delavcev je Železarno zapustilo, večina na lastno odpoved, oziroma pisмено izjavo.

INVALIDSKO UPOKOJENI:

Janko Hlebanja – 1925 – žičarna, 20 let v Železarni, Ahmed Mizimović – 1934 – hladna valjarna, 22 let v Železarni.

Upokojenima sodelavcema želimo, da bi dolgo uživala zasluženi pokoj.

UMRLI:

Ivan Dirnbek – 1933 – valjarna žice, 17 let v Železarni, Simon Gogala – 1952 – RTA, 7 mesecev v Železarni, in Stanko Potočnik – 1929 – žičarna, 29 let v Železarni.

Svojcem umrlih sodelavcev naše iskreno sožalje.

DOPISUJTE
V ŽELEZARJA

ŽELEZAR

4. SEJA ODBORA ZA GOSPODARSTVO PRI DS ŽELEZARNE

Predsednik odbora za gospodarstvo pri delavskem svetu Železarne Vitomir GRICAR je za 4. sejo odbora, ki je bila v petek, 30. septembra, predlagal naslednji dnevni red: pregled sklepov 2. in 3. seje odbora za gospodarstvo, poslovno poročilo za mesec avgust, potrditev kreditnih pogojev, ocena izpolnjevanja operativnega plana za september, družbeni plan za IV. kvartal, operativni program za oktober, nabavna problematika, produktivnost in rast osebnih dohodkov, tržna situacija in naročila za IV. kvartal, poročilo o stanju izvoza, predlog povečanja maloprodajnih cen in razno.

Na osnovi pregleda izpolnjevanja sklepov 2. in 3. seje odbora za gospodarstvo, ki ga je podal podpredsednik poslovnega odbora, so ugotovili, da so sklepi izvršeni, razen sklepov, ki so daljšega pomena in pomenijo sanacijo Železarne. Pri izpolnjevanju sklepov v zvezi s sanacijskim programom TOZD Hladna valjarna Bela so ugotovili, da rezultati niso takšni, kot so bili pričakovani, ker niso uspeli v celoti realizirati proizvodnje, načrtovane z operativnim programom za september.

V nadaljevanju se je razpravljalo o analizi finančnega rezultata za avgust in kumulativno za prve osem mesecev, ki jo je na seji tolmačil vodja finančno računskega sektorja, in jo sprejeli z naslednjimi ugotovitvami:

- Blagovna proizvodnja v avgustu zaostaja za 3.000 ton za družbenim planom in presega lanske leto proizvodnjo za 2.000 ton. Kumulativno pa zaostajamo za planom 17.000 ton ter presegamo doseženo v istem obdobju 1976. leta za 18.000 ton. Naloga temeljnih organizacij je, da do konca leta naredijo tiste količine, ki so planirane v IV. kvartalu z družbenim planom.

- Plačana realizacija v avgustu zaostaja za planirano 23 milij. din, presega pa lanske leto za 43 milij. din. V osmih mesecih je zaostanek 271 milij. din, presežek nad istim obdobjem lanskega leta pa znaša 373 milij. din.

- V avgustu je dosežen pozitiven učinek pri znižanju stroškov za skoraj tri milij. dinarjev, kar kaže, da smo sposobni delati v okviru planiranih stroškov. Zato je tembolj pomembno še naprej izpolnjevati sklepe 2. seje odbora za gospodarstvo pod točko 2.6. in 2.7.

- Zaostrena problematika likvidnosti zahteva od odgovornih za to področje takojšnje in učinkovite ukrepanje.

Na predlog finančno računskega sektorja so potrdili kreditne pogoje za najetje investicijskega kredita pri Ljubljanski banki, poslovni enoti Jesenice, za nabavo strojne opreme za povečanje proizvodnje elektrodne žice CO₂ in škarje in opremo za razrez starega železa ter določili podpisnika posojilnih pogodb.

Ocenili so izpolnjevanje operativnega plana za september in ugotovili, da bomo družbeni plan skupne proizvodnje izpolnili 94 %, operativni program pa 97 %. Največji zaostanek predstavlja hladna valjarna Bela z 68,5 % izpolnitvijo operativnega programa. Program gotove proizvodnje bo izpolnjen z 98,3 %, odpravljenih pa bo približno 33.400 ton, kar je 1600 ton manj, kot smo načrtovali. Sklenili so tudi, da je vodja TOZD hladna valjarna Bela dolžan za vsako sejo odbora za gospodarstvo ob koncu meseca posredovati podrobno analizo o proizvodnem rezultatu temeljne organizacije za tekoči mesec.

Sprejeli so družbeni plan za IV. kvartal, ki ne odstopa od letnega družbenega plana.

Razpravljali so tudi o predlogu programa skupne in gotove proizvodnje za mesec oktober in se s predlogom strinjali, ker se skoraj v celoti ujema z družbenim planom za IV. kvartal.

Na osnovi poročila vodje nabavne sektorja so razpravljali o nabavni problematiki v Železarni. Pri tem so ugotovili, da nabava z domačega tržišča v glavnem poteka normalno. Težave nastopajo pri uvozu opreme in pri realizaciji blaga iz bla-

govnih list, oziroma blagovne menjave. V zvezi s tem so sklenili, da so asistenti za delovne naprave v TOZD dolžni, da se pri naročanju rezervnih delov in opreme takoj preorientirajo na domače tržišče povsod tam, kjer je to mogoče. Strokovne službe, ki delajo pri realizaciji izdelave novih projektov, pa se morajo pri izbiri opreme hitreje preusmerjati na vzhodno področje.

V letu 1978 bo potrebno za predvideno plansko proizvodnjo preskrbeti večje količine polizdelkov ter surovin iz uvoza in z domačega tržišča. Nabavna služba je dolžna izpolnjevati nabavo v planiranem sortimentu po količini in dinamiki. Odgovorno službo so zadovoljili, da do prihodnje seje razišče primer Iskrinih vrtnih strojkov za TOZD Vratni podboji in o tem poroča na naslednji seji odbora, ker je bil na zahtevo TOZD izsiljen uvoz petih vrtnih strojkov.

Razpravljali so tudi o produktivnosti in rasti osebnih dohodkov, ki se gibljejo v okviru sprejete politike nagrajevanja. Povečanje osebnih dohodkov je odvisno samo od poslovnega rezultata Železarne.

Na predlog TOZD Valjarna žice in profilov in oddelka za nagrajevanje so se strinjali s predlaganim načinom reševanja zaloge gredic kvadrat 55 mm v betonsko železo v tej TOZD, ker so menili, da so predvidene cene za to delo ustrezne. Temeljni organizaciji pa so priporočili, da v bodoče tega materiala naredijo čim manj, da pa sobotno delo koristijo v večji meri tudi za redna naročila jeklovleka.

Na osnovi poročila vodje prodajnega sektorja so razpravljali o oceni tržišča za IV. kvartal in pri tem ugo-

tovili, da je naročil dovolj. Naloga temeljnih organizacij je, da ugodno stanje z naročili čimbolj izkoristijo in realizirajo čimveč sprejetih naročil.

Prodaja naše proizvodnje po sprejetih rokih in dinamiki je in ostane srednji problem, vezan na uspeh podjetja. Prav zaradi tega bo odbor za gospodarstvo na svojih sejah mesečno pregledal odstopanje nedobav ali predobav kupcem, ki morajo biti v okviru uzoanc. Vso ugotovljeno problematiko bo posredoval delavskemu svetu Železarne, delavskemu svetu TOZD ali kolegiskemu poslovnemu organu in od njih zahteval dosledno izvajanje sprejetih dobav. V tej situaciji mora odpasti vsako opravičevanje, razen v nekaterih izjemnih primerih, če smo pravilno planirali in če imamo osvojeno tehnologijo. Problematika tržišča za IV. kvartal bo obravnavana tudi na sestanku z vodji TOZD. Sklenili so, da je z ustreznimi ukrepi treba odpraviti dosedanje pomanjkljivosti in zagotoviti boljšo dinamiko tako po količini kot po kvaliteti. Pri načrtovanju proizvodnje za naslednji mesec pa je treba upoštevati zaostanke preteklega meseca. Masovna proizvodnja po količini ne sme postaviti v ozadje izpolnjevanja kvalitativnega asortimenta. Vsi ukrepi v zvezi s tem morajo biti upoštevani pri sestavljanju družbenih planov, oziroma operativnih programov, za kar je odgovoren oddelek za operativno planiranje.

Do konca leta bomo izpolnili planske obveze v izvozu do zapadnega tržišča, medtem ko iz objektivnih razlogov ne bomo izpolnili planskih obveznosti na področju metalurške menjave.

O povečanju maloprodajnih cen bodo ponovno razpravljali na naslednji seji, ko bo prodajni sektor pripravil še analizo maloprodaje.

Ob koncu seje so sprejeli sklep v zvezi z izločitvijo potrebnih deviz za nakup zobozdravstvenega stola za tretjo zobno ambulanto obratne ambulante železarne Jesenice ter sprejeli informacijo o navezavi poslovnih stikov s Tjaš promexportom iz Moskve.

J. Š.

2. SEJA ODBORA ZA INFORMIRANJE PRI DS ŽELEZARNE

Odbor za informiranje se je sestel na 2. seji v ponedeljek, 3. oktobra. Predsednik odbora Franci Novak je za sejo predlagal naslednji dnevni red: stališče odbora o informacijah o pojavih malomarnega dela v Železarni, delo novega uredniškega odbora Železarja, samoupravni sporazumi in razno.

Člane odbora je predsednik odbora informiral o informacijah o pojavih malomarnega dela v Železarni, ki so bile objavljene v različnih časopisih ali revijah. Na osnovi obširne in kritične razprave so menili, da v prihodnje mora biti v podobnih primerih ustrezna informacija pravčasno razmnožena in dostopna vsem članom kolektiva. Naslov Informacija naj bo v rdečem tisku. Takšna informacija pa naj služi tudi za prve stike z novinarji. V Železarni je treba več pisati o pozitivnih straneh našega delovanja, dogovorili pa so se tudi, da je za usmerjanje novinarjev za informacije na različna področja odgovoren vodja centra za proučevanje samoupravljanja in informiranje.

V nadaljevanju seje so sprejeli informacijo o delu novega uredniškega odbora Železarja, ki jo je podal glavni in odgovorni urednik Železarja.

Ob koncu seje so sprejeli naslednje informacije, ki jih je prisotnim posredoval predstavnik centra za proučevanje samoupravljanja in informiranje:

- O osnutku predloga sprememb in dopolnitev družbenega dogovora o oblikovanju in izvajanju štipendijske politike v SR Sloveniji. Osnutek bodo obravnavali odbori za delovna razmerja v TOZD in delovnih skupnostih ter delegacije za samoupravne interesne skupnosti za

otroško varstvo, izobraževanje in znanost. Informacijo za razpravo bo pripravil kadroviski sektor.

- O gradivu za pripravo samoupravnega sporazuma o pravicah iz enotnega programa zdravstvenega varstva v SRS. O predloženem gradivu so že razpravljale delegacije za SIS za zdravstvo, pokojninsko in invalidsko zavarovanje ter zaposlovanje. Centru za proučevanje samoupravljanja in informiranje so priporočili, da na republiškem odboru zveze sindikatov Slovenije ugotovi, če je prvotno objavljeno gradivo zrela za razpravo. V tem primeru bo CPSI v sodelovanju s kadroviskim sektorjem in predsednikom skupščine zdravstvene skupnosti pripravil informacijo za razpravo na samoupravnih delovnih skupinah.

- O gradivu za javno razpravo o konstituiranju temeljnih in družbenih banke Ljubljanske banke. Sklenili so, da poslovodni odbor v zvezi s tem poda stališče, ki bo skladno s stališčem Slovenskih železarn.

J. Š.

DOPISUJTE V ŽELEZARJA

odbora o stanju v Železarni ter se seznanila z ukrepi temeljne organizacije za normalizacijo proizvodnje. O ukrepih za normalizacijo proizvodnje je razpravljala tudi SDS valjarna bluming štekel 2, SDS valjarna bluming štekel 3 pa predlaga, da se nujno popravi lopata za čiščenje komor globinskih peči in da se čimprej reši nabava verig.

V temeljni organizaciji združenega dela Jeklovlek so se sestale: SDS vodstvo temeljne organizacije, SDS hladna predelava 1, SDS adjustaža 1 in 2 ter brusilnica 3. Vse samoupravne delovne skupine so obravnavale poslovno poročilo temeljne organizacije za prve sedem mesecev letos in predlog delavskemu svetu temeljne organizacije, da med delovne cilje vključi tudi izkoriščanje delovnega časa in kapacitet najmanj 75 %.

SDS montaža Jesenice je obravnavala stanje v Železarni, varnost pri delu na remontu in delovno disciplino - izkoriščanje delovnega časa, pitje alkohola na delovnem mestu, namerne okvare strojev in naprav ter podobno. Dogovorili so se, da bodo te prekrške strogo obravnavali. SDS ključavničarji 1 in 2 pa so obravnavali nagrajevanje in nadurno delo, vprašanje sanitarij in garderob, otežkočeni dodatek ter prevoze na delovišča. Seznanili pa so se tudi z informacijo poslovnega

ODBOR ZA GOSPODARJENJE

Odbor za gospodarjenje temeljne organizacije MONTER Dravograd je na svoji 5. seji 13. septembra obravnaval: gospodarjenje v prvih osmih mesecih letošnjega leta, sporazum o izločanju sredstev v sklade skupne porabe in namensko združevanje za obdobje od leta 1977 do 1980 in statut sklada skupnih rezerv delovnih organizacij občine Dravograd.

Pri razpravi o uspehih gospodarjenja v prvih osmih mesecih letošnjega leta so ugotovili, da je splošna ocena za dela v delavnici zadovoljiva, slabša in kritična pa postaja za delo na terenu. Na terenu se naredi premalo, zamujajo roke, s kupci in naročniki so v sporih, veliko je zgubljenega dela in reklamacij. Vzrokov je več, kaže pa, da gre za določen odpor proti novi organizaciji in kadrovskim spremembam. Glede na vse te probleme je odbor sklenil:

1. zreducirati delovne skupine na takšno število, da jih bo mogoče organizacijsko in kadrovisko obvladati,
2. obvezno in dosledno dokončati dela na objektih,
3. zboljšati in izvajati delovno disciplino na vseh ravneh,
4. zagotoviti kontinuiteto nabave in s tem omogočiti neprekinjeno in nemoteno izvajanje del,
5. nadaljnje izvajanje črnih kritin je treba temeljito proučiti in če ga bodo opustili, bo treba skleniti pogodbo z ustreznim kooperantom,
6. v primeru spremembe proizvodnega programa bo odbor na eni pri-

hodnjih sej ocenil izpolnjevanje srednjeročnega programa in po potrebi sprožil postopek za spremembo,

7. aktivirati je treba program usposabljanja za krovce, kleparje in instalaterje.

Pri sporazumu o izločanju sredstev v sklade skupne porabe (gre za stanovanjsko graditev) je odbor zavzel stališče, naj ostane sedanja delitev stanovanjskih sredstev in da je treba dopolniti sporazum z besedilom, da stopi v veljavo, ko ga sprejmeta večina delavcev in večina udeležencev. S takšnim stališčem je odbor samoupravni sporazum posredoval v razpravo samoupravnim delovnim skupinam. Statut sklada skupnih rezerv pa je odbor vzel na znanje.

V nadaljevanju seje so obravnavali še tekočo problematiko, dogovorili so se za roke javne razprave na delovnih skupinah in da je v javno razpravo treba vključiti tudi predlog sporazuma o združitvi v temeljno banko, sprejeli so informacijo o novi lokaciji za upravno zgradbo in rešili nekaj prošelj.

M. P.

IZ TEMELJNE ORGANIZACIJE MONTER DRAVOGRAD

Temeljna organizacija združenega dela MONTER Dravograd je od časa, ko je postala član naše družine temeljnih organizacij, prav tako organizirano in samoupravno živela in delala. Navidezno je sicer kazalo drugače, saj v našem tedniku nismo nič ali pa skoraj nič pisali o njej. So bile pač začetne težave, ki pa smo jih, upamo, sedaj premagali. Njihovi delegati se udeležujejo sej skupnih samoupravnih organov, predsednik delavskega sveta pa se je udeležil tudi seminarja za predstavnike, ki ga je na Jesenicah organiziral klub samoupravljalcev. Tako smo že po tej

strani navezali stike in jih bomo v bodoče še poglobili, tako da bodo tudi njihovi delavci dobili občutek, da spadajo v našo družino, mi pa da nanje ne bomo pozabili.

Do sedaj je imel delavski svet njihove temeljne organizacije šest sej, prav toliko sej je imel odbor za delovna razmerja, odbor za gospodarjenje pa pet sej. V centru za proučevanje samoupravljanja in informiranje sicer razpolagamo z zapisniki teh sej, vendar menimo, da jih ni vredno objavljati, ker smo jih pred kratkim že dobili - vse hkrati, razen s seje odbora za gospodarjenje, ki je bila v septembru in o kateri pišemo v današnji številki Železarja.

Center za proučevanje samoupravljanja in informiranje

3 SEJA ODBORA ZA KADRE IN STANDARD PRI DS ŽELEZARNE

Predsednik odbora Anton Razinger je 23. septembra sklical sejo odbora za kadre in družbeni standard z naslednjim dnevnim redom: predlog pokrivanja stroškov družbene prehrane v kantinah ŽJ in stanarin v samskih domovih ŽJ ter razno.

Na predlog TOZD Družbena prehrana so obravnavali način pokrivanja stroškov topliga obroka, delicatne hrane in brezalkoholnih pijač v kantinah Železarne ter na podlagi razprave sprejeli naslednje sklepe:

- vrednost bona za malice se s 1. 10. 1977 poveča od 8 din na 10 din;
- TOZD Družbena prehrana naj zaračunava temeljnimi organizacijam in delovnim skupnostim za vsak vnovčeni bon po vrednosti bona 10 din še 4 din za razliko od polne lastne cene obroka;
- odstotek pribitka (marža), to je, 10-20 % pri delicatni hrani, ostane isti kot doslej;
- pri prodaji brezalkoholnih pijač ostane odstotek pribitka tak kot doslej, to je, 34,51 %, od tega predstavlja prometni davek 22,5 %;
- s povišanjem vrednosti bona od 8 din na 10 din se povečajo cene toplih obrokov za okoli 10 %. Isto velja tudi za solate in peciva.
- Zaradi stalno naraščajočih življenjskih stroškov se zadolži TOZD

Družbena prehrana, da v bodoče dela kalkulacije stroškov vsakega pol leta in predlaga ustrezno korekturo cen.

O povišanju vrednosti bona od 5 din na 8 din je sprejel sklep seje odbor za delovne in življenjske pogoje v aprilu 1977. Ta sklep velja od 1. maja 1977 dalje. TOZD Družbena prehrana naj za nastalo povišanje vrednosti bonov izstavi temeljnimi organizacijam in delovnim skupnostim ustrezne bremenopise.

TOZD Družbena prehrana odbor naroča, naj pripravi program dela, kako izboljšati prehrano med delom v kvalitetnem in organizacijskem smislu, ter program predloži vsem temeljnimi organizacijam.

Nabavna služba naj se pri sklepanju pogodb z zunanji podjetji za delo v Železarni dogovori, da kolikor ti delavci želijo toplo malico v Železarni, morajo nabaviti denarne bone naše temeljne organizacije. Družbena prehrana je dolžna

(Nadaljevanje na 7. strani)

PREGLED SESTANKOV SDS

Samoupravne delovne skupine, ki so se sestale prejšnji teden, so obravnavale zelo različna vprašanja in zadeve.

SDS ponovno gospodarstvo v temeljni organizaciji združenega dela Jeklarna je obravnavala rezultate zidanja ponovno in poslovni rezultat temeljne organizacije v prvih sedmih mesecih letošnjega leta. Ugotovili so, da so starejši delavci dosegli tako v avgustu kot v vseh osmih mesecih boljše vzdržnost ponov, najboljše med njimi pa je bil Maks Humar. Čeprav je vzdržnost nekoliko slabša, pa je kar šest ponovov vzdržalo po 13 šaržev.

Vse SDS temeljne organizacije združenega dela valjarna bluming-štekel (skupaj 15) so obravnavale ponovni predlog za delno pokrivanje stroškov infrastrukture železnice in so se s predlogom odbora za gospodarstvo pri delavskem svetu Železarne strinjali. Poleg tega je SDS vodstvo temeljne organizacije obravnavala tudi informacijo poslovnega

MLADI V TOZD REMONTNE DELAVNICE KRITIČNO O SVOJEM DELU

V ponedeljek, 3. oktobra, so se na redni seji sestali člani predsedstva osnovne organizacije ZSMS TOZD Remontne delavnice. Najprej so zelo kritično pregledali izvrševanje sklepov zadnje seje in med drugim ugotovili, da jih kopica ni uspešno realiziranih. V posameznih aktivnih se mladi neredno sestajajo in vodstvu OO ZSMS tudi ne pošiljajo zapisnikov, oziroma poročil o svoji aktivnosti. Tako med aktivni ni prave koordinacije dela in iz tega razloga tudi ni mogoče pričakovati dobrih rezultatov.

V nadaljevanju so govorili o izdajanju internega glasila za mlade delavce v TOZD Remontne delavnice. Kot je pokazala praksa, so mladi zelo slabo obveščeni o različnih akcijah, kar je pogojeno s tem, da je temeljna organizacija združenega dela razdrobljena po vsej železarni. Dogovorjeno je bilo, da bo glasilo izhajalo enkrat mesečno, in sicer bodo v njem kratke informacije o aktivnosti mladih v OO ZSMS, oziroma posameznih aktivnih, razna obvestila in podobno. Prva številka glasila bo izšla 20. oktobra. Poleg mladih delavcev bodo to glasilo prejemale tudi družbenopolitične organizacije v TOZD, koordinacijski svet ZSMS in občinska konferenca ZSMS Jesenice.

Zatem so člani predsedstva OO ZSMS TOZD Remontne delavnice razpravljali o evidentiranih kandidatih za volitve prihodnje leto. Tudi tukaj so bili v razpravi zelo kritični, in sicer so ugotovili, da je med 120 mladimi delavci v temeljni organizaciji le šest evidentiranih. To je nedvomno zaskrbljujoč podatek, ki resno opozarja, da pri evidentiranju, ki ga je vodil sindikat, mladih ni bilo poleg. Ob tem se postavlja jasno vprašanje, kako bo prihodnje leto na volitvah, ko bodo večino delegatskih mest zopet zasedli starejši tovarši. Člani predsedstva OO ZSMS so se zavzeli, da se v prihodnje na tem

področju začne delati bolj načrtno in da se čimprej odpravijo sedanji spodrsilaji.

Ob sklepu seje so se še seznanili z osnutkom predloga sprememb in do-

polnitev družbenega dogovora o oblikovanju in izvajanju štipendijske politike v SR Sloveniji, ki ga je obrazložil Roman Kosmač. Ob koncu seje pa so izvolili še dva delegata za sejo koordinacijskega sveta ZSMS, in sicer Vinka Šimara in Nevenko Valter.

JR

KRATKE VESTI

Pri koordinacijskem svetu ZSMS železarn Jesenice so v sklepni fazi priprave na programsko konferenco, ki bo v četrtek, 13. oktobra. V tem času v posameznih osnovnih organizacijah ZSMS razpravljajo o materialih za programsko konferenco in obenem ocenjujejo svojo aktivnost v preteklem enoletnem obdobju. Po dosedanjih predvidevanjih bo pri predsedstvu koordinacijskega sveta ZSMS zopet prišlo do kadrovskih sprememb, ker posamezniki v preteklem obdobju spet niso odgovorno izvrševali nalog, ki so jim bile zaupane s strani mladih železarjev.

Pretekli teden so se sestali člani predsedstva OO ZSMS TOZD Vzdrževanje. Najprej so govorili o povečanju aktivnosti med mladimi delavci ter o rezultatih ankete, ki so jo izvedli med mladinci. Ugotovili so, da je na zastavljena vprašanja v anketi odgovorilo premalo anketiranih, tako da iz nje ni mogoče izluščiti realne slike aktivnosti, želja in pobud mladih v TOZD Vzdrževanje. Resno so opozorili, da bo v prihodnje treba neodgovornost posameznih mladih pri delu večkrat obravnavati.

Pretekli teden je bila tudi seja sveta ZSMS Slovenskih železarn, in sicer na Ravnah na Koroškem. Delegati iz vseh kolektivov SOZD Slovenske železarn so najprej za kandidata za novega predsednika sveta ZSMS predlagali Draga Simonoviča iz železarn Štore. V na-

daljevanju pa so govorili o izvedbi seminarja za mlade aktiviste v SOZD Slovenske železarn, ki bo verjetno v novembru.

Člani komisije za informiranje pri OK ZSMS Jesenice so na nedavni seji ocenili aktivnost v preteklih mesecih ter se dogovarjali o novih akcijah v jesenskih mesecih. Med drugim bodo zopet začeli izdajati informacijo Horizont, pripravljajo pa tudi posebno številko o letošnjih mladinskih delovnih akcijah. V tem mesecu bodo pripravili tudi okroglo mizo o informiranju, vključili se bodo v akcijo za nove naročnike revije Mladina, v komisijo pa bodo vključili tudi nekaj novih članov.

JR

Železarski globus

FILIPINI

Prva filipinska integralna železarna, ki jo gradijo z japonsko tehnično in finančno pomočjo, bo pričela obratovati leta 1980. Po končani prvi fazi izgradnje bo imela letno proizvodno zmogljivost dva milijona ton surovega jekla. Po končani drugi fazi, ki bo zgrajena tri leta kasneje, bo proizvodnja surovega jekla narasla na štiri milijone ton letno. Celotno potrebno količino premoga za koksiranje in železove rude bo ta železarna uvažala iz prekomorskih dežel.

Brigadirski večeri so priljubljena oblika zabavnega in kulturnega življenja brigadirjev. V letošnjih poletnih mesecih je bilo nekaj takšnih večerov izvedenih tudi v kampu Šranc na Jesenicah, pripravili so jih jeseniški brigadirji (JR).

SVEČAN ZBOR NABORNIKOV

Občinska konferenca zveze socialistične mladine Jesenice pripravlja v soboto, 8. oktobra, ob 18. uri v delavskem domu Julke in Albina Pibernik na Javorniku svečani zbor nabornikov, rojenih leta 1959 ali kasneje. Slavnostni govornik bo predsednik občinske konference zveze socialistične mladine Jesenice Franjo Kragolnik, v kulturnem programu pa bo nastopil akademski pevski zbor iz Kranja pod vodstvom Matveža Fabjana.

Letošnji zbor je posvečen tudi jubilejem tovariša Tita in naše partije, v prihodnje pa naj bi postal tradicionalen. Rk.

Pripravljenost je vedno boljša kakor golo pričakovanje...

Tito

ŽELEZNIŠKA TRANSPORTNA PODJETJA V SLO

Skupnost jugoslovanskih železnic je odgovorna predvsem za oblikovanje enotnih pogledov, načel in meril v zasnovo splošne ljudske obrambe. Ob reševanju ključnih problemov se je dolžna posvetovati z organi najvišjih družbenopolitičnih skupnosti in generalštabom JLA, toda pri tem mora vedno izhajati iz že sprejetih doktrinskih in strateških načel in rešitev v zvezi z obrambo dežele. Poleg tega bo imela skupnost jugoslovanskih železnic tudi številne konkretne obveznosti in naloge, od katerih bosta dve posebnega pomena: neposredna pomoč železniškim organizacijam in institucijam pri reševanju zapletenejših vojnih nalog in kontrola njihovega dela. S »kontrolno« ni mišljena tudi uporaba metod striktnega centralizma v upravljanju, ker bi bilo to v nasprotju s samopravnim sistemom, temveč uporaba takšnega mehanizma funkcioniranja železniške organizacije, s katerim bi se zagotavljali najoptimalnejši uspehi v vojnih razmerah.

Železniška transportna podjetja so delovne organizacije, ki nosijo največje breme glede konkretnih priprav in realizacije splošnih nalog v zvezi z vključevanjem železnic v splošno ljudsko obrambo. Njihova dolžnost je predvsem podrobna razčlenitev načrtov in programov dela za posamezne dejavnosti (splošni obrambni načrt, načrt teritorialne obrambe in civilne zaščite itd.) in vključevanje posameznih vozlišč, postaj, odsekov in objektov v obrambne priprave. So najbolj odgovorne za pouk železniških kadrov v duhu zasnove splošne ljudske obrambe in za njihovo usposabljanje za delo v zvezi z obrambo. Strokovni kadri v upravnih podjetjih so dolžni kontrolirati delo nižjih instanc in aktivno sodelovati pri izvajanju pouka vodilnih kadrov in drugih ljudi. Tako kot je skupnost jugoslovanskih železnic odgovorna na ravni federacije, so tudi železniška transportna podjetja v republikah odgovorna za sodelovanje s štabom teritorialne obrambe republike in pokrajine, ustreznim upravnim organom izvršnih svetov republik idr.

Tretjo instanco v železniških organizacijah predstavljajo sekcije (prometne, za vleko itd.) in namenska podjetja. Njihova naloga je, da na podlagi obstoječih navodil in konkretnih delovnih pogojev svojih organizacij uredijo vsa vprašanja in postopke za primer vojne, ter določijo naloge vsakega posameznika in vloge materialnega sredstva. Pri vseh teh delih sodelujejo in o njih neposredno odločajo vsi delovni ljudje, s čimer se v praksi potrjuje ustavno načelo, da je interes obrambe dežele njihova dolžnost in njihova pravica.

NEVTRONSKA BOMBA – ŠLAGER LETNE SEZONE

PROPANDNA AKCIJA IN ROŽLJANJE Z OROŽJEM UNIČENJA

Zopet je prišel glas do nas, da je eksplodirala nova bomba iz kolekcije jedrskega orožja, tam nekje, v puščavi Nevada.

Teleksi svetovnih časopisnih agencij iz dneva v dan napihujejo senzacionalne vesti o nevtronski bombi. Istočasno plašijo svetovno javnost vesti o aerosolnih eksplozivnih in raketnih križarkah. Nova orožja zahodnega sveta tako postajajo šlager letne sezone. To pomeni, da je na pomolu nova, ostra psihološka ofenziva v sestavi specialnega vojskovanja in zastraševanja neblokovskih držav. Zahodni strategji psihološkega vojskovanja ovijajo tovrstne bombe v plašč strahu in uničenja, z očitnim namenom grožnje malim nevtronskim državam. Ta grožnja je jasno naperjena tudi proti SFRJ.

Navajeni smo že od konca druge svetovne vojne, da zahodna orožja z arzenalom orožja uničenja. Tudi vnaprej pričakujemo tovrstne maneuvre z zahoda. Potrebno pa je s tega uničevalnega orožja strgati propagandni plašč in si zadevo stvarno pogledati po blizu. Nobeden ne dvomi v uničevalnost v stvarnih, grobih vojnih pogojih. Toda nas zanima psihološki učinek v mirnem času. Na ti dve dimenziji je nedavno opozoril general armade Nikola Ljubičić.

TEHNIČNI FELJTON – TEHNIČNI FELJTON – TEHNIČNI FELJTON – TEHNIČNI FELJTON – TEHNIČNI FELJTON – TEHNIČNI

VENEZUELA – DEŽELA NAFTE IN ŽELEZOVE RUDE

Venezuela spada s svojimi 912.000 kv. km. površine in 13 milijoni prebivalcev med manjše južnoameriške države. Vendar ni revna država te celine, saj ima bogata nahajališča nafte in železove rude.

V tej državi načrpajo dnevno okoli 300.000 ton nafte, kar ustreza letnemu dohodku okoli deset milijard dolarjev. Zaloge nafte, ki jih sedaj izkoriščajo in se nahajajo na področju mesta Macaraibo v severozahodnem delu dežele, bodo zadoščale, še za okoli 20 let. Znatno večje rezerve so na področju srednjega dela največje venezuelske reke Orinoco. Cenijo jih na 90 do 100 milijard ton, vendar zaenkrat še niso raziskani in dokončno ugotovljeni tehnični pogoji izkoriščanja.

Venezuela ima tuč velike zaloge kvalitetne železove rude. Glavne rezerve so na področju severnega dela Gvajanskega pogorja v bližini srednjega in spodnjega dela reke Orinoco. Cenijo jih na 2,5 milijarde ton visoko kvalitetne in 700 milijonov ton manj kvalitetne železove rude. Venezuela spada tudi v svetovnem merilu med pomembne izvoznike te železarske surovine. Leta 1976 so nakopali v tej deželi 23 milij. ton železove rude s povprečno vsebnostjo okoli 64 % železa. Od te količine jo je preko 20 milij. ton izvozila in se je s to količino nakopane železove rude uvrstila na enajsto mesto na svetu.

Nafta in železova ruda sta imenitna kombinacija za razvoj železarske industrije. Prva nudi skupaj s zemeljskim plinom energetsko osnovo in z dohodkom prodaje denarna sredstva za financiranje investicij. Druga pa je osnova za železarsko proizvodnjo, bodisi preko plavža ali preko naprav za direktno redukcijo.

Danes ima Venezuela eno železarno, ob spodnjem delu reke Orinoco, na področju rudnikov železove rude, z letno zmogljivostjo 1,2 milij. ton surovega jekla. Pripada železarski družbi Siderurgica del Orinoco (SIDOR) in proizvaja surovo jeklo v obločnih električnih pečeh preko postopka direktne

redukcije. Je zelo moderno opremljena in proizvaja železovo gobo na osnovi dveh postopkov: Hyl in Midrex. S Hyl postopkom proizvedejo letno 360.000 ton in z Midrex postopkom 400.000 ton železove gobe, oziroma skupaj 760.000 ton z 90 % železa. Ta količina zadostuje ob dodatni uporabi jeklenega odpadka za letno proizvodnjo 1,2 milij. ton surovega jekla.

Da so izbrali postopek direktne redukcije in proizvodnje surovega jekla preko električnih peč, sta bila dva vzroka: majhne zaloge premoga za koksiranje in razpoložljiva nafta, oziroma zemeljski plin ter električna energija. Na reki Coroni, ki si izliva v Orinoco, obratuje velika hidroelektrarna, kateri se besta v bližnji prihodnosti pridružili še dve novi.

Veliki dohodki s prodajo nafte, ki je bila leta 1976 nacionalizirana, bodo omogočili venezuelski vladi nova investicijska vlaganja v železarsko industrijo. Prva stopnja bo po-

večanje zmogljivosti sedanje železarn SIDOR s sedanjih 1,2 milij. ton na 4 milij. ton surovega jekla letno. Z gradnjo so že pričeli in bodo ostali pri postopku direktne redukcije. Nove naprave bodo imele tri enote za proizvodnjo železove gobe po Hyl postopku z letno zmogljivostjo 1,9 milij. ton in tri Midrexove peči z letno zmogljivostjo 1,2 milij. ton. Zgradili bodo tudi napravo za proizvodnjo peletov z letno zmogljivostjo 6,3 milij. ton, ki jo bo dobavila avstrijska železarna VOEST-Alpine iz Linza.

Zgradili bodo dve elektro jeklarni. V prvi bo šest 200-tonskih obločnih električnih peč, ki jih bo dobavilo zahodnonemško podjetje Demag. V drugi pa bo italijanski Tagliaferri postavil štiri 150-tonske obločne električne peči. Vso proizvodnjo surovega jekla bodo odličili preko naprav za kontinuirno vlijvanje.

Modernizirali bodo sedanje in zgradili nove valjarne. V tem železarskem kombinatu bodo proizvajali tako paličasto jeklo in valjano žico kakor tudi toplo in hladno valjano pločevino.

Drugo železarsko središče nameravajo v bližnji prihodnosti zgraditi v severozahodnem delu države v bližini mesta Macaraibo. To bo proizvajalo jeklo preko plavžev in kisikovih konvertorjev. To bo možno, ker so v bližini zaloge premoga, primerne za koksiranje, ki jih cenijo na okoli 780 milij. ton. Poleg tega bo možno nabavljati del potrebnega premoga iz sosednje Kolumbije.

Tretjo fazo izgradnje venezuelske železarske industrije načrtujejo za bodoče daljše obdobje. Po tem načrtu naj bi dvignili letno proizvodnjo surovega jekla na 15 milij. ton in pri tem predelali 20 milij. ton domače železove rude. Vendar bodo pričeli ta načrt uresničevati najbrž šele v drugi polovici prihodnjega desetletja.

Iz vsega tega vidimo, da spada Venezuela med tiste manj razvite države, ki imajo vse možnosti za močan razvoj lastne železarske industrije.

- x nahajališča nafte
- železarna SIDOR
- bodoča železarna SIDOR
- + zaloge železne rude

Iz zgoraj navedenega je razvidno, da uporaba molibdena v železarski industriji ponovno narašča. Zato lahko predvidevamo, da se bosta tako proizvodnja kakor tudi poraba v prihodnjih letih še nadalje postopno povečevali.

SAMOUUPRAVNI ORGANI V PRETEKLEM TEDNU

TOZD Strojne delavnice

7. SEJA DELAVSKEGA SVETA

V ponedeljek, 3. oktobra, je predsednik delavskega sveta sklical sedmo sejo delavskega sveta, na kateri so po pregledu sklepov obravnavali formiranje samoupravne interesne skupnosti za ekonomske odnose s tujino, pokrivanje dela stroškov infrastrukture ŽTP Ljubljana v letih 1976–1980, spremembe programa AZ za leto 1977, nepravilnosti v Železarni in informacijo o obisku republiškega inšpektorja za delo v temeljni organizaciji.

Sedma redna seja je bila sklicana predvsem iz potrebe o odločitvah o nekaterih vprašanjih, ki so skupnega pomena za našo železarno. Ugotovljeno je bilo, da so bili sklepi prejšnje seje v glavnem izvršeni, razen sklepa o povišanju kategorij na nekaterih delovnih mestih v orodjarni, strugarni in kovačnici. Ta sklep bo prihodnji teden obravnavala komisija za kategorizacijo Železarne. Tudi vprašanje nabave strojne opreme je bilo rešeno naslednji teden.

Delavski svet je sprejel sklep, da se v SIS za ekonomske odnose s

tujino delegira Božidar Erjavec, v izvršilne organe skupščine pa so potrdili predlog za naslednje delegate: Janeza Bidovca, Mitja Medvedčka in Martina Šketa.

Po obravnavi pokrivanja dela stroškov infrastrukture ŽTP Ljubljana v letih 1976–1980 je delavski svet ta samoupravni sporazum sprejel s 14 glasovi za in šestimi glasovi proti.

Sprejeli so tudi sklep odbora za gospodarstvo o spremembi dveh pozicij programa amortizacijskih zamjenjav za leto 1977.

TOZD Valjarna bluming štekel

8. SEJA ODBORA ZA GOSPODARSTVO

V sredo, 28. septembra, je bila osma seja odbora za gospodarstvo pri DS TOZD Valjarna bluming štekel, ki jo je sklical in vodil predsednik odbora Anton Mencinger.

Po pregledu sklepov predhodne seje je bilo ugotovljeno, da se je stanje z vzdrževanjem naprav nekoliko izboljšalo, do naslednje seje odbora pa je potrebno, da TOZD Vzdrževanje poroča o izpolnjevanju njihovih zadolžitve, ki so navedene v ukrepih za izpolnjevanje delovnih ciljev.

Proizvodnja TOZD Valjarna bluming-štekel se je v avgustu nekoliko izboljšala in je dosežena s 36.516 tonami ali 105,0 % v odnosu na družbeni plan, blagovna proizvodnja pa znaša 5.833 ton ali 105,3 % v odnosu na družbeni plan. Posamezni oddelki so planske obveznosti dosegli kljub težavam na začetku meseca, ko je bluming beležil že 43 % zastojev, predvsem zaradi okvar na pečeh vročih navijalcev. Adjustaža bluminga je bila obremenjena poleg redne proizvodnje tudi z adjustiranjem blumov iz Siska, zakladanjem slabov v potisno peč in razkladanjem tujega vložka. Adjustaža štekel Bela je zaradi majhnih pozicij in nezadostne količine zaloga kolobarjev imela pogoste menjave krožnih nožev na Bronx liniji, kar je oteževalo doseganje plana. V adjustaži štekel na Javorniku pa so bile težave v proizvodnji zaradi visoke bolezenske odsotnosti žena.

Izplen na blumingu je za 2,0 % nižji od planiranega in je v primerjavi z julijem slabši za 0,6 %. Vzrok za nižji izplen je v večjem številu napak, tako na primer, na glavi za 1,9 %, nogi za 0,8 % in pri valjaviških napakah za 0,7 %, predvsem na račun predtrakov, izredno pa je slab izplen pri Kv 120.

Izplen v adjustaži štekel pa je v primerjavi z julijem nekoliko boljši, in sicer za 2,3 %, vendar je še vedno pod planiranim za 1,7 %. Problematičen je še vedno izplen pri kolobarjih za hladno valjarstvo Bela, podatki pa kažejo, da ni tako slab, kot se ga trenutno prikazuje, kajti znan je, da se takrat, ko grede kolobarji skozi CBR previjalno linijo. Na slab izplen pri toplo valjanih trakovih je vplival uvaljan šamot na začetku meseca.

TOZD Valjarna bluming-štekel ima v mesecu avgustu zvišanje stroškov za 1.340.399,62 din, in sicer pri vložku za 3.014.926 din, kar je nastalo predvsem zaradi slabše dosežene izplena na blumingu za 2 % in na šteklju za 1,7 % ter preklasifikacij. Predelava pa izkazuje znižanje stroškov za 1.674.526 din, zaradi nekoliko boljše proizvodnje, ki je 1.300 ton višja od planirane, delno pa zaradi nižjih stroškov materiala na delovni nalog in manjše porabe energije.

Potrjen je bil predlog operativnega programa za mesec oktober 1977. Skupna proizvodnja TOZD Valjarna bluming-štekel je znižana za 2.390 ton v odnosu na družbeni plan, ker bo v oktobru dvodnevni remont

valjarne bluming in dva do tridnevni remont valjarne štekel. Kljub remontu pa je potrebno, da proizvodni delavci vložijo vse napore za doseg operativnega plana, kolikor ne bo moč doseči celotnega družbenega plana, ker bo le v primeru, da bodo TOZD dosegali družbeni plan, Železarna zaključila leto s pozitivno bilanco.

Odbor podpira akcijo jeklarne za doseg 500.000 ton jekla s pripombo, da teža ne sme vplivati na kvaliteto in asortiment jekla.

V mesecu avgustu so bili štirje postavljeni delovni cilji doseženi, trije nedoseženi, en delovni cilj pa je bil dosežen le delno. Člani odbora zahtevajo, da zadolženi delavci za delovni cilj »znižanje zastojev na blumingu na 29 %« dajo poročilo, kaj so ukrenili, oziroma kaj so naredili, da bi bil delovni cilj dosežen.

Vodja TOZD Valjarna bluming-štekel je podal poročilo, ki je bilo izdelano na osnovi ugotovitev izjemnega dežurstva, določenege z odločbo podpredsednika poslovnega odbora, od 11. do 28. avgusta. Člani so poročilo potrdili, zahtevajo pa od služb, da po preteku terminov, ki so določeni za posamezne naloge, o izvršenih delih obvestijo odbor za gospodarstvo. NI

8. SEJA DELAVSKEGA SVETA

V petek, 2. septembra, je bila osma redna seja delavskega sveta TOZD Valjarna bluming-štekel, ki jo je sklical in vodil predsednik odbora Anton Miklič, obravnavanih pa je bilo osem točk dnevnega reda.

Pri pregledu sklepov predhodne seje je bilo ugotovljeno, da so bili vsi sklepi izvršeni, potrjena je bila organizacija odpreme v TOZD Valjarna bluming-štekel s pripombo, da SEOP ponovno preveri in oceni delovno mesto izmenski odpremnik v adjustaži štekel Bela.

Vodja TOZD je seznanil člane o ustanovitvi samoupravne interesne skupnosti za ekonomske odnose s tujino. Za delegata v prvo enoto skupnosti je bil izvoljen Dušan Bak, potrjeni pa so bili tudi delegati, ki bodo zastopali železarno Jesenice, in sicer: Janez Bidovec, Mitja Medvedšek in Martin Šketa.

Samoupravna izobraževalna interesna skupnost, katere samoupravnega sporazuma je podpisnik tudi železarna Jesenice, zahteva usklajenost delovnih mest po kvalifikacijah v Železarni in občini, zato je bil posredovan predlog SEOP, da se izmenskim vodjem proizvodnje v oddelku bluming-štekel spremeni kvalifikacija iz U-5 na U-4. Predloga člani delavskega sveta niso potrdili.

Potrjen je bil predlog ukrepov za normalizacijo proizvodnih rezultatov v TOZD Valjarna bluming-štekel. Ukrepi so bili postavljeni zaradi slabega polletnega poslovanja, sedemmesečni obračun pa je pokazal

v TOZD Valjarna bluming-štekel 418 delavcev, normativ pa je 467 delavcev. Do polne zasedbe delovnih mest manjka 49 delavcev. Skupna odsotnost v TOZD Valjarna bluming-štekel je bila 2.226 dni ali 23,16 %. Sprejeta sta bila dva delavca in dva obračunana.

Odbor je obravnaval in potrdil interne premeditve in razporeditev novih sprejetih delavcev na delovna mesta. Odobrena je bila tudi ena prošnja za premeditve, dve vlozi za prekinitve delovnega razmerja, medtem ko prošnji delavca za ponovni sprejem niso ugodili. NI

– DS je bil seznanjen s pismom okrožnega javnega tožilstva iz Kranja o napakah v Železarni. DS vztraja pri doslednem izvajanju vseh ukrepov tehnološke in osebne discipline, za katere so se dogovorili na sestankih samoupravnih delovnih skupin.

– Na seji so bili člani seznanjeni z napakami, na katere je opozoril republiški inšpektor za delo in predlagal, da jih v najkrajšem času odpravijo.

– V zaključnem delu so bile rešene nekatere interne zadeve TOZD. JM

TOZD Elektrode

5. SEJA ODBORA ZA GOSPODARSTVO

V torek, 27. septembra, je bila peta seja odbora za gospodarstvo TOZD Elektrode, ki jo je vodil predsednik Franc Terseglav. Odbor je obravnaval: izvrševanje sklepov zadnje seje, tehnično izboljšavo št. 2310, proizvodnjo in rezultate dela v avgustu, gibanje osebnih dohodkov v avgustu, plan za oktober, ukrepe za izboljšanje stanja na vseh področjih poslovanja v TOZD, informacijo o pokrivanju dela stroškov infrastrukture ŽTP Ljubljana v letih 1976–1980 in informacijo o AZ sredstvih in investiciji za povečanje proizvodnje plaščenih elektrod.

Odbor je sprejel poročilo o izvrševanju sklepov zadnje seje z ugotovitvijo, da je deseti sklep v izvrševanju, vsi ostali pa so izvršeni.

Oddelek za zaščito industrijske lastnine je odboru predložil predlog izboljšave št. 2310 avtorja Joža Ješeta iz TOZD Vzdrževanje. Imenovani je z vgraditvijo prestrezalne naprave v transportno cev pri vstopu v mešalnika TM 2 in Eirich zmanjšal erozivno delovanje elektrodnega praška na jeklene dele obeh mešalnikov in s tem občutno zmanjšal število popravil in zastojev. Odbor je predlog pozitivno ocenil in potrdil izplačilo prve odškodnine v znesku 4.356,00 din.

Nadalje je odbor razpravljal o doseženih proizvodnih rezultatih v mesecu avgustu. Iz podatkov je bilo razvidno, da je bil plan plaščenih elektrod, VP žice, varilnih praškov dosežen s 1.450 tonami, oziroma presežen za 103 tone ali za 7,1 %. Izdelanih je bilo 124,8 tone elektrodne mase. Oddelek ognjevarnih materialov pa je od planirane količine 410 ton izdelal 489,5 tone ali 119,4 %.

Storilnost na delovno uro v avgustu je znašala 46,76 kg in je bila za 2,54 % večja od povprečne storilnosti v letu 1976. Tudi obveze za izvoz so bile izpolnjene.

V mesecu avgustu je bilo doseženo znižanje stroškov za 1.625.189 din.

Vodja TOZD je odbor seznanil s stanjem v Železarni. Poudaril je, da bodo potrebna velika skupna priza-

devanja, da do konca leta ne bo izgube. Naloga vsake TOZD je, da izkoristi vse možnosti za izboljšanje stanja in pripomore k odpravljanju izgube.

Iz podatkov o gibanju osebnih dohodkov v mesecu avgustu je odbor ugotovil, da je imela TOZD na zaposlenega za 57 din ali 1,42 % večji osebni dohodek kot v juliju.

Odbor je potrdil predlog operativnega plana za mesec oktober, ki znaša:

– plaščene elektrode	1.380 ton
– VP žice	140 ton
– varilni praški	80 ton
– elektrodna masa	100 ton
– ognjevarni materiali	350 ton

Nadalje je odbor sprejel poročilo o stanju in ukrepih za izboljšanje proizvodnje in znižanje stroškov v TOZD. Navedene ukrepe je odbor že prejel in jih potrdil delavski svet. Sprejel pa je pet dodatnih ukrepov ter jih predlagal delavskemu svetu TOZD v potrditev.

Vodja TOZD je obvestil odbor, da je glede na stanje in na dogodke, ki so se v zadnjem času pripetili v Železarni, in glede na nezadovoljivo stanje na področju reda, discipline in izvrševanja delovnih obveznosti potrebno, da se stanje izboljša. Vsak delavec ima po eni strani pravice, ki mu jih ne sme nihče krati, po drugi strani pa tudi dolžnosti, ki jih mora izvrševati. Velika večina delavcev TOZD zahteva red, disciplino in urejene razmere v TOZD. Navedel je konkretne kršitve delovnih obveznosti, ki se dogajajo v TOZD in jih je treba aktivno odpravljati in preprečevati. O tem naj razpravlja tudi zbor delavcev TOZD.

Odbor je bil seznanjen z informacijo poslovnega odbora Železarne o pokrivanju dela stroškov infrastrukture ŽTP Ljubljana v letih 1976–1980 ter s sklepi odbora za gospodarstvo Železarne z dne 7.9.1977. S predlogom je odbor soglašal ter ga predlaga delavskemu svetu TOZD v potrditev.

Odbor je bil seznanjen, da je investicija za nabavo in postavitev četrte plaščevalne in Curto linije sprejeta. Devizna sredstva so zagotovljena, vendar brez pakirne naprave. Odbor pripominja, da je nujno potrebna tudi nabava pakirne naprave, ker bi bila brez nje storilnost linije manjša, fizična obremenitev ženskega pa veliko večja (težina dela), na kar že sedaj opozarja republiški inšpektorat za delo. SM

TOZD Hladna valjarna Jesenice

6. SEJA DELAVSKEGA SVETA

Delavski svet TOZD Hladna valjarna Jesenice je imel 23. septembra šesto redno sejo, na kateri so pregledali izvrševanje sklepov zadnje seje in ponovno obravnavali sporazum o združevanju sredstev za pokrivanje stroškov ŽTP Ljubljana, predsedniki odborov za gospodarstvo, delovna razmerja in ljudsko obrambo ter družbeno samozaščito so podali svoja poročila.

Pri pregledu sklepov so ugotovili, da so izvršeni.

Delavski svet je bil mnenja, da TOZD Hladna valjarna Jesenice pristopi k sporazumu o združevanju sredstev za pokrivanje stroškov ŽTP Ljubljana, vendar so imeli pripombe glede njihovih železniških uslug. Lete so izvršene precej nekalitno in so večkrat vzrok za marsikatero reklamacijo. Prav tako so sprejeli sklep, da naj bi v bodoče vsako polletje njihov predstavnik podal železarni Jesenice poročilo o tem, kako poslujejo.

Predsedniki odborov za gospodarstvo, delovna razmerja in LO ter družbeno samozaščito so poročali o dosedanjem delu odborov. DS je podpril prizadevanja odbora za gospodarstvo in sklep vodstva TOZD

Hladne valjarne Jesenice, da se delo nadaljuje z enakim elanom in uspehi. Stremeti pa je potrebno za tem, da se kvaliteta še izboljša, reklamacij naj bo čim manj, zniža naj se bolezenska odsotnost.

V poročilu odbora za delovna razmerja je bilo največ govora o tem, kako naj bi se izvajala disciplina in red glede neopravičene odsotnosti delavcev, ki je še vedno v porastu. Mnenja so bili, da so v bodoče delovno disciplino pri vodenju odsotnosti, ker bodo v nasprotnem primeru disciplinsko odgovarjali tudi sami.

Predsednik odbora za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito je seznanil člane DS, katere ukrepe pripravljajo za uresničitev določil v statutu, ki naj bi jih potrdili na naslednji seji. B

5. SEJA ODBORA ZA GOSPODARSTVO

V petek, 30. septembra, je predsednik odbora za gospodarstvo Bogomir Svetina sklical peto sejo odbora z naslednjim dnevnim redom: poročilo o izvršenih sklepih, poročilo o stanju v Železarni v prvih osmih mesecih in o delu TOZD, pregled OD v avgustu, pokrivanje stroškov ŽTP Ljubljana, spremembe namembnosti nekaterih pozicij programa AZ za letošnje leto in poročilo o doseženi normi v avgustu.

Odbor je sprejel naslednje sklepe:

– Ugotovljeno je bilo, da so sklepi 4. redne seje odbora v glavnem izvršeni, razen sklepa št. 2, ki se nanaša na primerjalne izračune OD in rezultate ocenjevanja, in sklepa št. 3 druge redne seje, ki od službe za varstvo pri delu zahteva predložitev spiska zdravju škodljivih delovnih mest in predlog sanacije.

– Odbor je sprejel na znanje poročilo o poslovanju Železarne in

TOZD Strojne delavnice v avgustu 1977 in za obdobje od januarja do avgusta 1977 ter ugotovil, da je bil v avgustu v Železarni dosežen ugoden finančni rezultat, kumulativa pa izkazuje izgubo v skupnem znesku 42 milijonov din. Poslovanje TOZD Strojne delavnice je bilo uspešno, saj so bili v kumulativni znižani stroški proizvodnje za 3.359.432,65 din.

– Delavskemu svetu je odbor za gospodarstvo predlagal, da glede na spremenjene pogoje (zahteve del. organizacij) potrdi pristop k samoupravnemu sporazumu o združevanju sredstev v letih 1976–80 za pokrivanje dela stroškov infrastrukture ŽTP Ljubljana.

– Odbor za gospodarstvo je tudi predlagal, da delavski svet v celoti podpre prizadevanja poslovnega odbora Železarne, ki so bila nakazana z Informacijo, 29. septembra, in prizadevanja za izvrševanje nalog, ki so zbrana v programu aktivnosti za zaščito družbene imovine.

– Odbor za gospodarstvo je potrdil predložene spremembe namembnosti sredstev pozicij v programu AZ za leto 1977, in sicer:

– sredstva, namenjena za nabavo stroja za brušenje krožnih žag do Ø 400, v skupni višini 51.000,00 din se uporabijo za nabavo varilnega avtomata za varjenje pod ogljikovim dioksidom;

– sredstva, namenjena za razne projekte, v skupni višini 100.000,00 din se uporabijo za nabavo varilnega avtomata za varjenje pod praškom.

– Pred obravnavo organizacijske sheme kontrole kakovosti v TOZD Strojne delavnice je vodja TOZD dolžan odboru posredovati mnenje vodij obratov, članom odbora pa pred obravnavo posredovati razmnoženo gradivo.

– V zvezi s predvideno razpravo o uvedbi tehničnih normativov v strugarni valjev – delavnica Bela, je izdelan primerjalni izračun, ki ga je naredil Branko Novak. To gradivo je potrebno predhodno obravnavati na SDS strugarna valjev Bela in odboru posredovati mnenje delovne skupine in vodstva strugarne valjev. JM.

3. SEJA ODBORA ZA KADRE IN STANDARD PRI DS ŽELEZARNE

Nadaljevanje s 4. strani

ustrezne pogodbe skleniti tudi v TOZD Vatrostalna in Izolirka.

– Za kvalitetno delo družbene prehrane je potrebno tesno sodelovanje med temeljnimi organizacijami, delovnimi skupnostmi ter med družbeno prehrano. V kantinah po temeljnih organizacijah je treba narediti red v času malice, za kar naj se izdela vrstni red in predpiše urnik časa malice.

V zvezi z regresiranjem prehrane delavcev v samopostrežni restavraciji so sprejeli na znanje spremembo cen za kosila in večerje, ki znašajo za kosilo 34 din, za večerjo pa 17 din. Za nove sprejete delavce se je naprej lahko kreditirala nabavo denarnih bonov do 550 din mesečno na osnovi potrjena kadrovskega sektorja. Regresi za kosila, večerje in prehrano novih sprejetih delavcev ostanejo na dosedanjem nivoju in se pokrivajo iz sklada skupne porabe.

Pri obravnavi predloga TOZD Družbena prehrana o plačevanju stanarine v samskih domovih železarne Jesenice so, glede na to, da se stroški vzdrževanja samskih domov (osebni dohodki, popravila, amortizacija, pranje perila, elektrika, voda in drugo) zvišujejo, sklenili, da se stanarina zviša za 30 %, kot se je povečala stanarina v družbenih stanovanjih. Delavcem, ki so prekinili delovno razmerje in še vedno stanujejo v samskih domovih ŽJ, se poveča dnevna stanarina od 25 din na 30 din. Zvišane cene stanarin veljajo od 1.10.1977 dalje.

Na predlog TOZD Družbena prehrana in ŽIC za prehranjevanje dijakov ŽIC v šolskem letu 1977/78 se poveča delež učencev ŽIC za oskrbnino v domu učencev s 530 din na 630 din, s tem da Železarna svojim študentom poveča regres na 1.310 din.

Ob koncu seje so na predlog kadrovskega sektorja odobrili udeležbo 23 predsednikov DS TOZD na dvodnevnem informativnem seminarju za predsednike DS TOZD in OZD, ki ga organizira klub samoupravljalcev Jesenice. R.M.

8. SEJA ODBORA ZA GOSPODARSTVO

Predsednik odbora za gospodarstvo TOZD Vzdrževanje tov. Markež je sklical osmo sejo 26. septembra. Na seji so obravnavali naslednja vprašanja:

— Odbor je ugotovil, da so sklepi 7. seje realizirani, razen sklepa št. 2.2, ki bo realiziran do prihodnje seje.

Vodje področij vzdrževanj so podali tehnična poročila za mesec avgust. Na podlagi teh je odbor sprejel sklepe:

— V TOZD, v katerih so zastoji zaradi vzdrževalnih del v porastu, je potrebno vlagati maksimalne napore, da bomo omogočili doseganje planskih obvez v zadnjem kvartalu letošnjega leta.

— Stroški vzdrževanja so v porastu, zvišanje je predvsem pri pomožnih OD, nadurah, plačani odsotnosti, uslugah, orodju.

— Vodje so dolžni tekoče spremljati stroške, ker bo le v tem primeru možno zaključiti leto v okviru planiranih vrednosti.

Po reorganizaciji vzdrževanja smo začeli pripravljati opise delovnih mest, le-ti še do danes niso gotovi. Odbor je zadolžil vodje področij, da morajo biti opisi gotovi do 20. oktobra.

— Odbor je obravnaval izvajanje delovnih ciljev v TOZD Vzdrževanje. Posamezne naloge zaostajajo za postavljenimi termini. Do 10. ok-

tobra morajo vodje pripraviti poročilo o izvajanju.

SEO bo na podlagi teh poročil izdelal devetmesečni pregled.

— Odbor je za potrebe posameznih področij odobril po dve permanentni propustnici, za vzdrževanje Bela pa tri. Pri izstavljanju rednih propustnic namreč ni vedno na razpolago vodje, ki bi le-to podpisal.

— Odbor je bil informiran o skontiranem planu pozicij iz sredstev AZ za leto 1977. CB

8. SEJA ODBORA ZA DELOVNA RAZMERJA

Predsednik odbora za delovna razmerja TOZD Vzdrževanje je 6. septembra sklical 8. (izredno) sejo. Izredna seja je bila sklicana iz razloga, ker je DS TOZD Vzdrževanje na svoji 7. seji sprejel sklep, da se morajo realizirati sklepi nadaljevanja 5. seje DS, na katerem so bile obravnavane pritožbe na razporeditev izmernih vodij vzdrževanj. Na isti seji DS pa je bil tudi dokončno potrjen normativ TOZD Vzdrževanje in dano soglasje za povišanje normativa na DM izmernih vodij

vzdrževanja plavž od 2 na 4 osebe. Odbor je sprejel sklep, da za to povišanje ne bo dal ponovno objave, in je dokončno razporedil na omenjeno DM Stanka Maleja in Janeza Paplerja. Oba navedena sta bila prijavljena že na prvo objavo. S tem sklepom naj bi bila dokončno zasedena DM izmernih vodij vzdrževanj.

Odbor je skladen s 7. sejo sprejel sklep, da se DM mazilni tehnik v vzdrževanju Bela objavi, ker tov. Iskra, ki sedaj zaseda to DM, odhaja v drugo TOZD.

Odbor je bil informiran o službenem potovanju v inozemstvo k firmi Friedman, katerega se bo udeležil Ivko Kodrič, mazilni tehnik v TOZD Vzdrževanje. Odbor se s potovanjem strinja, vendar pod pogojem, da po vrnitvi pripravi strokovno predavanje za vse mazilne tehnike v TOZD Vzdrževanje.

Ob koncu je odbor še odobril dve prošnji za odpoved lastnosti delavca TOZD Vzdrževanje in eno prošnjo za odobritev izredno neplačane odsotnosti. CB

ZDA

Po podatkih organizacije za industrijski razvoj pri združenih narodih (UNIDO) predvidevajo, da bo leta 2000 dosegla svetovna proizvodnja surovega jekla 1,75 milijarde ton. Države v razvoju bodo dosegle približno eno tretjino te proizvodnje. Seveda, če bodo na razpolago velika finančna sredstva, ki so potrebna za izgradnjo železarske industrije.

TOZD Družbena prehrana

9. SEJA DELAVSKEGA SVETA

Predsednik Bogdan Langus je v sredo, 28. septembra, sklical sejo delavskega sveta TOZD Družbena prehrana.

Iz pregleda sklepov je bilo ugotovljeno, da so sklepi realizirani, razen dveh, ki sta dolgoročnega značaja — glede zaračunavanja prostorov zunanjim gostom v restavraciji Železarne in prostorov v samopostrežni restavraciji, ki jih zaseda železarski izobraževalni center.

Obravnavali so predlog poslovnega odbora glede pokrivanja dela stroškov infrastrukture železniškega transportnega podjetja Ljubljana v letih 1976—1980.

Delavski svet se je odločil za solidarno razreševanje težav, ki nastajajo pri razvoju posameznih področij gospodarstva, in se strinja s pristopom k samoupravnemu sporazumu o združevanju sredstev v letih 1976—1980 za pokrivanje dela stroškov infrastrukture ŽTP Ljubljana.

V razpravi je bila informacija, ki so jo prejeli do 15. septembra vsi zaposleni v TOZD.

Z informacijo vodje TOZD so soglasali s poudarkom, da to mora spoštovati sleherni član TOZD, ker lahko le tako izboljšamo finančni rezultat ter delovno disciplino. S tem v zvezi je bil sprejet sklep, naj

vodje enot takoj pristopijo k izdelavi normativov porabe čistilnega in potrošnega materiala ter živil in piščar ter jih predložijo v razpravo in potrditev na sestanku SDS. SDS samski domovi je predloženi normativ porabe čistilnega in potrošnega materiala na sobarico že obravnavala in ga potrdila.

Delavski svet se je strinjal s predlogom povišanja kategorij za tri delovna mesta, postavlja pa vprašanje, kaj je z rešitvijo še enega predloga, ki je bil poslan istočasno.

Na seji so sprejeli na znanje pismo UJV Kranj in s tem v zvezi sprejeli

sklep, da so za red in disciplino odgovorni tudi vodje posameznih enot, zato naj se neodgovorno delo predlaga v vsakem primeru v disciplinski postopek, tudi vodje enot bodo klicani na odgovornost, saj so prav oni soodgovorni, da do nepravilnosti ne bi prihajalo.

Nadalje je delavski svet ugotovil, da so posamezni odbori in tudi člani DS večkrat premalo pripravljeni, da bi seja DS tekoče potekala, posebno se morajo tega zavedati predsedniki odborov, saj so direktno odgovorni delavskemu svetu.

Nadalje so sprejeli še sklep, naj se prouči sistem priprave in dostave toplega obroka, ker je od dostave same tudi odvisna kvaliteta hrane. Sami pripravijo hrane bo še nadalje veljala posebna skrb in stalno spremljanje s strani vodij, ki za kvaliteto hrane odgovarjajo.

D. T.

TOZD Hladna valjarna Bela

7. SEJA ODBORA ZA GOSPODARSTVO

V ponedeljek, 26. septembra, je podpredsednik Marjan Kramar sklical sedmo sejo odbora za gospodarstvo, na kateri so obravnavali izvrševanje sklepov zadnje seje, rezultate poslovanja v avgustu in septembru ter operativni plan za mesec oktober.

Pri pregledu izvrševanja sklepov zadnje seje so člani odbora ugotovili, da ni bil izvršen sklep pod točko 5, ker grupa za izdelavo kataloga RD

za TOZD Hladna valjarna Bela ni poslala dodatne enotne pogodbe.

Iz poročila o poslovanju v mesecu avgustu in septembru je razvidno, da proizvodnja ni bila dosežena. Glavna vzroka za nizko proizvodnjo sta predvsem pomanjkanje vložka in povečano število zastojev na linijah. Pereča je bila tudi preskrba z dinamom TVT. Celotna proizvodnja v mesecu avgustu je znašala 59,6 %, v mesecu septembru pa bo verjetno znašala 68 % družbenega in operativnega plana.

V nadaljevanju seje so sprejeli operativni plan za mesec oktober. Menijo, da bo operativni plan 7.500 ton TVT možno doseči le pod pogojem, da bo dobra oskrba z vložkom.

Ob koncu seje so bili člani odbora seznanjeni z uvedbo dežurstva in z informacijo o dinamiki naročil za zadnje tromesečje.

M. K.

DS za ekonomiko, tehnično kontrolo in raziskave ter novogradnje

8. SEJA ODBORA ZA DELOVNA RAZMERJA

Na 8. seji odbora za delovna razmerja delovne skupnosti za ekonomiko, TKR in novogradnje, ki jo

je predsednik odbora Oto Kelih sklical v sredo, 28. septembra, so razpravljali o tekočih problemih in pregledali sklepe s prejšnje seje.

Največ razprave je bilo okrog premestitev in razporeditev na delovna mesta, zlasti iz OTK in nekaj iz sektorja novogradenj ter sektorja za ekonomiko in organizacijo. Razpravljali so tudi o razpisu delovnega mesta »vodilni kolavdant«, za katerega so se prijavili trije kandidati. Odbor se ni odločil za nobenega, temveč je odločitev prepustil delovni skupini.

Obravnavali so tudi predlog kategorizacije delovnih mest v oddelku operativne priprave proizvodnje. Sprejeta stališča v zvezi s tem bodo posredovali strokovni službi. Pregledali so tudi vse neizvršene sklepe in naročili vodji delovne skupnosti (član poslovodnega odbora Boris Bregant), da do naslednje seje pripravi ustrezne odgovore.

M. P.

9. SEJA ODBORA ZA DELOVNA RAZMERJA

Odbor za delovna razmerja TOZD Vzdrževanje je imel 23. septembra sejo, na kateri je bil podan pregled izvrševanja sklepov zadnje seje in obravnavana tekoča kadrovska problematika.

Odbor je ugotovil, da so sklepi osme seje realizirani. Sprejel pa je sklep, da je točko 3.5 potrebno še dopolniti s tem, da se od tov. Kovarčevića, ki je prekinil delovno razmerje zaradi nadaljevanja študija, izterja povračilo šolnine za TSS, ker ni bil v Železarni toliko časa, kot je bil vezan s pogodbo.

Odbor je obravnaval predloge vodij področij vzdrževanja za premestitve, oziroma razporeditve in

jih odobril skladno s pravilnikom o napredovanju.

Na objavljenem delovnem mestu »tehnik za mazanje v vzdrževanju Bela« je kadrovski sektor prejel sedem prijav. Odbor je vsako prijavo pregledal in ob koncu sprejel sklep, da se na to delovno mesto razporedi Silvo Potrebuješ, strojni tehnik v vzdrževanju HV Bela.

Ob koncu je odbor odobril še eno odpoved delovnega razmerja v skrajšanem odpovednem roku ter dve premestitvi v drugo TOZD. Obravnaval je tudi pritožbo delavca na izstavljeno odločbo in sprejel sklep, da naj vodstvo vzdrževanja Plavž preveri pravilnost svojega predloga.

C. B.

TOZD Vratni podboji

11. SEJA DELAVSKEGA SVETA

Na 11. seji delavskega sveta, ki je bila 30. septembra, so ponovno obravnavali mikroorganizacijo TOZD Vratni podboji, družbeni dogovor o načinu ter zadevah skupnega odločanja o komunalnih dejavnostih posebnega družbenega pomena, pregledali sklepe tretje seje delavskega sveta železarne Jesenice in se seznanili z vsebino pisma javnega tožilca iz Kranja, obravnavali samoupravni sporazum o pokrivanju dela stroškov infrastrukture ŽTP Ljubljana v letih 1976—1980, poročila predsednikov odborov in ob sklepu potrdili načelnika za narodno zaščito TOZD Vratni podboji.

Glede na to, da so številni člani DS zahtevali ponovno obravnavo mikroorganizacije TOZD Vratni podboji, je tov. Mlinarič razložil, da se shema za dve izmeni ne spremeni, ker je delovnih mest enako število, spremeni se samo normativ zaposlenih za dvoizmensko obratovanje. Manjša sprememba v shemi je samo ta, da pleskar spada pod vodjo lakirnice, skladiščnik pa pod vodjo proizvodnje. Člani DS so se s to spremembo strinjali.

Glede na to, da so člani DS zahtevali dodatna pojasnila v zvezi s kategorizacijo nekaterih delovnih mest, jim je tov. Faletič iz SEO razložil, na kakšni podlagi so bila ta delovna mesta ocenjena. Na predlog SEO — oddelek za nagajevanje in s primerjavo z ocenami v ostalih TOZD Železarne so potrdili predlagane spremembe. Pripombe so bile na delovno mesto tajnice in na delovno mesto voznika viličarja. Dano je bilo ustrezno pojasnilo. Za

delovno mesto voznika viličarja so člani soglasali, da se ponovijo meritve delovnega mesta.

Delavski svet je bil seznanjen z družbenim dogovorom, ter o zadevah skupnega odločanja o komunalnih dejavnostih posebnega družbenega pomena in se z njim tudi strinja. Za usklajevalca in podpisnika dogovora je bila predlagana Magda Torkar.

Pri pregledu sklepov tretje seje delavskega sveta Železarne člani niso imeli pripomb in se z njimi strinjajo. Prav tako so soglasali s pristopom k samoupravnemu sporazumu, o pokrivanju dela stroškov infrastrukture ŽTP Ljubljana v letih 1976—1980. Seznanjeni so bili tudi z delom gospodarskega odbora, delavske kontrole in odbora za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito. Za načelnika narodne zaščite v TOZD Vratni podboji so imenovali Zvoneta Obra.

TOZD Hladna valjarna Jesenice

8. SEJA ODBORA ZA GOSPODARSTVO

Odbor za gospodarstvo pri DS TOZD Hladna valjarna Jesenice je imel 29. septembra osmo sejo, na kateri so obravnavali pregled sklepov zadnje seje, gibanje osebnega dohodka v mesecu avgustu in predlog plana za mesec oktober. Ugotovljeno je bilo, da so OD (din/osebo) v mesecu avgustu zadovoljivi. Da bi še vnaprej dosegali in presejali družbeni plan, so sprejeli sklep, da se dodatek na plan ne »fiksira«, ampak postane še bolj podrejen planu.

Potrdili so družbeni plan za mesec oktober, ki znaša 2.650 ton. Analiza dosedanjih mesecev kaže, da še vedno zaostajajo z dobavo HVT, zato so obnovili sklepe, da delo ob prostih sobotah nadaljujejo, dokler bo to nujno in potrebno.

Zaradi izredno kritičnega stanja na sedem in pol tonskem žerjavu v oddelku žarilnice so ugotovili, da je delo na njem že nevarno, zato so zahtevali strokovno poročilo žerjavnega oddelka in takojšnje ukrepanje za realizacijo remonta.

Ugotovili so, da so sklepi zadnje seje izvršeni ali se izvajajo.

7. SEJA ODBORA ZA DELOVNA RAZMERJA

Sedma seja odbora za delovna razmerja pri TOZD Hladna valjarna Jesenice je bila 19. septembra. Obravnavali so kadrovske problematiko, zasedbo delovnih mest, ki so bila objavljena, in razno. Pri pregledu

sklepov je bilo ugotovljeno, da vsi še niso izvršeni.

Normativ temeljne organizacije je 241 zaposlenih, stavež v mesecu avgustu pa je bil 228. Odsotnost z dela se je v mesecu avgustu povečala za 104 dni, oziroma 0,66 %, v primerjavi z mesecem julijem. Število delovnih nezdov je večje, prav tako izostankov, tako da je odbor glede tega sprejel sklep, da so v bodoče izmernih vodij doslednejši pri izvajanju discipline in reda ter pri pisanju neopraciranih izostankov, ker bodo v nasprotnem primeru disciplinsko odgovarjali sami.

V juliju in avgustu je bilo sprejetih šest novih delavcev, obračunana pa sta bila dva. Odbor se je strinjal s potrebami po delavcih v hladni valjarni in obravnaval prošnje glede premestitev na druga delovna mesta ali v drug oddelek. Sklenili so, da se zaradi kritičnega pomanjkanja delavcev na konti peči kadruje delavce iz hladne valjarne.

Odbor je na osnovi objave prostega delovnega mesta pomočnika izmenskega delovodja v hladni valjarni izmed šestih kandidatov potrdil Alojza Rihtaršiča, ker ima najboljše pogoje.

Za izmenskega delovodja žarilnice je predlagan Roman Gasar, ki prav tako izpolnjuje vse pogoje. Do izpraznitve delovnega mesta delovodja žarilnice se začasno razporedi na delovno mesto kadrovec. Objava za delovno mesto odpremnik ni uspela, ker prijavljeni kandidati ne izpolnjujejo pogojev, ki so predpisani za to delovno mesto.

TOZD Jeklarna

5. SEJA ODBORA ZA GOSPODARSTVO

Peta seja odbora za gospodarstvo TOZD Jeklarna je bila 26. septembra. Seji so prisostvovali tudi vodja TOZD Alojz Kalan, Martin Sovič, predsednik IO OOS TOZD Jeklarna, in Stanko Pfajfar, predsednik delavskega sveta.

Vodja TOZD je poročal o izvrševanju sklepov od prve do četrte seje, pri čemer je ugotovil, da sta sklepa pod točko 1 in 2 s prve seje dolgoročnejšega značaja. Z druge seje, točka 1, pa je vodja TOZD predlagal, da se sklep in njegovo nadaljnje reševanje umakne, ker z analizo o opravljenih nadurah v mesecu marcu niso razjasnili vprašanja. Sam problem pa je že zastarel. S tretje seje sta sklepa pod točko 2.2 in pod točko 2.3 dolgoročnega značaja in sta v reševanju.

Prav tako je v reševanju sklep pod točko 6 s tretje seje, glede pokrivanja povečanih obratovalnih stroškov za odpravevalno napravo. Sklepi s 4. seje pod točko 2 reorganizacija TOZD Jeklarna, pa so v reševanju in bodo na dnevnem redu na šesti seji DS TOZD Jeklarna 30. septembra. Sklep s 4. seje pod točko 5 — nagrada za racionalizacijo št. 2291, pa še ni izvršen.

(Nadaljevanje na 16. strani)

PODALJŠANJE DELA ZDRUŽENJA JUGOSLOVANSKIH ŽELEZARN DO KONCA LETA 1978

Ustanovni skupščini novega splošnega združenja črne metalurgije, s čimer bi formalno moralo prenehati delovati združenje jugoslovanskih železarn, je sledila šesta letna seja skupščine ZJŽ, ki jo je vodil podpredsednik Peter Kunc. Glede na to, da se v združenju jugoslovanskih železarn nekatera dela in zastopstva v domačih in zamejskih institucijah morajo kontinuirano nadaljevati in da bo še nekaj časa preteklo do dokončnega konstituiranja delovne skupnosti novega združenja, oziroma do imenovanja delegatov v različne institucije, so na seji skupščine sprejeli sklep, s katerim predlagajo vsem članicam, da mandat svojih delegatov podaljšajo do konca prihodnjega leta. Po potrditvi zapisnika zadnje seje so spregovorili o poročilu o delu združenja v lanskem letu, za uvod v razpravo pa je podpredsednik Peter Kunc dejal:

»Preteklo poslovno leto se je v organizacijah združenega dela črne metalurgije odvijalo v dosti zapletenih pogojih gospodarskega dogajanja na mednarodnem in notranjem tržišču. Določeno oživiljanje gospodarstva industrijsko razvitih dežel zahoda, do katerega je prišlo med letom 1976, se še vedno ni stabiliziralo. To pa je bilo prisotno v procesu zunanjetrgovinske zamenjave, z vrsto prizadevanj posameznih držav za usmerjanje in zaščito svojega gospodarstva.

Na notranjem tržišču je bilo središče akcije premagovanje inflacije in zmanjševanje potrošnje v meje ustvarjenega dohodka in denarnih sredstev. V letu 1976 ni bila dosežena planirana rast skupne gospodarske in industrijske aktivnosti niti ni prišlo do močnejših premikov v okviru ustvarjene proizvodnje. To je seveda imelo za posledico nezadovoljivo gibanje v delitvi družbenega proizvoda v smeri hitrejše rasti osebnih potrošnje, osebnih dohodkov, kakor tudi splošne in skupne porabe v odnosu na rast družbenega proizvoda. Kot posledica take delitve se je pojavila slabitev akumulativne in reprodukcijske sposobnosti gospodarstva v celoti. To se je odražalo v upočasnitvi dinamike rasti investicijskega gospodarstva v celoti, kar je direktno vplivalo na stagnacijo proizvodnje v črni metalurgiji.

Leto 1976 je bilo prvo leto novega srednjeročnega načrta. Le-to se je odvijalo v pogojih, ko dogovor o osnovah razvoja črne metalurgije za obdobje 1976–1980 še ni bil dosežen med socialističnimi republikami in avtonomnimi pokrajinami. Odsotnost tega odgovora se je negativno odražala pri sprejemanju in uporabi spodbudnih ukrepov za hitrejši razvoj te panoge, kakor tudi na proces samoupravnega združevanja in usmerjanja sredstev za investicije.

Znano je, da smo šli v prvo leto srednjeročnega načrta s pomembnimi nesorazmernostmi po fazah izgradnje proizvodnih zmogljivosti v panogi in z mnogimi nedokončanimi kapacitetami. Tako je bilo potrebno, da se skozi intenzivno investiranje pospešeno aktivira mnogo več vloženih sredstev in izboljša splošna učinkovitost gospodarjenja.

Končno je preteklo leto potekalo v polnem razmahu uresničevanja določil zakona o združenem delu v organizacijah združenega dela črne metalurgije, v iskanju kar najbolj racionalnih in optimalnih rešitev dohodkovnih odnosov, vzporedno s preoblikovanjem družbe na osnovi novih zakonskih in sistemskih postavkah.

V tako težkih delovnih pogojih je bila proizvodnja črne metalurgije za okrog šest odstotkov manjša, kakor v letu 1975. Železarne so plasirale na domače tržišče okrog 13 odstotkov manj jeklenih proizvodov kot leto poprej, kar je imelo vrsto verzičnih neugodnih reakcij na ekonomiko proizvodnje in na vse kvalitativne dejavnike gospodarjenja.

Po zaključnih računih za leto 1976 panoga izkazuje za okrog 1,9 milijarde izgube. Čeprav je ta izguba koncentrirana na manjše število temeljnih organizacij združenega dela, ki so investicijsko še nedokončane, zaskrbljuje dejstvo, da se je splošna akumulativna moč v ostalih temeljnih organizacijah združenega

dela črne metalurgije zelo oslabila in da je panoga v celoti prišla v položaj, da je po akumulativni in reprodukcijski sposobnosti daleč izpod poprečja družbenega gospodarstva. To je panogo pripeljalo v zelo težek položaj glede na naloge, ki jih ima po določilih družbenega plana Jugoslavije v letih 1976–1980.

Neugodni finančni rezultati poslovanja v letu 1976 so v dobršni meri pogojeni z nizko stopnjo korištenja kapacitet železarn, zaradi težav pri plasiranju ali tudi neskladnosti v primarni delitvi, ki se manifestira v stalnem povečevanju stroškov proizvodnje (zaradi povečanja cen energije, reprodukcijskega materiala in uslug, ki jih uporablja črna metalurgija) in blokiranosti cen jeklenih izdelkov.

V okviru problemov, ki so določali pogoje gospodarjenja, je še prav posebno izpostavljen problem obratnih sredstev z vidika njihovega nezadostnega obsega in neugodnega sestava izvorov sredstev. Pod vplivom dekonjunktne in splošnih pogojev na tržišču so se povečale zaloge reprodukcijskih materialov, negotove proizvodnje in izgotovljenih proizvodov. Vse to se ni moglo reševati z razpoložljivimi obratnimi sredstvi in je prišlo do nadaljnjega povečevanja zadolženosti v posameznih TOŽD in prerazdelitev dohodka na škodo črne metalurgije.

Investicijska aktivnost se je v preteklem letu nominalno obdržala na nivoju predhodnega leta, kar je glede na inflacijska gibanja v gospodarstvu in na povečanje cen investicijskih dobrin in uslug pomenilo občutno nižji nivo investiranja v odnosu na predhodno leto. Toliko bolj je treba poudariti, da je tudi v teh otežkočenih pogojih dela in gospodarjenja prišlo do zaključevanja nekaterih obsežnih metalurških enot, katerih izgradnja je trajala več let. Navajam najpomembnejše:

- v Zenici: konvertorska jeklar na z dvema konvertorjema in napravami za kontinuirno vlivanje, zmogljivosti 1,4 milijona ton letno; konti proga, zmogljivosti dva milijona ton, fina proga z zmogljivostjo 650.000 ton in proga za žico z zmogljivostjo 350.000 ton proizvoda letno;

- v železarni Skopje: pocinkovalnica trakov z zmogljivostjo 120.000 ton letno;

- v železarni Jesenice: hladna valjarna za nerjavne in dinamo trake in pločevino, z zmogljivostjo 115.000 ton letne proizvodnje;

- v železarni Sisak: rekonstrukcija konti proge v valjarni trakov in gredic, za dodatno zmogljivost 250.000 ton letno.

Zaključitev teh zmogljivosti je nedvomno pomemben uspeh delovnih kolektivov teh temeljnih organizacij združenega dela. Gotovo bo občutna izguba, ne samo za te kolektive, temveč tudi za celotno gospodarstvo, če te sodobne naprave ne bodo v letošnjem letu dovolj izkoriščene zaradi neintenziviranja tržišča.

Problemi, ki danes obremenjujejo črno metalurgijo, so dolgoročnejšega značaja in dovolj številni. Posebno poudarjam odsotnost usklajenega in enotnega razvojnega koncepta. Kakor je znano, se je v predhodnem obdobju začela izgradnja, toda navedeni projekti, ki so bili veliki razvojni projekti, pri katerih ni doseženo polno soglasje železarn, tako v odnosu na

obstoječe kakor tudi na bodoče možnosti železarn, kakor tudi glede na sprejemljivo moč tržišča, niti niso zagotovljene učinkovite finančne konstrukcije. Tako vsako večje vprašanje, ki ga je potrebno med železarnami, oziroma med republikami in pokrajinami uskladiti, sproži serijo majhnih, tehnično-tehnoloških in ekonomskih vprašanj, ki so v direktni ali indirektni zvezi z osnovami razvoja panoge. Prav imajo tisti, ki menijo, da sta preteklo in letošnje leto leti velikih preizkušenj za panogo, ker zaostreni pogoji gospodarjenja in poslabšani finančni rezultati poslovanja otežkočajo zagotavljanje enotnosti združenih delovnih organizacij pri reševanju posameznih vprašanj.

V letu 1976 se je poslovanje odvijalo v pogojih uresničevanja novih zakonskih predpisov, ki so na kvaliteto nov način regulirali dolžniško-zaupniške odnose, način investiranja, sistem družbenih obračunov in podobno. Namen je bil izboljšati interno in eksterno likvidnost gospodarstva, zavreti inflacijo in oteževanje dela pri nepokritih investicijah. Na tem področju so bili doseženi dosti pomembni rezultati. Medtem pa je uresničevanje teh ukrepov v črni metalurgiji izpostavilo vrsto drugih nerešenih vprašanj, ki so se v novih pogojih gospodarjenja pokazali v zelo ostri obliki. Naj jih omenim nekaj:

- odsotnost učinkovitih meril ekonomske politike za selektivno oživiljanje gospodarskih aktivnosti (mislim na dejavnosti posebnega pomena), v skladu z določili in proporcijami družbenega plana Jugoslavije za obdobje 1976–1980;

- odsotnost skladnih odnosov v primarni delitvi, ki bi zagotavljali določeno akumulativno in reprodukcijsko sposobnost posameznih TOŽD, oziroma dejavnosti v skladu z mestom in vlogo, ki jim je dana v gospodarskem razvoju države;

- neučinkovit sistem carinske zaštite pri uvozu jeklenih proizvodov in podiranje režima uvoza prek raznih investicijskih in drugih aranžmajev;

- pomanjkanje trdnih sistemskih rešitev na področju sekundarne delitve, kar je vplivalo na poslabšanje odnosov v delitvi, oziroma je pripeljalo do nekontrolirane prerazpodelitve.

Na internem programu so ponovno izstopili neusklajeni programi razvoja in nerešena vprašanja znotraj posameznih organizacij združenega dela črne metalurgije, ali kot posledica subjektivnih dejavnikov ali tistih, ki so bili posledica indirektnih ali direktnih vplivov delovanja zunanjih dejavnikov, oziroma dejavnikov, ki so specifični za panogo (visok organski sestav sredstev, nizka stopnja dinamičnosti proizvodnje in prilagajevanja pogojem dekonjunktne, infrastrukturni značaj proizvodnje in vpliv na ostalo gospodarstvo idr.).

Kakor je znano, posledice recesije na svetovnem tržišču jekla trajajo že več kakor dve leti in se manifestirajo skozi zmanjšano povpraševanje, nizko izkoriščanje instaliranih zmogljivosti, padec eksportnih cen. Kako je ta situacija komplicirana in težka, kaže že to, da se vedno bolj pogosto pojavljajo iniciative za mednarodno reguliranje prometa z jeklom. Komisije EES (evropske ekonomske skupnosti) opozarjajo, koliko je že zrelo spoznanje, oziroma prepričanje, da so problemi industrije jekla temeljni in da so lahko razrešeni samo z merami, ki zahtevajo visoko stopnjo solidarnosti.

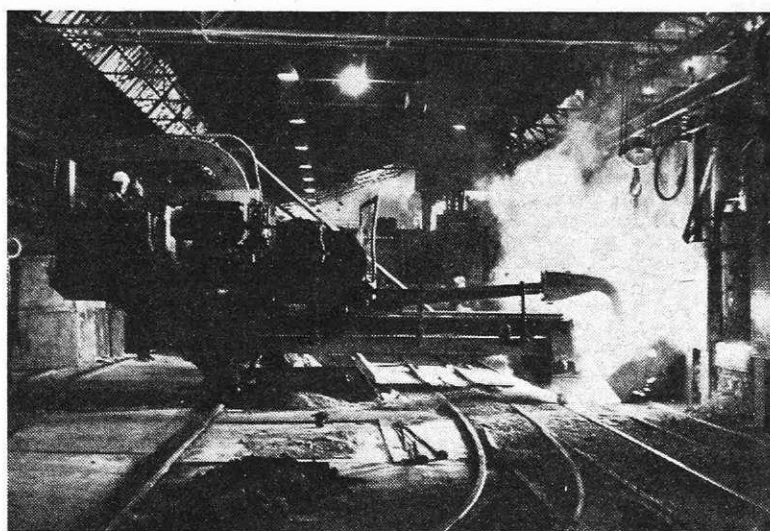
V naših pogojih samoupravnega socialističnega planiranja morajo biti še bolj prisotna spoznanja o potrebi, da se z organiziranimi akcijami in ukrepi premagujejo določene krizne situacije in dobijo pravilne rešitve, ki bodo stimulirale proizvodnjo tega osnovnega reprodukcijskega materiala na osnovah, ki bodo zagotovile kar najbolj ugodne rešitve, tako v pogledu organiziranja proizvodnje kakor v pogledu korištenja razpoložljivih kapacitet in oskrbovanja gospodarstva z jeklom.

Pred nami stoji zahteva in obveza, da mnogo bolj uspešno in učinkovito kakor do sedaj rešujemo posamezna vprašanja iz odnosov posameznih članic in to čimprej, ker so to problemi, ki na direktni ali indirektni način vplivajo na dohodek vseh organizacij združenega dela v črni metalurgiji. Menim, da moramo za učinkovitejšo reševanje vrste tekočih problemov imeti mnogo bolj poslovni pristop. Za poslovno obnašanje moramo hitro uskladiti odprta vprašanja razvojne politike in vključiti v to problematiko tudi vprašanje specializacije proizvodnje.

S tem kratkim uvodom sem želel izzvati vaša razmišljanja, oziroma razpravo in predloge o načinih, kako se moramo nadalje organizirati za številne naloge, ki so pred nami.

Uvodnemu razmišljanju podpredsednika skupščine Petra Kunca so sledila poročila o delu posameznih komisij, oziroma odborov. Na seji skupščine so v nadaljevanju soglasno sprejeli financiranje skupnih znanstveno-raziskovalnih nalog v tem letu in sprejeli zaključni račun združenja za lansko leto.

Iz razprave, ki je sledila, je prav, da omenimo dopolnitev uvodnega razmišljanja v pogledu pridobljenih novih kapacitet v preteklem letu. Govornik je namreč opozoril še na novo koksarno, ki je bila zgrajena pri KHK Boris Kidrič Lukavac in ki hkrati pomeni tudi primer združevanja investicijskih sredstev.

V martinarni

USTANOVILJENO SPLOŠNO ZDRUŽENJE ČRNE METALURGIJE JUGOSLAVIJE

(Nadaljevanje s 1. strani)

nega in kovanega jekla); proizvodnja železovih zlitin in predelave premoga (proizvodnja koks in polkoks),

- za pridobivanje rude barvastih kovin, proizvodnjo barvastih kovin in predelavo barvastih kovin,

- za kovinsko predelovalno dejavnost, strojno industrijo, proizvodnjo prometnih sredstev, ladjedelništvo in proizvodnjo električnih strojev in aparatov,

- za pridobivanje nekovinskih rudnin in predelavo nekovinskih rudnin,

- za proizvodnjo bazičnih kemičnih izdelkov, predelavo kemičnih izdelkov in predelavo kavčuka,
- za visoko gradnjo, nizko gradnjo in hidrogradnjo, instalacijska in završna dela v gradbeništvu, proizvodnjo kamna, gramoza in peska in proizvodnjo gradbenega materiala,

- za gozdarstvo, proizvodnjo žaganega lesa in plošč, proizvodnjo končnih lesenih izdelkov in proizvodnjo in predelavo papirja,

- za grafično dejavnost,

- za proizvodnjo tekstilne preje in tkanin in proizvodnjo gotovih tekstilnih izdelkov,

- za proizvodnjo usnja in krzna in proizvodnjo usnjene obutve in galanterije,

- za kmetijsko proizvodnjo, kmetijske storitve, ribištvo, proizvodnjo živilskih proizvodov, proizvodnjo pijač in proizvodnjo krmil,
- za proizvodnjo in predelavo tobaka,

- za vodno gospodarstvo,
- za pomorski promet, rečni in jezerski promet, zračni promet, cestni promet, mestni promet in prekladalne storitve (brez prekladanja na železniških postajah),

- za trgovino na drobno, trgovino na debelo, zunanjo trgovino, storitve s področja prometa in poslovne storitve,
- za gostinstvo in turistično posredovanje.

Splošna združenja imajo naloge, da skupaj pospešujejo delo in poslovanje, da usklajujejo posebne, skupne in splošne interese, da dajejo pobudo za izdajanje zakonov in določanje ekonomske politike ter za sklepanje samoupravnih sporazumov in družbenih dogovorov, da dajejo pomoč pri odločanju razvojne politike in pripravljanju planov, da se dogovarjajo o samoupravnem urejanju družbenoekonomskih odnosov, kakor tudi da obravnavajo in rešujejo druga vprašanja skupnega pomena.

Na ustanovni skupščini splošnega združenja črne metalurgije so delegati soglasno sprejeli odlok o ustanovitvi združenja in z nekaterimi dopolnitvami in korekturami tudi statut združenja. Po konstituiranju skupščine je bil delegatom predložen tudi predlog programa dela splošnega združenja črne metalurgije za letošnje leto. V zvezi s tem je iniciativni odbor predlagal, da bi skupščina osvojila le okvirni program, kajti podrobni program je bil izdelan že v prvi polovici leta in je do konca leta prekratek rok, da bi nekatere naloge uresničili, poleg tega pa v programu ni zajeto področje proizvodnje ferolegur, oziroma že-

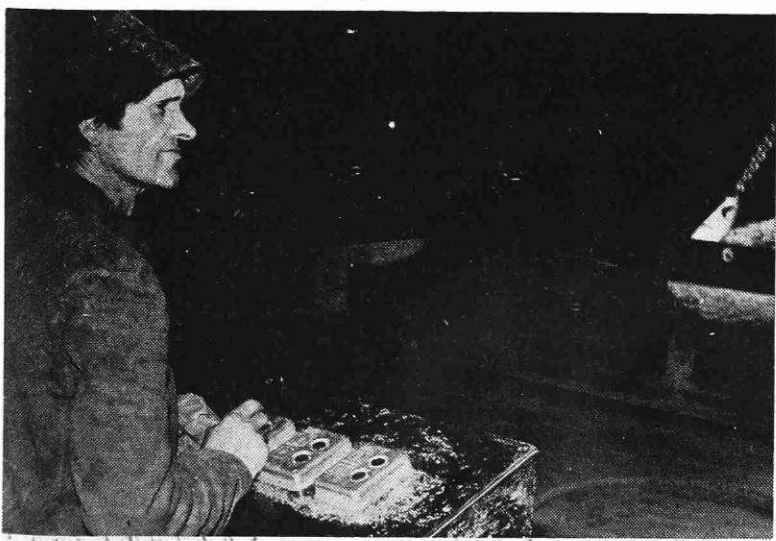
ležovih zlitin. Skupščina je v zvezi s tem pooblastila izvršni odbor, da program ustrezno korigira in dopolni.

Za predsednika skupščine je bil po abecednem redu izvoljen delegat iz SR Črna gora, in sicer glavni direktor železarne Boris Kidrič Nikšić Andrija MIJUŠKOVIĆ, za namestnika pa Ivica KARNINČIĆ, direktor tovarne karbida in ferolegur Dalmacija – Dugi rat, za predsednika izvršnega odbora je bil izvoljen Nanče ILIJEVSKI, generalni direktor rudnika in železarne Skopje – Skopje, za namestnika pa Anto RAOS, direktor KHK Boris Kidrič Lukavac. Izvršni odbor sestavljajo vse članice združenja. Sestavljeno organizacijo združenega dela Slovenske železarne v skupščini združenja zastopata delegata Kolman VREČIĆ iz železarne Ravne, sicer pa predsednik delavskega sveta SŽ in Boris BREGANT iz naše železarne, sicer pa predsednik upravnega sveta SOŽD SŽ, v izvršnem odboru pa delegat Gregor KLANČNIK, generalni direktor SOŽD SŽ. Boris Bregant je bil istočasno izvoljen tudi v nadzorni odbor.

Ob ustanovitvi splošnega združenja črne metalurgije Jugoslavije so bile članice novega združenja naslednje sestavljene in delovne organizacije (članstvo še ni popolno, ker vsi zajeti v združenju še niso prijavili svojega članstva): rudarsko-metalurški kombinat Zenica, SOŽD Slovenske železarne, MK železarna Sisak, metalurški kombinat Smederovo, železarna Boris Kidrič Nikšić, rudniki in železarna Skopje, KHK Boris Kidrič Lukavac, jadranska železarna Split, Elektrobosna, elektrokemična in elektrotermična industrija Jajce, tovarna dušika Ruše, Dalmacija – tovarna karbida in ferolegur Dugi rat, Unis – združena kovinska industrija Sarajevo, tovarna varjenih cevi in profilov 11. oktober Kumanovo, Labin – tovarna tankostenih cevi Potpičan, tovarna šivnih cevi Uroševac, Alpos – tovarna kovinskih izdelkov Sentjur pri Celju in Jugokrom – kemično-elektrometalurški kombinat Jegunovce.

Ustanovni skupščini sta prisostvovala tudi predstavnik gospodarske zbornice SFR Jugoslavije in pomočnik predsednika zveznega komiteja za industrijo in energetiko, ki je ob sklepu skupščine dejal, da pred združenjem stojijo velike in odgovorne naloge. Poudaril je, da ne gre zgolj za formalno preimenovanje (s tem namreč preneha formalno delovati združenje jugoslovanskih železarn, pripis pisca), temveč predvsem za generalno spremembo obnašanja članic združenja v smislu samoupravnega usklajenosti in dogovorjenosti stališč.

Na ustanovni skupščini so tudi sklenili, da se za prehodno obdobje, dokler ne bo oblikovana delovna skupnost novega združenja, strokovna in administrativna dela poverijo dosedanjima delovnim skupnostima združenja jugoslovanskih železarn in združenja proizvajalcev ferolegur.

Sodelavec iz martinarne

ISKANJE MERIL ZA VREDNOTENJE DELOVNE USPEŠNOSTI

(Nadaljevanje s 1. strani)

smo pri razvijanju ocenjevanja upoštevali in postopno vgrajevali. Kljub temu ne moremo reči, da v tako izboljšanem sistemu subjektivnosti ni, jo pa lahko izračunamo in kontroliramo.

Zelo poredko pa se je v razpravah omenjala slabost, ki smo jo bolj jasno spregledali šele v zadnjem času: gre za to, da ocenjevanje — kot je zasnovano pri nas — verjetno premalo deluje na motivacijo ali interes za delo. Preveč smo se oklepali »starega« načela delitve, ki pravi, da je treba deliti čim bolj pravično. To načelo moramo dopolniti z »novim« načelom, ki pravi, da je treba deliti sicer po rezultatih dela (pravično) in hkrati tako, da je delavec za rezultate čim bolj neposredno zainteresiran. Ocenjevanje delovne uspešnosti delavcem mogoče res vsaj približno pravično deli del osebnega dohodka, premalo pa jih neposredno motivira.

Pri ocenjevanju delovne uspešnosti gre kvečjemu za motivacijo »biti na splošno čim boljši v skupini«, vendar pa je ta cilj za mnoge premalo konkreten in oprijemljiv. Ali z drugimi besedami: cilj je preveč nejasen in posamezni delovni rezultati se v oceni odražajo premalo natančno, prepočas ali oboje hkrati. Zato so izražena družbena stališča o ocenjevanju delovne uspešnosti dokaj razumljiva: uporabljajo naj se tam, kjer res ni »mernih« enot! Seveda pa je tudi ocena boljša kakor nič!

2. PREGLEDNICA MOŽNIH MERIL ZA VREDNOTENJE DELOVNE USPEŠNOSTI

Izhod iz teh zagat je v načelu jasen: določiti merila za vsa dela in naloge v organizaciji. Zato kar predidimo od načelnih teoretičnih izhodišč na konkretne predloge, ki smo jih nekoliko predelali in dopolnili na osnovi enega izmed materialov gospodarske zbornice Slovenije (Možna merila uspešnosti delovnega prispevka posameznika ali skupin; 6. 4. 1977). Ponoviti moramo, da je to resnično šele delovni osnutek, ki vsebuje tisto, kar že imamo, in tisto, česar nimamo, — preprosto zato, da dobimo bolj celosten pregled.

A1 — Merila količine dela za TOZD:

KO1 — Delovna norma (čas, porabljen za produkcijo enega izdelka ali opravljene storitve, oziroma število izdelanih proizvodov ali storitev ali norma ur v določenem času);
KO2 — Stopnja izkoriščenosti zmogljivosti strojev in naprav;
KO3 — Količina okvar na strojih in napravah zaradi preobremenjenosti (negativno, kar pomeni, da je uspeh tem manjši, čim večja je količina!);
KO4 — Količina vzdrževalnih posegov na strojih in napravah: preventivnih in kurativnih;
KO5 — Čas, porabljen za posamezno vzdrževalno operacijo;
KO6 — Količina izdelanih prototipov sestavnih delov in izdelkov;
KO7 — Količina opozoril o pomanjkljivostih v konstrukcijski, projekcijski in recepturni dokumentaciji;
KO8 — Količina izdelane konstrukcijske ali recepturne dokumentacije;
KO9 — Količina izdelanih kalkulacij (vrednostnih analiz) potroška materiala;
KO10 — Zmanjšanje pretočnega časa na izdelke v seriji;
KO11 — Količina izdelanih (ali preverjenih) kosovnic in sestavnih gotovih izdelkov;
KO12 — Količina izdelanih (ali preverjenih) operacijskih listov;
KO13 — Količina prenesenih nedokončanih delovnih nalogov iz prejšnjega obdobja (negativno!);
KO14 — Razlika med planiranim in pretočnim časom;
KO15 — Planska disciplina, izražena kot razmerje med celotnim številom planiranih in realiziranih operacij;
KO16 — Količina pravočasno izločenih neakovostnih proizvodov, oziroma materiala;
KO17 — Količina na novo izdelanih in ugodno ocenjenih vzorcev, modelov ipd.;
KO18 — Količina izdelanih in sprejetih postopkov izdelave glede na posamezne elemente;
KO19 — Količina neupravičenih zamud, predčasnega odhajanja z dela in izostankov z dela (negativno!);
KO20 — Količina registriranih tehnoloških novosti in izboljšav, izpeljanih iz literature, za praktično uporabo;
KO21 — Količina uporabljenih izboljšav v lastnostih proizvodov s pomočjo konstrukcijskih in/ali recepturnih sprememb.

A1 — Merila gospodarnosti dela za TOZD:

GO1 — Prihranek pri porabi energije;
GO2 — Prihranek pri izplenu;
GO3 — Prihranek pri izmečku (škartu);
GO4 — Prihranek pri podaljševanju obratovalne dobe delovnih sredstev;
GO5 — Prihranek pri potrošnji orodja;
GO6 — Prihranek pri popravilu vozil na določeno kilometražo;
GO7 — Prihranek zaradi izboljšane zaporedja operacij v tehnološkem procesu;
GO8 — Prihranek pri večnamenski usposobitvi delovnih sredstev: strojev in naprav;
GO9 — Prihranek ob optimalnem izkoriščanju sredstev notranjega transporta;
GO10 — Prihranek ob optimalnem izkoriščanju sredstev zunanega transporta (železniškega, cestnega, osebnega, tovarnega);
GO11 — Prihranek ob izboljšavah tehnoloških postopkov pri kooptimizaciji;
GO12 — Prihranek pri uvedbi večnamenskih sestavnih delov za montažo sorodnih proizvodov;
GO13 — Prihranek pri zaposlovanju delavcev, zlasti še rezijskih delavcev, z boljšo organizacijo dela;
GO14 — Prihranek pri smotrni uporabi in potrošnji zaščitnih sredstev.

A2 — Merila delovne uspešnosti delovne skupnosti za komercialno-finančne zadeve

KF1 — Skladnost med dejansko in planirano nabavo materiala;
KF2 — Zmanjšanje deleža možnih surovin;
KF3 — Zmanjšanje deleža možnih surovin s konvertibilnega področja;
KF4 — Prihranek pri nabavi novih in cenejših materialov, ki služijo kot nadomestki za poprej uporabljene dražje materiale;
KF5 — Prihranek pri znižanju nabavne cene (razlika med dejansko in planirano ceno materiala);
KF6 — Količina zastojev v proizvodnji ali v storitvah zaradi neustreznega materiala;
KF7 — Koeficient obračanja zaloga materiala;
KF8 — Skladnost med dejansko vezanimi obratnimi sredstvi in planom;
KF9 — Skladnost med dejanskimi plačilnimi pogoji za nabavljeni material in planom;
KF10 — Skladnost med dejanskim kalom in razpisom skladišnega materiala ter planom, oziroma normativom;
KF11 — Količina sklenjenih pogodb o dolgoročnih dobavah;
KF12 — Količina realiziranih izdaj materiala;
KF13 — Uporaba kriterijev ABC analize;
KF14 — Skladnost med dejanskimi in planiranimi materialnimi stroški nabave;
KF15 — Realizacija količinskega plana prodaje gotovih izdelkov — skladno s terminskim planom in planom, po asortimentu prodaje;
KF16 — Realizacija vrednostnega plana prodaje gotovih izdelkov;
KF17 — Realizacija planiranih rabatov in drugih popustov kupcem;
KF18 — Količina dolgoročnih kupoprodajnih pogodb in delež v skupni prodaji;
KF19 — Količina pogodb o sodelovanju na tržišču in delež v skupni prodaji;
KF20 — Delež izvoza v skupni realizaciji gotovih izdelkov;
KF21 — Delež izvoza na konvertibilna tržišča v skupni realizaciji;
KF22 — Delež izvoza na tržišča držav v razvoju v skupni realizaciji;
KF23 — Količina realiziranih zaključnic;
KF24 — Razlika med dejanskimi zalogami gotovih izdelkov in planom;
KF25 — Koeficient obračanja zaloga gotovih izdelkov;
KF26 — Prihranek pri znižanju vrednosti zastarelih ali desortiranih zaloga gotovih izdelkov v primerjavi s planom;
KF27 — Skladnost med dejanskimi materialnimi stroški prodaje in planom;

KF28 — Količina zbranih računovodskih podatkov;
KF29 — Količina obdelanih računovodskih podatkov;
KF30 — Količina vknjižb;
KF31 — Ažurnost v obdelavi knjigovodskih podatkov (internih in eksternih obračunov);
KF32 — Količina ugotovljenih napak (interno);
KF33 — Količina ugotovljenih napak (eksterno in prekrškov);
KF34 — Količina računovodskih poročil in analiz v primerjavi s planom;

KF35 — Skladnost razpoložljive količine finančnih sredstev s planom potrebnih sredstev;

KF36 — Realizirani krediti v primerjavi s planiranimi glede na terminski plan, rok vračila in obrestno mero;
KF37 — Koeficient obračanja uporabljenih sredstev;
KF38 — Koeficient donosnosti (doseženi dohodek v primerjavi s povprečno uporabljenimi sredstvi);
KF39 — Delež kreditov v povprečno uporabljenih sredstvih;
KF40 — Primanjkljaj trajnih obratnih sredstev po TOŠ obrazcu;

KF41 — Delež neupravičenih zamud, predčasnega odhajanja z dela in izostankov z dela v celotnem fondu ur (negativno!);
KF42 — Količina registriranih novosti in izboljšav za delo, izpeljanih iz literature ali od drugod, za praktično uporabo;
KF43 — Prihranek pri porabi energije in materiala (elektriki, vodi, papirju in drugemu pisarniškem materialu ipd.);
KF44 — Prihranek pri zaposlovanju delavcev z boljšo organizacijo dela.

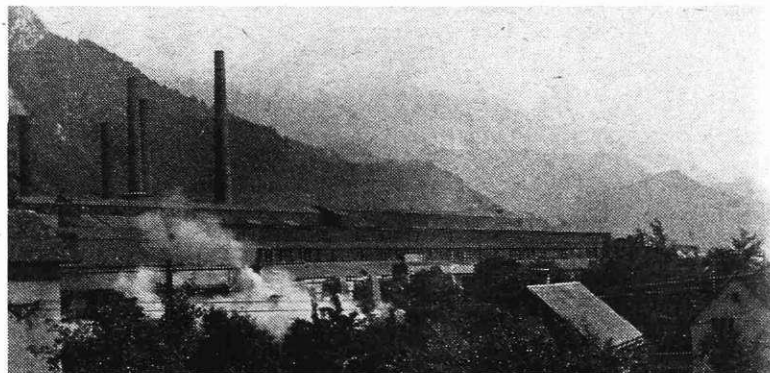
A3 — Merila delovne uspešnosti delovne skupnosti za kadrovske in splošne zadeve ter informiranje

KSI1a — Delež sproženih in/ali izgubljenih sporov s kadrovskega področja (delovna razmerja, štipendiranje, stanovanjska problematika ipd.) zaradi napak pri delu (negativno!);
KSI1 — Stopnja ali odstotek čiste fluktuacije delavcev (negativno!);
KSI2 — Pogostost in teža nezgod pri delu, izražena s številom izgubljenih dni zaradi nezgod pri delu ter smrtnih primerov zaradi nezgod (negativno!);
KSI3 — Delež ali odstotek bolezenske odsotnosti z dela (negativno!);
KSI4 — Skladnost med dejansko kvalifikacijsko, oziroma izobrazbeno strukturo kadrov ter zahtevano kvalifikacijo po sistemizaciji nalog in opravil;
KSI5 — Skladnost med rastjo splošnega indeksa izobrazbe in rastjo doseženega dohodka;
KSI6 — Skladnost med številom zaposlenih in doseženim dohodkom;
KSI7 — Delež ali odstotek nadurnega dela v celotnem fondu vkalkuliranih ur: fizično in vrednostno (negativno!);
KSI8 — Količina rednih štipendistov in učencev ter študentov ob delu v primerjavi s planom potrebnih kadrov;
KSI9 — Količina in vrsta zdravstvenih pregledov in posegov v primerjavi s planom;
KSI10 — Količina in vrsta ekoloških meritev v primerjavi s planom;
KSI11 — Količina in vrsta psiholoških pregledov v primerjavi s planom;
KSI12 — Količina in vrsta socialnih pregledov in posegov v primerjavi s planom;
KSI13 — Delež ozdravljenih alkoholikov, ki zadovoljivo opravljajo svoje delo;
KSI14 — Delež delovnih invalidov, ki zadovoljivo opravljajo svoje delo;
KSI14a — Količina kadrovskih analiz in raziskav v primerjavi s planiranimi;

KSI15 — Razlika med roki za sprejem samoupravnih aktov in odločitev ter dejanskim sprejemom;
KSI16 — Pravočasnost v odgovorih na vprašanja samoupravnih delovnih skupin in drugih samoupravnih organov;
KSI17 — Količina in vrsta sprejetih in obdelanih informacij, ki jih pošiljajo zunanje institucije;
KSI18 — Količina in vrsta izdelanih informacij, ki se posredujejo interno ali eksterno;

KSI19 — Prihranek pri rešenih gospodarskih sporih ter sporih v zvezi s štipendiranjem ter ostalih pravnih, nepravdnih in kazenskih zadev;
KSI20 — Količina pravno preverjenih pogodb;
KSI21 — Delež pravno preverjenih pogodb, pri katerih je prišlo do spora in je ta izgubljen (negativno!);
KSI22 — Delež uspešno rešenih prijav za tatvine, vlome, okvare strojev in naprav ipd.;

KSI23 — Razlika med dejansko porabljenimi sredstvi za splošno administracijo in planom;
KSI24 — Delež neupravičenih zamud, predčasnega odhajanja z dela in izostankov z dela v celotnem fondu ur (negativno!);
KSI25 — Količina registriranih novosti in izboljšav za delo, izpelja-

Podiranje rak za pripravo prostora za konti liv

nih iz literature ali od drugod, za praktično uporabo;
KSI26 — Prihranek pri zaposlovanju delavcev z boljšo organizacijo dela (znotraj delovne skupnosti);
KSI27 — Prihranek pri porabi energije in materiala (elektriki, vodi, papirju in drugemu pisarniškem materialu ipd.).

A4 — Merila delovne uspešnosti delovne skupnosti za ekonomsko, tehnično kontrolo in raziskave ter novogradnje

ETKRN1 — Količina ekonomskih ter organizacijskih analiz ter raziskav v primerjavi s planiranimi;
ETKRN2 — Ažurnost pri ekonomskih in organizacijskih posegih na zahtevo TOZD in DS;
ETKRN3 — Realizirani osebni dohodek na zaposlenega v primerjavi s povprečnimi osebnimi dohodki v panogi ali regiji ali republik; ETKRN4 — Delež osebnih dohodkov v doseženem čistem dohodku v primerjavi s planom;
ETKRN5 — Zastoji in motnje v proizvodnji ali na drugih področjih zaradi neresenih ekonomskih ali organizacijskih problemov (negativno!);
ETKRN6 — Ažurnost pri reševanju problematike zaščite industrijske lastnine;
ETKRN7 — Količina in vrednost prihrankov v delovni organizaciji na račun novatorstva;
ETKRN8 — Prihranek pri oblikovanju in reorganizaciji dela na osnovi študija dela in časa;
ETKRN9 — Količina izdelanih normativov dela v primerjavi s planom;
ETKRN10 — Količina opozoril o pomanjkljivostih v tehnologiji, konstrukciji, recepturi ali organizaciji dela;
ETKRN11 — Količina izdelave konstrukcijske ali recepturne dokumentacije;
ETKRN12 — Količina pravočasno izločenih neakovostnih proizvodov, oz. materiala (internih reklamacij);
ETKRN13 — Količina na novo izdelanih in ugodno ocenjenih vzorcev, modelov ipd.;
ETKRN14 — Količina in vrsta raziskav in razvojnih projektov v primerjavi s planom;
ETKRN15 — Vrednost reklamiranega materiala v primerjavi z vrednostjo podanega materiala (negativno!);

ETKRN16 — Skladnost izvajanja investicijskih del v primerjavi s planom (terminsko in vrednostno);
ETKRN17 — Ustreznost, oziroma sodobnost pri nabavi nove tehnologije;
ETKRN18 — Vrednostno razmerje med domačo in uvoženo tehnologijo;
ETKRN19 — Stopnja rasti osnovnih sredstev po nabavi vrednosti v primerjavi s stopnjo rasti doseženega (skupnega) dohodka;
ETKRN20 — Primerjava pričakovanega čistega dohodka in amortizacije s potrebnimi sredstvi za izgradnjo investicije;
ETKRN21 — Primerjava določene amortizacijske dobe z dobo ekonomskega zastaranja investicije;
ETKRN22 — Terminalska primerjava pričakovanega čistega dohodka in amortizacije z obveznostmi iz prevzetih kreditov (anuitete) z vidika likvidnosti, oziroma donosnosti;

ETKRN23 — Količina registriranih novosti in izboljšav za delo, izpeljanih iz literature ali od drugod, za praktično uporabo;
ETKRN24 — Prihranek pri zaposlovanju delavcev z boljšo organizacijo dela (znotraj delovne skupnosti, oz. sektorja in drugod v del. org.);
ETKRN25 — Prihranek pri porabi energije in materiala (elektriki, vodi, papirju in drugemu pisarniškem materialu ipd.);
ETKRN26 — Delež neupravičenih zamud, predčasnega odhajanja z dela in izostankov z dela v celotnem fondu ur (negativno!).

3. KAJ JE POTREBNO ŠE NAREDITI OB PREDLOŽENIH MERILIH

V nadaljevanju se morajo v strokovni in javni razpravi razčistiti zlasti naslednja vprašanja in problemi:
1. Poiskati še druga merila, ki so v osnutku prezrta.
2. Izločiti neprimerna merila.
3. Konkretizirati ali dodatno opredeliti navedena merila.
4. Določiti za vsako delovno mesto, oziroma za vsako (skupino) nalog in del, katera merila se lahko uporabljajo. Pri tem je možno, da so določena merila uporabna za vsako delovno mesto ali posameznika posebej ali pa za skupino delovnih mest (oddelek, sektor, TOZD, delovno skupnost ipd.).

Merila, ki so uporabna le v skupini, so prav tako zaželeni, vendar pa moramo težiti za tem, da bo čim več meril uporabnih za vsakega posameznika. Le tako bomo dosegli delitev po prispevku posameznika in se izognili uravnalovki (na nivoju skupine).

V predloženem osnutku so merila že grupirana po TOZD in posameznih delovnih skupnostih. S tem pa nikakor ni rečeno, da je ta delitev dokončna in edino pravilna. Vemo namreč, da se ponekod v delovnih skupnostih pojavljajo delovna mesta, ki so v osnovnih značilnostih enaka ali vsaj sorodna tistim v TOZD (nekateri pozicije v centru za obdelavo podatkov, TKR ipd.). In obratno: da se v TOZD pojavljajo delovna mesta, glede meril sorodna onim v delovnih skupnostih.

Zato je treba pri presojanju o uporabnosti meril za posamezno delovno mesto upoštevati vsa navedena merila, ne glede na prikazano grupiranje.

V primeru, da za določeno delovno mesto ni možno uporabiti ali najti ustreznih meril, se je treba odločiti za oceno.

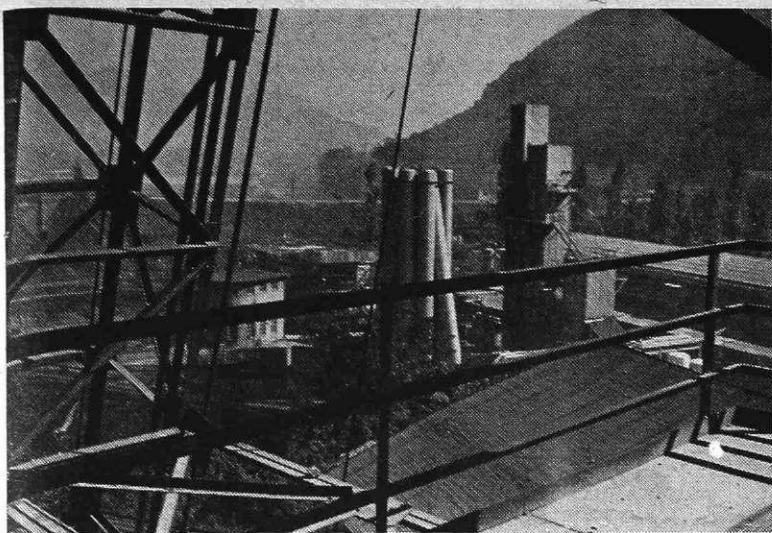
5. Kakšno težo naj ima posamezno merilo?

Predlagamo, da se delež izraža v točkah. Največje možno število točk je 1000.

Kolikšen delež ali koliko točk dati posameznemu merilu? Izdelana rešitev je doseženi dohodek, čim več merilo prispeva k dohodku, tem večji mora biti njegov delež, in obratno. Za vsa merila in situacije pa verjetno dohodka ne bo mogoče izračunati, zato bo o tehtanju merila potreben vnaprejšnji natančen dogovor, oziroma ocena. Primer: za določeno ekonomsko ali kadrovske analize, knjigovodsko poročilo in podobno najbrže ne bo mogoče izračunati, koliko natančno prispevajo k dohodku.

Čeravno v takih primerih doseženi dohodek ne bo natančno določljiv, so načela pri tehtanju meril enaka. Merilu namenimo tem večjo težo (tem več točk):

Pogled na kisikarno Sava

— Čim večji je ocenjeni dohodek,
— čim večji je vpliv posameznika ali skupine delavcev na uresničitev merila.

Jasno je namreč, da moramo merilo enostavno izločiti v vseh primerih, ko posameznik ali skupina nanj sploh ne more vplivati. Čim večji je (ne)posredni vpliv posameznika ali skupine na delovni rezultat, tem večjo težo lahko merilu pripisemo.

6. Določiti standarde

Za vsa merila in situacije je treba določiti mero za normalni ali pričakovani učinek. Z drugimi besedami: poiskati norme, normative, standarde — (npr.: količina — ton, kosov, porabljene energije, surovin ipd.). Verjetno pa tudi tukaj standardov ne bo mogoče prav povsod natančno določiti.

Zato bo nujno, da se kot standard zasnuje razmerje med planom in dejansko realizacijo (npr.: tri poročila planirana, dve poročila realizirani ipd.). S tem se bo do konca zaostrolo vprašanje dobrega planiranja. Sprejemanje in uresničevanje planov bo torej neposrednega materialnega značaja, zato lahko pričakujemo prav na tem področju največ dela in napak, hkrati pa največji impulz za dobro planiranje.

S tega zornega kota se ne vidi metoda delovnih ciljev le kot zaželena in potrebna, ampak **nujna in obvezna**. Brez nje bi uresničevanje številnih meril obviselo v zraku.

7. Določiti vpliv kvalitete dela

Merila naj bi okvirno zajela tri velika področja: količino dela, kvaliteto dela in gospodarnost. Med predloženimi merili sta zajeta količina dela in gospodarnost, izpuščena pa je kvaliteta dela.

Vendar je jasno, da moramo v vsakem primeru upoštevati tudi to; ni namreč vseeno, s kakšno kvaliteto je določena količina dela opravljena. Če se najdejo objektivna merila za kvaliteto dela, jih je treba vsekakor vgraditi v sistem, pri čemer je tudi kvaliteta najbolj natančno razvidna iz doseženega dohodka.

Ker pa menimo, da takih primerov ne bo mogoče poiskati na številnih področjih, bo v teh primerih nujna ocena. Ta bi se lahko razvrščala v obliki enostavne štiristopenjske lestvice z naslednjimi težami:

1. — visoka kvaliteta	teža 1,0
2. — dobra kval.	teža 0,8
3. — zadovoljiva kval.	teža 0,6
4. — nizka kvaliteta	teža 0,4

8. Kombinacija med merili

Končni rezultat je kombinacija med količino in kvaliteto dela, oziroma gospodarnostjo. Ni namreč vseeno, ali nekdo izdelava pet visokokvalitetnih izdelkov ali pet izdelkov nizke kvalitete. Za vsako merilo in situacijo (ali vsaj za večino) je potemtakem treba poleg (količinskega) standarda ali plana izdelati še lestvico kombinacije med količino dela, oziroma gospodarnostjo ter kvaliteto dela.

Poenostavljen primer: Z metodo delovnih ciljev je določeno, da mora delavec NN opraviti v januarju sedem analiz. Ugotovi se, da je opravil le pet analiz ali natančno:

- 1 analizo visoke kvalitete,
- 1 analizo dobre kvalitete,
- 1 analizo zadovoljive kvalitete,
- 2 analizi nizke kvalitete.

Izračun poteka po naslednjem ključu:

- Denimo, da je za to merilo predvidenih maksimalno 100 točk.
- Od planiranih sedem je bilo realiziranih pet analiz ali 5:7 = 0,71.
- Kvaliteta dela je ocenjena in izračunana takole:

1 analiza visoke kvalitete	1 × 1,0	1,0
1 analiza dobre kvalitete	1 × 0,8	0,8
1 analiza zadovoljive kvalitete	1 × 0,6	0,6
2 analizi nizke kvalitete	2 × 0,4	0,8
Skupaj	3,2 : 5	0,64

— Količnika količine in kvalitete dela se pomnožita, torej $0,71 \times 0,64 = 0,45$.

— Od maksimalno 100 točk dobi glede na to merilo delavec NN 45 točk.

Na enak ali podoben način bi izračunavali in vrednotili za vse primere razmerja med količino opravljenega dela (ev. gospodarnostjo) ter kvaliteto dela.

9. Ali bo možen izračun vsak mesec?

Odločiti je treba pogostost izračunavanja posameznih meril delovne uspešnosti. Po določilih zakona o združenem delu bi moral potekati celoten izračun vsak mesec. Načelno je to tudi verjetno najboljša rešitev, ki se hkrati sklada z našimi običaji pri izračunavanju ter izplačevanju osebnega dohodka. Vendar pa se odpira vprašanje, ali je smotno, ekonomično in v posameznih primerih tudi smiselno mesečno obračunavanje po vseh sprejetih merilih. Vemo namreč, da je evidenca o doseženih delovnih rezultatih lahko precej komplicirana in bo mesečno zajemanje povzročalo težave.

Poleg tega vemo, da so delovni rezultati ponekod vidni takoj (na primer, že v eni uri ali dnevu), drugje šele čez daljši čas (na primer, več mesecev pri zahtevnejših projektih ipd.). Možno je sicer, da se tudi večji ali dolgoročni cilji in naloge razrežejo po posameznih etapah (mesečih), vendar bi morali pri odločitvah o pogostosti vrednotenja meril vseskozi upoštevati uresničljivost mesečnega poročila.

10. Vrednotiti dela in naloge, ne pa delovno mesto in »položaj«

Hkrati z reševanjem problematike merjenja in ocenjevanja delovne uspešnosti bo potrebno reševati vrednotenje nalog in del. Z zornega kota delitve osebnega dohodka je docela jasno, da se bomo morali dokončno posloviti od pojma »delovno mesto«. Posloviti zato, ker smo prav delovno mesto zaradi naše prakse pri nagrajevanju v preteklosti temeljito deformirali. Ponekod smo ga izmaličili že do obupa, saj sploh ni bilo več pomembno, katere naloge in dela vsebuje, že kar odločilno je bilo, kakšen je naziv ali »položaj«.

Vračamo se torej na izvorni in edino smiselni pristop, po katerem je delovno mesto v bistvu »skupek del in nalog«, ohranjamo pa le pojem »dela in naloge«. Pri vrednotenju bomo morali torej upoštevati izključno vrednost, to je, sestavljenost ali zahtevnost posameznih del in nalog.

Ta problematika sicer ni neposredno vezana na merila delovne uspešnosti, vendar pa je z njimi povezana posredno in časovno. S tem bo namreč odpadlo izražanje delovne uspešnosti v odstotkih na »tarifno postavko«, ker je v sedanjih obliki ne bo več.

Delovno uspešnost bomo izražali v točkah. Pri tem se bo dejansko posamezniku in/ali skupini delavcev glede na delovne rezultate mesečno (ponekod v daljših presledkih?) spreminjala količina točk, hkrati pa vrednost točke. Vrednost točke bo določena glede na celotno število točk v TOZD ali DS (ali manjši enoti) ter dohodek, ki bo za ta merila na razpolago.

Poenostavljen primer:

— Količina točk, namenjena za delitev po delovni uspešnosti, 100.000 točk.

— Dohodek, namenjen za delitev po delovni uspešnosti, 100.000 din.

— Vrednost točke 100.000 : 100.000 = 1 din.

V naslednjem mesecu zaradi različnih razlogov (korekture, »pritiski« posameznikov ipd.) količina točk naraste na 120.000 ob istem dohodku. Kaj se dogodi? Vrednost točke enostavno pade na 0,83 din. In podobno, možne so raznolike kombinacije.

Takšen mehanizem bi verjetno pomenil možno družbeno kontrolo nad neupravičenim navijanjem točk, saj bi bili s tem ostali delavci nepo-

sredno in jasno prizadeti: zmanjšala bi se vrednost točk. Z druge strani pa bi se dvigovanje namenjenega dohodka ob isti količini točk poznalo pri zviševanju vrednosti točke, kar bi tudi predstavljalo bolj neposredno spodbudo delavcem za delo.

4. ZAKLJUČKI

Če v skopih obrisih povzamemo delo, ki ga je treba še opraviti, se ponudi naslednja slika:

4.1. Kompletirati in prečistiti predlagana merila ter jih konkretizirati.

4.2. Za vsa dela in naloge določiti uporabnost posameznih meril.

4.3. Določiti deleže ali teže za vsako merilo v celotni delovni uspešnosti (s številom točk).

4.4. Določiti norme, normative, standarde, plane za vsa merila. V tej zvezi je treba nujno uvesti metodo delovnih ciljev.

4.5. Določiti primerno kombinacijo med kvaliteto dela in drugimi merili.

4.6. Določiti pogostost zajemanja podatkov in izračunavanja po posameznih merilih.

4.7. Določiti razmerje med vrednotenjem del in nalog po eni strani ter delovne uspešnosti po drugi strani.

V nadaljevanju bi morali s teamskim strokovnim delom (ob nujnem sodelovanju inženirjev, ekonomistov, pravnikov, psihologov ipd.) in z javno razpravo osnutek izoblikovati in izbrusiti. Zavedati se moramo, da pomeni osnutek šele prvi korak in da je do cilja še dolga pot, ki jo moramo prehoditi vsi delavci. Univerzalnih strokovnih receptov, ki bi jih lahko dobili kje »od zgoraj«, enostavno ni.

In če se povrnemo na začetek: oceno delovne uspešnosti, v katero je vgrajeno dokaj dela, bomo morali zlasti uporabljati tam, kjer neposrednih meril res ne bo ali jih bo premalo. Še bolj pa se nam dozdeva, da bodo mnoga merila uporabna na nižjih skupinah, medtem ko bomo morali prispevek vsakega posameznika k merilu zajemati z oceno.

Vsekakor pa lahko ugotovimo, da želje mnogih po otročji enostavnosti delitve po delu ne bodo uresničljive. Očitki ocenjevanju delovne uspešnosti zaradi kompliciranosti bodo verjetno splahneli, ko se bomo s polno paro lotili neposrednih meril. Vendar pa povečano delo ne bi smelo biti ne ovira ne izgovor pri urejanju tako pomembnega področja.

FRANC BELČIČ

Železarski globus

INDIJA

Indijska železarna Bhilai je naročila v Sovjetski zvezi novo valjarno debele pločevine z največjo izvaljano širino 3600 mm. Skarje, potrebne za rezanje izvaljane debele pločevine, bo dobavila Českoslovaška.

JAPONSKA

Letošnja proizvodnja japonske železarske industrije kaže, da bo še slabša, kot je bila v letu 1976. Kaže, da bo proizvodnja surovega jekla dosegla samo okoli 102 milijona ton, kar je za 5 % manj kot v preteklem letu in za 15 % manj kot leta 1973, ko je bila dosežena doslej najvišja proizvodnja 120 milijonov ton. Zaradi slabše prodaje na domačem tržišču in zmanjšane izvoza izkoriščajo japonske železarne svoje proizvodne zmogljivosti z okoli 80 %.

AVSTRALIJA

Osem japonskih železarn je sklenilo z avstralsko rudarsko družbo Dampier Mining pogodbo o prodaji 27 milijonov ton premoga za koksiiranje v obdobju 15 let. Pogodba prične veljati v aprilu leta 1980, ko bo dobavljenih 935.000 ton premoga, vsako naslednje leto pa 1,87 milijona ton. Osnovna cena 51 dolarjev na tono bo veljala prvi dve leti, potem pa bodo ceno ustrezno spremenili vsaki dve leti.

IRAN

Iranska železarska družba NISIC in italijanska državna železarska družba Finsider sta sklenili dogovor o skupni gradnji nove železarne v Iranu. Za njeno izgradnjo bodo porabili tri milijarde dolarjev in bo pričela obratovati leta 1982. Letno bo proizvajala 1,5 milij. ton vroče valjane in 1,1 milij. ton hladno valjane pločevine. Del svojih finančnih obveznosti v zvezi s to gradnjo bo iranska stran plačevala z dobavo nafte Italiji.

Železarski globus

SMRČARJEV
MIHA

V OSMEM ŽIVLJENJSKEM PREVISU

V četrtek, 29. septembra, je svojo sedemdesetletnico slavil naš znani družbenopolitični delavec, še posebej znan kot alpinist in neumorni pospeševalec planinstva, Miha Potočnik.

Delovno in plodno je vse njegovo življenje, bogatejši pa je postal le v vdanosti krasotam gorskega sveta. Sledovi njegovega dela so tudi v razvoju slovenskega železarstva.

Rodil se je Smrčarjevi domačiji na Belci, kjer je po zgodnji materini smrti glavne vrline skromnosti, varčnosti in delovnosti dobil od svojega očeta-garača, ki je s kopanjem ilovice vzgajal svoje otroke. Nadarjenost, spoštovanje in pridnost so Mihi omogočili hitro promoviranje za doktorja prava. Odvetniško prakso je opravljal na Jesenicah, ko se je v združbi z dr. Alešem Stanovnikom razvil v predanega borca za nacionalno svobodo in socialno enakopravnost.

Med narodnoosvobodilno vojno je bil aktivist, partizan in je delal v gorenjskem področju. Že pred osvoboditvijo je bil odrejen za gospodarstvo in maja 1945 imenovan za delegata ministrstva industrije in rudarstva Kranjske industrijske družbe in Verige Lesce, istočasno, 19. maja 1945, za direktorja železarne Jesenice, naše takrat največje železarne Jugoslavije.

Dolžnost direktorja železarne je opravljal do 31. avgusta 1947, ko je bil imenovan za pomočnika ministra za komunalo, zatem je opravljal vrsto drugih dolžnosti, med drugim je bil tajnik skupščine LRS, ustavni sodnik, sedaj pa je član sveta republike.

Smrčarjev Miha, kot mu domačini pravimo, je vodil železarno Jesenice v letih obnove naše domovine, ko je bil vsak kilogram domačega jekla zlato, ko dolžina delovnega časa ni bila omejena, udarnišтво pa je postalo svojina železarjev, v času, ko Jesenice niso dajale le jekla, temveč so za industrializacijo dežele razdajale tudi svoje ljudi.

Ob zavesti, da je gospodarstvo pogoj razvoja življenjske in družbene ravn, pa je Miha od ranih dni v prirodi videl neizčrpen vir zdravja in kreposti, postal priznan alpinist in v navezah s Čopom, Tomiškom in drugimi začrtal večne smeri v severni Triglavski steni in na drugih ostenjih. Ponosen sem, da sem skupaj z njim premagoval previse, posnemal njegove spretnosti, razvijal pogum in tovarištvo.

Predan goram, je Smrčarjev Miha življenjski delež pri razvoju planinstva prispeval po osvoboditvi, ko smo v času njegovega predsedovanja osrednje slovenske zveze v planinstvu dosegli neslutene razsežnosti, v alpinizmu pa se vpisali med vodilne narode sveta. Vsi smo ponosni na dela Miha Potočnika in njegov prispevek k razvoju našega samoupravnega socializma, ob čestitkah pa mu želimo, da bi še dolgo ostal vzor in vodnik slovenskega planinstva.

Gregor Klančnik

GIBANJE OSEBNEGA DOHODKA V ŽELEZARNI

Pri prikazu dohodka po posameznih mesecih ugotavljamo skoraj vsak mesec porast, tako da v letu 1977 izkazujemo porast kar za deset odstotkov. Seveda je ta prikaz izražen v povprečju, ki pa nam običajno ne daje prave slike. Pri pregledu izplačilnih listov od leta 1975 dalje pa je stanje v pogledu porasta osebnega dohodka precej drugačno, posebno za tiste delavce, ki jih ni zadel premik osebnih dohodkov pri prekatgorizaciji delovnih mest in ne povečanje osebnega dohodka pri reorganizaciji v letošnjem letu. Teh primerov je razmeroma veliko, zato njihov osebni dohodek zaostaja za povečanjem življenjskih stroškov.

Povprečno prikazovanje osebnega dohodka nam tudi ne pove realnega gibanja osebnega dohodka vseh zaposlenih. To pa iz razloga, ker zajema vsa izplačila od nadur, stimulacijskega dodatka, dodatka za nočno delo, dodatka za težko delo in podobno, kar pa v Železarni prejema samo določen del delavcev. V letu 1977 nedvomno vpliva na povečanje mase osebnih dohodkov tudi povečan odstotek nočnega dodatka, ki je povečan na osnovi sindikalne liste.

Poglejmo, kako so se spreminjali osebni dohodki tistih članov kolektiva, ki niso od leta 1975 menjali delovnega mesta ali njihovo delovno mesto ni bilo zajeto v prekatgorizacijo delovnih mest.

V letu 1975 smo zabeležili skupen porast osebnih dohodkov kar za 18,4 %, v letu 1976 je porast znašal le 8 %. V letu 1977, vključno z avgustovskim izplačilom, pa beležimo porast osebnega dohodka za deset odstotkov. Tako da je skupen odstotek povečanja osebnega dohodka od 1. 1. 1975 do 1. 9. 1977, to je, v dveh letih in devetih mesecih, le za 36,4 %. Žal pa nimamo podatkov za dve leti nazaj, za koliko so porasli v tem času življenjski stroški.

Toda, če primerjamo podatke v letu 1977, katere navaja Železar, so se življenjski stroški povečali za 13 %, osebni dohodek pa samo za 5 %.

Iz tega je razvidno, da del železarjev krepko zaostaja s svojimi osebnimi dohodki za rastjo življenjskih stroškov, določeno število pa s svojimi osebnimi dohodki kompenzira porast življenjskih stroškov, seveda je to število manjše.

Povečanje osebnih dohodkov za 36,4 % je bilo na račun povečanja življenjskih stroškov, ki so jih dobili vsi, glede, ali so med letom tako ali tako napredovali.

V letu 1977 se osebni dohodek v Železarni porastel v glavnem zaradi zgoraj navedenih dejstev, to se pravi zaradi občutnih premikov osnovnih postavk in bi bila taka analiza, ki bi prikazala kolektivno to situacijo, zelo zanimiva. Morda bi tudi v bodoče prikazovali porast osebnega dohodka tako, da bi bilo razvidno, kolikšno je povečanje zaradi boljšega dela, kolikšno zaradi nadur in kolikšno zaradi povečanja osnovnih postavk osebnega dohodka.

Če ob sklepu poudarimo to, da osebni dohodek velikega števila železarjev zaostaja za rastjo življenjskih stroškov, potem je verjetno tudi to eden od vzrokov, da produktivnost dela ne narašča in morda tudi za malodušje v Železarni.

Stane Torkar

ZGODOVINA USTANOVITVE IN DELOVANJA PODOFICIRSKÉ ŠOLE IV. OPERATIVNE CONE

Nenevarno, pa vendar neprijetno drisko so dobili zaradi pomanjkanja vitaminov. Pri tem je zanimivo to, da jim je odleglo šole, ko so se ob premiku na novo področje, v zadnji tretjini avgusta 1944, najedli svežih češenj drobnih, ki so rasle visoko nad dolino Ljubnice pri Ljubnem.

Glede na to, da so sovražne patrle zelo ovirale redno delovanje šole na Pohorju, je štab IV. operative cone odredil, da se je premaknila na osvobodeno del Zgornjesavinjske in Zadrebke doline. Tako je podoficirska šola 22. avgusta 1944 odšla s Pohorja.

Vodstvo šole, predavatelji in tečajniki, ki so že prišli v naslednji tečaj, so hodili prek Črnega vrha, mimo gorskih kmetij Ramšak in Tisnikar. Pri Dolžah so šli čez železniško progo in glavno cesto v Mislinski dolini. Prenosili so na Graški gori. Naslednji dan so nadaljevali pohod preko Belih vod, Sv. Križa, Mrzlega vrha, Sv. Miklavža ter se nato od tod spustili v dolino potoka Ljubnica.

V trg Ljubno so prišli zvečer in tu ostali dva dni. Od tu so se 26. avgusta z vozovi odpeljali v Gornji grad. Nastanili so se na rebri jugozahodno od Gornjega grada pri kmetu Ajniku v naselju Sv. Lenart. Hiša je takrat nosila številko 2.

Tu so zopet pričeli z rednim poukom. V prostem času so bili zelo delovni na kulturno-prosvetnem področju. V prostorih nekdanjega sokolskega doma v Gornjem gradu so priredili zelo uspešni miting. Ves program pa so naštevali tečajniki sami.

Za delovanje šole so se v štabu IV. operative cone zelo zanimali. Večkrat so opravili inspekcijske obiske. Ko je bila šola pri Ajniku, sta jo obiskala komandant IV. operative cone Jože Bošnjak in član misije SSSR pri štabu IV. operative cone podpolkovnik Bogomolov.

Tudi tu se je šola udeleževala akcij pri pobiranju materiala, ki so ga prinesla in spuščala zavezniška transportna letala. Za spuščanje je bila na tem osvobodjenem področju določena Mala planina. Vsakokrat, ko je bil dogovorjen dovoz, je precej gojencev odšlo s svojimi predavatelji v zasedo na področje Črnuca, Kališ in Gozda, kjer je sovražnik večkrat poskušal priti do kraja odmetavanja.

Glede na to, da so sovražnikove enote, ki so bile v Mozirju, Letušu in Smartnem ob Paki, večkrat vdirale na osvobodeno področje, je bilo sklenjeno, da se te postojanke napade, premaga in nažene sovražnika. To se je tudi resnično zgodilo sredi septembra. Pri tem, ko je XIV. divizija te postojanke napadala, so gojenci šole od 12. do 14. septembra odšli na položaje, da bi odbili eventualni napad sovražnika iz kamniške smeri. Tu se ni zgodilo nič posebnega, ker napadalcev ni bilo. Sovražnik je bil vržen iz Mozirja, s čimer se je osvobodeno ozemlje povečalo in postalo varnejše.

Nad osvobodeno Zgornjesavinjsko in Zadrebko dolino je večkrat priletela takomenovana »štorklja«, sovražnikovo enokrilno izvidniško letalo. Naloga opazovalca je bila, da je iz zraka ugotavljal kraje, kjer so se zadrževale večje partizanske enote, in situacijo na drugih strateško pomembnih mestih. Tako je tudi 20. septembra 1944 razmeroma visoko, v spoštljivih razdalji pred zadetki pušk in mitraljezov, krožila štorklja nad Zgornjesavinjsko in Zadrebko dolino. Nihče se zanj ni dosti zmenil, posamezni partizani pa so nanjo streljali s puškami in mitraljezi.

Naslednji dan po tem izvidniškem obisku pa so ob 10.30 v hitrem naletu priletele v strnjeni bojni formaciji tri nemške »štuke«. Letele so vzporedno z vrhovi Menine, v smeri zahod-izhod. Približno na črti sever-jug čez Gornji grad so letala naglo naredila polkrog in pirkirala točno proti šoli. Ko so to gojenci in predavatelji videli, so popadali v najbližje zaklone, ki jih je bilo v tistih nekaj sekundah moč najti. Grozovito pokanje je naznailo, da so letala spustila bombe. Nato so še nekajkrat zaokrožila in napadeni cilj mitraljirala. Nekaj gojencev je pod vodstvom Franca Habata skušalo z mitraljezom napasti letala. Uspeha ni bilo, ker so sadna drevesa in gozd zakrivali pregled na krivuljo letenja.

Takoj po odletu so ugotovili, da so štuke zadele hišo in gospodarsko poslopje, ki je bilo last kmeta Presečnika. Ta hiša, ki so jo po vojni obnovili, leži namreč, merjeno po zračni razdalji, zelo blizu Ajnika. Razlika je le za približno 100 m v nadmorski višini, ki pa iz zraka skoraj ni opazna. Kot se je pozneje

domnevalo, je štorklja prejšnji dan označila položaj šole, Bombniki so cilj – Ajnika – zgrešili in namesto šole uničili Presečnikovo domačijo. V njej je umrlo šest oseb: gospodinja, dva otroka, ena partizanka in dve civilni osebi. Takoj po odletu letal so tja odšli gojenci šole s predavatelji in pomagali pri reševanju ter gašenju.

Glede na to, da je sovražnik ugotovil položaj šole in se zato ni bilo priporočljivo še naprej tu zadrževati, se je le-ta 23. septembra ob šestih uri zvečer premaknila v vas Čepelje pri Bočni. Nastanili so se pri kmetu Francu Čepeljku ter v drugih hišah tega zaselka ob Dreti.

V Čepeljah je prišlo do nove spremembe v vodstvu šole. Podporočnik Ivan Kranjc, komandant šole, je bil namreč premeščen v štab IV. operative cone za komandanta na novo ustanovljene topniške enote. Za vršila dolžnosti komandanta šole je bil imenovan poročnik Tine Benedičič, za vodja pehotnega tečaja pa kapetan Janko Iršič.

V tem času je šola večkrat sodelovala pri pobiranju vojaškega materiala, ki so ga odmetavala zavezniška letala.

Kmalu po osvoboditvi Zgornjesavinjske in Zadrebke doline so na vsem tem področju vzpostavili telefonske zveze. Glavna centrala je bila v Gornjem gradu, kamor so bila povezana vsa večja naselja, posebno pa obrobna osvobodena ozemlja. Kot že povedano, je imelo to velik efekt pri obveščanju o premikih sovražnikovih enot, posebno tistih, ki so svoje pohode usmerjale proti osvobodjenemu področju.

Ko je podoficirska šola prispela v Čepelje, so gojenci oddelka za zveze, voda telefonistov, vzpostavili telefonsko zvezo s centralo v Gornjem gradu. Ker je primanjkovalo žice, so napeljali samo eno, za povratni vod pa je služila zemlja. To zvezo so vzpostavili tudi iz Otoka in Pobrežja, kamor se je šola kasneje premaknila. Ko so dobili več žice, so do Gornjega grada napeljali dve žici in s tem izboljšali slinost.

Da se šola po zračnem napadu pri Ajniku ne bi predolgo zadrževala v istem kraju in se ponovno izpostavila bombardiranju, se je šestega septembra 1944 premaknila v Otok. Tu so se nastanili skoraj po vseh hišah. Štab šole je imel svoj sedež v Cigalovi hiši, kjer sta bila takrat lastnika Jera in Alojz Vežočnik.

V tej vasi so se vsi gojenci, ki so bili takrat v šoli, slikali. Z njimi so se slikali tudi vršilec dolžnosti komandanta, komisar in vsi predavatelji (v tretji vrsti). Slike so zelo uspele in so lepe še danes.

Sovražnik je proti Zgornjesavinjski in Zadrebki dolini neprestano pošiljal večje formacije z namenom, da bi prodrli na osvobodeno ozemlje in s tem motili zaledje, kjer so se brigade in odredi urili, se izpopolnjevali, dobivali obleko, hrano in drugo. Obveščevalci so budno sledili vsakemu premiku in nameravanemu napadu ter sproti obveščali o vseh premikih in sovražnikovih pripravah. Ker so bila obvestila pravčasna, so partizanske enote vedno pričakale sovražnika na pravih mestih in ga odbile. Pri tej obrambi je bila večkrat angažirana tudi podoficirska šola.

(se nadaljuje)

»Morebiti pa ni slab človek,« je v zadregi, obupan zastokal čokati in živčno mahal z rokami. »Noče se obvezati na slepo. Obraz pa ima pošten; ni videti slab človek.«

»Zaradi mene ima lahko hinavski obraz in je slab človek,« je zdražen kričnil visoki, da je zarezalo v ušesa. »Lahko je karkoli, samo da bi nam hotel pomagati. Pa kaj hotel,« se je zmrdnil. »Če bi... upal!«

V sobo je brez trkanja planil mlad partizan. Hotel je povedati, kaj ga je prignalo v sobo, pa se je ustrašil mrkega pogleda visokega. Obračal se je h čokatemu, kot bi njega prosil pomoči.

»Zakaj si prišel v sobo?« je ostro vprašal visoki. »Ivčetu je vse slabše. Ne znamo zaustaviti krvavenja. Pravijo, da bo med pohodom izkrmavel,« je zbegano pripovedoval partizan. Bolečine in težave ranjenega so ga tako prizadevale, da je komaj zadrževal solze.

Saj ni čudno, skoraj otrok, je pomislil Grebenc. Zakaj so tudi tako mladi zraven? Mlade nenadne težave huje prizadejejo.

»Zdaj si slišal, da imamo ranjenca,« je trdo rekel visji. »Hoteli smo te prositi, če bi ga peljal z vozom. Mi ga ne moremo nesti. Če gre tak z nami, bo za vse hudo. Bi upal peljati?«

Grebenc je odkimal. Ponoči, v družbi partizanov, ranjenca? Saj to je skoraj zanesljiva smrt. Ne bi se rad umrl.

»Bi dali latvico toplega mleka za ranjenca?« je poprosil mladi partizan.

»Dam, to pa precej,« se je razveselil Grebenc.

»Od njega, ničesar,« je tako divje kričnil visoki, da je Grebenc zastal sredi sobe. Ni mogel razumeti. Počasi se je obračal k visokemu. Tako divjega obraza še ni videl. »Če noče pomagati v najhujšem, kaj bi nas pital z drobtinami. Že tako bo vse prijavil.«

Naposled, v moji hiši ste. Prišli ste nepovabljeni, zdaj pa z mano ravnate, kot bi bil pritepenec, je skalo Grebenc. Ni bil vajen, da bi kdo vpil nad njim. Posebej ne v domači hiši. Počasi je stopal proti visokemu. Bil je tako užaljen in jezen, da ga hudi pogled ni motil.

2

vo
ž
nja

VINKO

TRINKHAUS

»Poslušaj, fant: mlad si še. Ne poznam te, skoraj bi ti lahko bil oče, pa vpiješ nad mano v moji hiši. Nikogar od vas še nisem srečal, pa vseeno hočem pomagati.«

»Nočeš,« mu je ostro, prepričano zatrdil visoki. Žalivo se je posmešnil. »Slaba vest te daje, da ne bi postregel ranjenemu. Nič drugega kot kanček slabe vesti. Toliko, kot jo premoreš. Misliš, da ne moremo obiskati katerekoli nemškutarske hiše? Povsod nam bodo dali mleka, če rečemo. Zjutraj pa prijaviš policiji kot ti. Vsi boste trdili: z orožjem so nas prisilili. Ne boš trdil, da smo te prisilili? Boš povedal policistom, da si hotel dati sam, kot se zdajle repenčič?«

Seveda bo rekel, da so zahtevali. Pa kaj bi besede. Niso važne. Dejanja!

»Kaj povem na policiji, ni važno. Na policiji in sodišču človek laže, če mu tako bolje kaže. Na njih je, da doženejo resnico. Meni se vi, fantje, smilite. Posebej še mladi,« je rekel Grebenc in z roko pokazal na mladelega partizana, ki je zadnji stopil v hišo. »Za starejše je taka vojna huda, kaj šele za na pol otroke.«

»No, zdaj ti povem, da je hudo ranjeni še mlajši od tega; izkrmavel bo, če zanj ne najdemo voza, da ga popelje na varno. Se ti ranjeni ne smili? Mlad fant, ki bo morda že ponoči, jutri umrl zato, da boš ti svoboden ostal na svoji kmetiji. Tvoji otroci bodo lahko Slovenci, govorili materin jezik. Ranjen je v boju za tvojo svobodo. Naj izkrmavi, ker se ti treseš za svoje življenje in ne upaš pomagati v težavi? Latvico mleka bi dal, pa tekel na policijo. Z vozom pa ne upaš peljati. Ali veš, da bo morda zaradi tvoje strahopetnosti jutri mrtvih deset partizanov? Dva ranjena imamo, ne moremo ju nesti, če se hočemo prebiti. Prišli smo s posebno nalogo, Nemci vedo za nas, tudi koliko nas je. Zdaj so v krajih, koder se bomo vračali zasede, ki čakajo na nas. Sami se prebijemo, ne pa z dvema ranjenima. Razumeš, zakaj smo te prišli prositi?«

Grebenc je vse razumel. Morebiti vsega ne bi verjel, vendar čokati je ves čas zavzeto kimal, mladi partizan pa je komaj zadrževal solze. Počutil se je strašno umazanega. Očitki so bili hudi, resnični in so ga prizadeli. Partizan ima prav. Vendar on je kmet, ki se doslej ni upiral. Lahko se zgodi, da bo samo enkrat pomagal, pa dobijo.

Konec bo z njim. Zato, da reši te partizane, vsaj poskuša rešiti, lahko pogubi, sebe, družino?

»Mleko prinesem. Tudi čisto rjuho, žganje, da boste lahko znova previli rano,« je potrto rekel. Ni upal dvigniti pogleda.

»Policiji ne bom prijavil vašega obiska.«

Tako je bolje, pomaga. Ne z vsem, ker je prenevarno. Po svojih močeh.

Člani štaba podoficirske šole IV. operative cone v Čepeljah

JOŠT ROLC

19

NOVOLETNO SONCE ATEN

Znova, že drugi to noč, smo bučno nazdravili in si voščili srečno novo leto. To je storil tudi napovedovalec z odra in nam zaželel, da bi se tudi poleti kdaj videli v gostoljubnih Atenah.

Ob splošnem navdušenju Jugoslovancev je na oder stopil domačin kitarist in ob spremljavi orkestra zapel znano srbsko pesem »Tamo daleko kraj morav«. Več kot 200 jugoslovanskih grl mu je ubrano pritegnilo, da se je zdelo, kot bi prepevala cela dvorana. Celo Italijani so se trudili z nami. Veselo so brundali, mi pa smo se počutili kajpak nadvse počaščeni. Glasno smo si dajali duška v zavesti očitnega privilegija ki smo ga bili deležni pri Grkih kot stari balkanski zaveznički.

Pravzaprav smo šele zdaj lahko videli, da nas je bilo precej več, kot smo mislili. Prijateljsko smo si mahali izza miz in nazdravljali. V tujini se bolj kot doma čutimo svoji.

Komaj se je navdušenje malo poglobilo, so na oder privrhale mlade, vitke plesalke, širokogrudno razgaljene, ravno pravnje, da so spravile v dobro voljo tudi že najbolj omagane priletne možake. Izzivalno kot metulji so frfotale s tancicami okoli miz in dražile moške, še bolj pa njihove žene, ki so na videz veselo gledale to zapeljavanje svojih soprogov, ljubčkov – ali kar so že bili. Burjo aplavza požanje zdaj ena, zdaj druga lepotečka, ki stopi na mizo in k sebi potegne kakšnega sramežljivega dedca.

V živahnem ritmu pleše med kozarci in steklenicami »sirtaki« in z oprsem sili v žrtev, da ga skoraj zrine z mize, hkrati mu sleče suknjič, nato srajco in kar ima revež nad pasom. Na pol nagega pusti tako stati v posmeh publiku in se kot mačka zmuzne k naslednji družbi po novo žrtev. Ko je bilo slačenja in oblačenja konec, so bili metulji spet na oderu z ognjevitimi ciganskimi in orientalskimi plesi. Namesto cvetic so zdaj na oder leteli glinasti krožniki, ki so se razbijali pod urnimi nogami plesalk in godev. Razbijanje krožnikov med plesom in muziko je stara folklorna navada veseljaških Grkov, nekaj podobnega, kot je v navadi razbijanje kozarcev v južnih krajih naše domovine.

Vsaka krčma in zabavišče v Plaki imata na zalogi cele skladownice takšnih krožnikov nalašč za razbijanje. Zadeva gre v promet, da je le kaj, čeprav stane vsak krožnik 50 drahem.

Ko proti jutru že vsi močno zdelani odhajamo z avtobusom v hotel, je v Plaki še vedno vse živo in razposajeno. Iz lokalov še vedno doni glasba in sliši se veselo, resda že malce hripavo petje. Ob prvem svitu bodo ozke ulice in stare zgradbe spet samevale prazne.

Če je pirejska luka z nešteti lučmi, vozili, žerjavi in ladjami, ki kot velike pošasti sopihajo na morju, romantična podoba vseh sredozemskih pristanišč, je bila tistega noveletnega jutra, prebujena brez sanjskih prividov o neukrotljivih hudobnih duhovih antične ere, ki smo jih bili polni, čisto vsakdanja, nič praznična.

Svetla od sonca in siva od dima, kamnita in pločevinasta, polna smradu po nafti in ribah, kovinskega ropota sidrskih verig, žerjavov in viličarjev te naredi majhnega, neubogljivega, nebigatrega.

Pet ali šest, ki nas silvesterski maček ni tako hudo preganjal kot druge, da so se ga morali otepati v hotelskih posteljah, smo si že v ranem jutru privoščili samostojni izlet v Pirej. Zvedavost nas je gnala ne le zastran Pireja samega, ki smo si ga površno ogledali že na sinočnji vožnji, temveč tudi zaradi podzemeljske železnice, ki povezuje Atene s tem, okoli 10 km oddaljenim mestom. Od postaje pod trgom Omonija do konca

proge v Pireju nasproti potniškega pristanišča smo se cijazili dobrih 20 minut. Stari, majavi, precej umazani vlakec vozi več nad zemljo kot spodaj. Skoraj na vsaki postaji se zamudi celo večnost zaradi križanja z drugimi, nasprotno vozečimi vlaki. Redki potniki, mornarji, vojaki in gospodinjje so se živahno pogovarjali kdo ve o čem. Našo pozornost so pritegnile vedno nove skupinice kolednikov, živahnih, otrok, ki so vstopali in izstopali na postajah. Trobili in piskali so od klopi do klopi ter v pločevinaste škatlice pobirali napitnino za svoj koledniški koncert.

S postaje smo se napotili proti pristanišču, kjer sta se dva parnika pravkar odpravljala s potniki proti otokom. Visoka žična ograja, ki deli pristanišče od obalne ceste, nam je preprečila, da bi si od blizu ogledali ogromne ladje z vseh koncev sveta.

Apolonov tempelj

V ponedeljek, 3. oktobra, bi morali biti na Jesenicah seja skupščine samoupravne stanovanjske skupnosti Jesenice. Seja pa ni bila sklepčna in zato delegati niso mogli razpravljati o pomembnih problemih, o katerih bi se morali odločiti.

Nesklepčnost sej, tako samoupravnih interesnih skupnosti kot tudi nekaterih sej družbenopolitičnih organizacij, postaja v zadnjem času že resen problem, saj tako odlagamo z dnevnega reda odločanja o pomembnih zadevah, ki se tičejo nas vseh. Vprašljiva pa je tudi moralna in politična odgovornost delegatov.

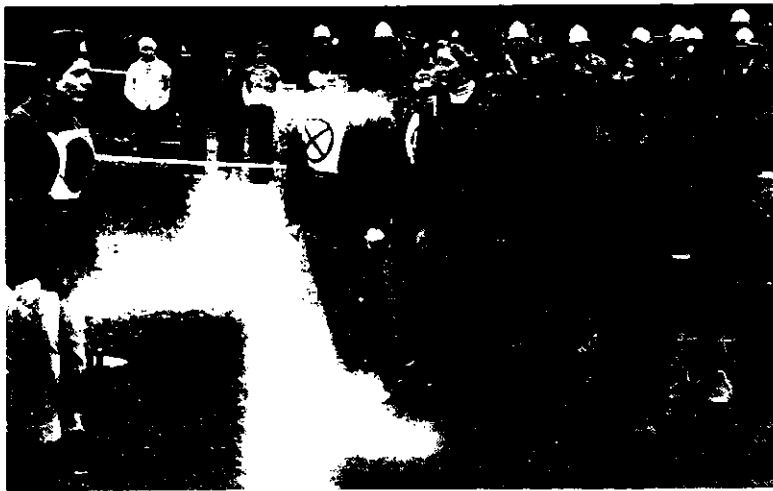
Na tej seji skupščine samoupravne stanovanjske skupnosti bi morali spregovoriti tudi o predlogu pravilnika o pogojih in merilih za reševanje stanovanjskih vprašanj delavcev, zaposlenih pri zasebnih delodajalcih.

Viri financiranja za reševanje stanovanjskih vprašanj teh delavcev, zaposlenih pri zasebnih delodajalcih, so sredstva za stanovanjsko graditev in družbeno pomoč od skupnega zneska izplačanih osebnih dohodkov po stopnji, ki jo določa skupščina občine Jesenice z odlokom. Sredstva, namenjena za reševanje stanovanjskih vprašanj delavcev, zaposlenih pri zasebnikih, se z vsakoletnim finančnim načrtom za družbeno pomoč v stanovanjskem gospodarstvu razdelijo: 60 odstotkov je praviloma namenjeno za gradnjo najemnih stanovanj, 40 odstotkov pa za kreditiranje nakupa ožjega stanovanja ali zidavo stanovanjske hiše, oziroma za adaptacijo. Prosilec, ki želi pridobiti stanovanje ali kredit za zidavo stanovanjske hiše ali za adaptacijo, mora vložiti prošnjo z dokazili na samoupravno enoto za družbeno pomoč pri samoupravni stanovanjski skupnosti Jesenice. Priložiti je potrebno izjavo prosilca o številu članov družine in izjavo, koliko članov družine bo vseljenih v novozgrajeno stanovanje ali stanovanjsko hišo, fotokopijo ali overovljen prepis gradbenega dovoljenja, izjavo o predračunu stroškov, izjavo o virih sredstev, potrdilo o višini dohodka ter kupoprodajno pogodbo, predpogodbo ali potrdilo o zagotovitvi nakupa stanovanja v etažni lastnini.

V tem predlogu je tudi določeno, da se krediti odobravajo samo do določene neto stanovanjske površine, tako na primer, za družino do štirih največ do 86 kv. metrov neto stanovanjske površine. Najvišji znesek odobrenega kredita je 50 odstotkov od zneska, določenega v kupoprodajni pogodbi, ali od proračuna za gradnjo ali adaptacijo, oboje pa v mejah stanovanjskih standardov, ki jih določa skupščina občine Jesenice. Odplačilna doba za kredit ne more biti daljša od 25 let, obrestna mera pa ne nižja od dveh odstotkov.

Prednostno pravico za pridobitev kredita imajo prosilci, ki namensko varčujejo pri poslovni banki, ki živijo dalj časa na območju jeseni-

ške občine in so dalj časa zaposleni pri zasebnem delodajalcu na območju občine Jesenice. Poleg teh pa še tisti prosilci, ki bodo z dograditvijo

Članice prostovoljnega gasilskega društva Begunje, ki so na tekmovanju občinske gasilske zveze Radovljica s 633 točkami osvojile prvo mesto (B)

VOLILNE KONFERENCE ZK NA JAVORNIKU IN KOROŠKI BELI

V bližnji prihodnosti bodo v krajevni skupnosti Javornik Koroška Bela izvedli volilni konferenci osnovnih organizacij ZK. Poleg običajnega pregleda dela za preteklo mandatno dobo bodo na obeh volilnih konferencah komunisti spregovorili o novih organizacijskih oblikah in pričakujejo, da bo delo v ZK še bolj zaživel. Na obeh volilnih konferencah bodo že izvolili delegate za krajevno konferenco ZK, v katero se bodo vključili tudi komunisti, ki sicer delujejo v sedmih temeljnih organizacijah združenega dela v Železnici, ter komunisti iz Vatrostalne, osnovne šole Koroška Bela, Jesenice-Transporta ter iz SGP Gradbinec. Poleg teh bodo svoje delegate imeli v krajevni konferenci ZK tudi aktivni komunistov petih naselij in aktivni komunistov v hišnih svetih. V bližnji prihodnosti naj bi aktivni ZK ustanovili še v nekaterih društvih in organizacijah, prav tako pa tudi

aktivni mladih komunistov pri osnovni organizaciji ZSMS.

Z doslednim uveljavljanjem predlaganih organizacijskih oblik ter z dopolnjevanjem programi bo delo vestransko zaživel in lahko pričakujemo, da bo to leto tudi prelomno leto, prav v času, ko praznujemo Titove in partijske jubileje in ko bo treba analizirati opravljeno delo po objavljenem pismu predsednika ZKJ tov. Tira in izvršnega biroja centralnega komiteja ZKJ pred petimi leti.

Večje število osnovnih organizacij ter aktivov ZK pa ima tudi to prednost, da bo precej več članov ZK, ki sicer delujejo v temeljnih organizacijah združenega dela, bolj aktivno sodelovalo tudi v krajevni skupnosti. Lahko upravičeno pričakujemo, da bodo komunisti z bolj učinkovitim delovanjem prispevali k utrjevanju samoupravnih in delegatskih razmerij v krajevni skupnosti.

PRIPREVE NA SKUPŠČINSKE VOLITVE V LETU 1978

Na seji občinske konference SZDL so pred kratkim razpravljali o stanju in razvoju delegatskega sistema ter delegatskih razmerij in pri tem ocenjevali nosilce v delegatskem sistemu v občini.

Na osnovi analize in razprave so ugotovili, da v jeseniški občini v prvi mandatni dobi v praksi uresničevanje delegatskih odnosov v mnogih primerih še ni postalo temeljna oblika neposrednega vpliva delavskega razreda in delovnih ljudi na celotno družbeno reprodukcijo. V zvezi s tem so ugotovili, da je treba na začetku priprav na volitve delegatov, oziroma delegacij, na osnovi teh analiz izdelati programsko izhodišča za vsebinske, kadrovske in organizacijske pristope v kandidacijskem postopku za skupščinske volitve v letu 1978.

Občinska konferenca SZDL je v zvezi s tem sprejela več pomembnih sklepov. Med drugim so zadolžili vse družbenopolitične in družbene organizacije, da ob evidentiranju možnih kandidatov upoštevajo samoupravno sprejeta kadrovska načela. Pri tem bo treba zagotoviti, da bodo med evidentiranimi v ustreznem številu tudi mladi in ženske, ustrez-

no sestavu posamezne volilne enote. Pri tem bo potrebno tudi upoštevati, da v občini živi precejšnje število občanov iz drugih republik in je zato potrebno evidentirati možne kandidate tudi med njimi.

Evidentiranje možnih kandidatov je treba pospešiti in pri tem upoštevati tudi kandidate za funkcije v republikah in zvezi.

Družbenopolitične organizacije na srednjih in poklicnih šolah so obvestili, da so dolžne skupaj s samoupravnimi organi v skladu z zakonom o volitvah sproti opravljati nadomestne volitve za tiste dijake - delegate, ki ob zaključku šolanja zapuščajo šolo in zato izgube status delegata.

Volilna komisija pri predsedstvu občinske konference SZDL bo sproti spremljala vse priprave na volitve in sodelovala ter pomagala, obenem pa opozarjala tudi na vse pomanjkljivosti, ki bi eventualno nastale v zvezi s tem.

DVODNEVNI IZLET INVALIDOV

Društvo invalidov Jesenice skrbi med drugim tudi za družabnost in rekreacijo invalidov. Tako je pred kratkim organiziralo dvodnevni izlet.

V lepem sobotnem sončnem jutru je odpeljal avtobus z udeleženci v Istro. Med potjo so si ogledali znamenitosti krajine. Prvi postanek so izkoristili za kratko okrepčilo v Postojni. Med potjo so si ogledali tudi kobilarno Lipica. Daljši postanek pa je bil v turističnem Portorožu, kjer so si med drugim ogledali hotelsko naselje Bernardin. Od tam so nadaljevali pot proti Novigradu, kjer so imeli postanek, in ogled mesta Umag. Pozno popoldan so prispeli do končnega cilja prvega dne v Pineto, kjer so prenočevali v mladinskem letovišču občinske zveze DPM Jesenice.

Predstavniki DPM in delavci v letovišču so jih pristrčno sprejeli in jim nudili vse ugodnosti v letovišču. Po izdatni večerji je bilo pravo veselje. V jedilnici so zadonele vesele pesmi in šele pozno v noč so šli k počitku.

Jesensko vreme je bilo naklonjeno. Tako so lep, sončen nedeljski dan izkoristili za ogled Novigrada, Pinete in kopanje v morju.

Pozno popoldan so se odpravili na pot proti domu. Med potjo so si ogledali še grad Socerb, od koder je bil čudovit pogled na Trst, na kraje, kjer so bili tudi boji v času NOB za osvoboditev Trsta.

Udeleženci izleta so bili nadvse zadovoljni. V avtobusu so donele narodne in borbene pesmi. Ob slovesu so izražali želje, da bi imeli še več takih prijetnih izletov.

Delegati vseh treh zborov občinske skupščine Radovljica so na 30. skupni seji 6. oktobra obravnavali poročilo o gibanju gospodarstva radovljiške občine v prvem polletju 1977 in ocenili izvajanje srednjeročnega družbenega načrta 1976-1980 v letu 1977. Na zboru krajevnih skupnosti pa so po skupni seji obravnavali predlog delitve sredstev za financiranje KS iz proračuna v obdobju od prvega julija do 31. decembra 1977 ter predlog o razdelitvi sredstev, namenjenih za urejanje prostorskih potreb poslovanja KS v občini.

Na 40. seji komiteja OK ZK Radovljica 29. septembra, ki so se je udeležili tudi predstavniki komisij in svetov ZK, so razčlenili gospodarjenje v občini in ocenili izpolnjevanje planskih obveznosti, dogovorjenih z družbenim planom občine. Spregovorili so tudi o pripravi na volilne konference OK ZK, ki bodo potekale oktobra in bodo sklenjene do 15. novembra. Za konference bodo vsi sekretariati OK ZK pripravili ocene in poročila za minulo obdobje in kadrovske predloge za nova vodstva.

Izvršni svet OS Radovljica je na 95. seji 27. septembra preučil problem dograditve in opreme nove lekarne v Radovljici ter predlog za organizacijo zdravstvene službe v zdravstvenih domovih in lekarnah na Gorenjskem. Obravnavali je tudi teze za solidarnost v regijski zdravstveni skupnosti, predlog o ureditvi načrtov pašnikov v občini, poročilo o stečajnem postopku Gorenjske opokarne Dvorska vas in predlog statuta območne samoupravne interesne skupnosti za PTT promet Kranj.

Predsedstvo OK SZDL Radovljica je na 16. seji 4. oktobra obravnavalo oceno gibanja gospodarstva radovljiške občine v prvem polletju 1977 ter analizo izvajanja družbenega dogovora o temeljnih srednjeročnega družbenega plana občine v 1977. letu. Obravnavali so tudi program CP Glas in razpravljali o izpolnjevanju finančnih obveznosti gorenjskih občin. Na seji so imenovali koordinacijski odbor za družbeni položaj in aktivnost invalidov, komisijo za prošnje in pritožbe ter imenovali nove člane koordinacijskega odbora za ohranjanje revolucionarnih tradicij in organiziranje proslav.

Republiška konferenca SZDL Slovenije je v četrtek, 29. in petek, 30. septembra, organizirala v kino dorani na Bledu seminar za vodstva občinskih konferenc SZDL in svetov zveze sindikatov ter republiška vodstva DPO o aktualnih zadevah razvoja našega družbenopolitičnega sistema, o idejno političnih izhodiščih priprav na 8. kongres ZKS in 11. kongres ZKJ, o mednarodnih političnih odnosih in mednarodnem delavskem gibanju o nalogah SZDL in drugih DPO v uveljavljanju družbene samozastite in v pripravi na volitve. Na seminarju so predavali Franc Šetinc, Sergej Kreigher, Mitja Ribičič, Milan Kučan in Silva Jereb.

Na seji izvršnega odbora predsedstva OK SZDL Radovljica 23. septembra je bila osrednja točka dnevnega reda namenjena obravnavi poročila o izvajanju družbenega dogovora o skupnem financiranju radia Triglav v 1978. letu, predloga programa in skupnega dogovora o financiranju ter predloga za delegata OK SZDL v programskem svetu LRP Triglav. Izrekli so soglasje k predlogu financiranja, s tem da ostane delež radovljiške občine enak dosedanjemu. Soglasje so izrekli tudi k družbenemu dogovoru in programu radia ter sklenili, da bodo v bodoče redno pošiljali vse gradivo OS in DPO na sedež radia Triglav zaradi boljše informiranosti občanov radovljiške občine.

O osnutku predloga sprememb in dopolnitev družbenega dogovora o oblikovanju in izvajanju študentske politike v SRS je v septembru tekle razprava v vseh družbenopolitičnih organizacijah, v izobraževalni skupnosti in skupnosti za zaposlovanje, razpravo pa je imel tudi izvršni odbor predsedstva SZDL Radovljica na zadnji seji. Izrekli so več pripomb na osnutke in sklenili, da bodo organizirali skupno razpravo z udeležbo vseh nosilcev razprav na prihodnji seji predsedstva OK SZDL, konec oktobra.

Izvršni svet OS Radovljica je na 94. seji imenoval tričlansko komisijo iz predstavnikov geodetske uprave, za premoženjsko pravne zadeve in oddelka za gradbene zadeve, ki bo v sodelovanju s predstavniki kmetijske skupnosti, komunalne skupnosti in zavoda za urbanizem Bled do 30. novembra 1977 pripravila predlog za izločitev nezazidanih stavbnih zemljišč, katerih imetnik pravice je občinska skupščina.

Komisija za ljudsko obrambo in družbeno samozastito pri OK ZSMS Radovljica je v sodelovanju s predsedstvom občinskega odbora ZRS po skupni seji v septembru pripravila partizanski tabor za okoli 150 učencev osnovnih šol v radovljiški občini. Tabor bo 15. oktobra za Savo pri Mlinem. Učenci se bodo na celodnevem usposabljanju seznanili s pehotno oborožitvijo enot JLA ter z glavnimi značilnostmi priprav na SLO.

Na 10. seji komisije za kulturo pri občinskem svetu zveze sindikatov Radovljica 29. septembra so obravnavali in sprejeli program kulturnih prireditev in akcij v okviru programa kulturne akcije za delovne kolektive v radovljiški občini do konca 1977. leta. Poleg 22 dramskih predstav poklicnih, polpoklicnih in amaterskih gledališč načrtujejo še eno kulturno zabavno prireditev za delavce iz drugih republik, štiri likovne razstave slikarjev amaterjev, ter tri ali več glasbenih koncertov, med drugim v novembru tudi koncert ansambla bratov Avsenik.

Od 29. septembra do prvega oktobra se je v radovljiški občini mudila delegacija predstavnikov vseh samoupravnih interesnih skupnosti iz pobratene srbske občine Brus. S predstavniki SIS radovljiške občine in družbenopolitičnih organizacij so se gostje pogovarjali o posebnostih družbenih dejavnosti, organiziranju in programiranju v SIS ter se dogovorili o nadaljnjem sodelovanju.

Po sklepu izvršnega odbora predsedstva OK SZDL Radovljica bo do 15. oktobra volilna komisija pregledala potek volilnih priprav, predvsem evidentiranja možnih kandidatov, ter razčlenila dosedanje ocen vsebine delegatskih razmerij v KS in TOZD. Kadrovska komisija pa bo preučila dosedanje predloge kandidatov za vodilne funkcije v občini, o čemer bo poročala izvršnemu odboru.

Območna vodna skupnost Gorenjske je po letošnjem programu v radovljiški občini opravila drugo fazo del pri zavarovanju levega brega Save na Posavcu, dela pri rekonstrukciji struge med Spodnjo Lipnico in Kolnico, pri ureditvi desnega boka jezusa Save na Lancovem in hudournika Studor ter opravila dopolnilna dela pri hudourniku Pregrad v Ukancu. V teku so vzdrževalna dela pri Jezernici in pri regulaciji Retice na Bledu ter čiščenje hudournika Suha nad Jereko in Bohinjsko Čenčnico.

Predsedstvo brigadne konference MDB Stane Zagor iz Radovljice je na seji 21. septembra pripravilo podrobno oceno dela brigade na MDA Kožbana 77, ki jo je predložilo v obravnavo brigadni konferenci. Seja konference je bila v tovarni Vezinec Bled prvega oktobra, kjer so si lahko udeleženci ogledali proizvodne obrate. Vezinec so pokrovitelj MDB Stane Zagor.

Po srednjeročnem načrtu izgradnje in obnove cest v radovljiški občini so letos v celoti zaključena asfaltna dela na cesti Jereka-Podjelje, Podnart-Lipnica, Gorje-Poljane, razen 400 m in izgradnje mostu čez Savo v Ribnem. V teku so še zemeljska dela pri rekonstrukciji ceste Krnica-Mrzli Studenec in priprave za gradnjo obvoznice v Radovljici in na Bledu.

V Ilekri Lipnica bodo v okviru letošnjih nalog iz družbenega dogovora o temeljnih srednjeročnega plana v celoti sklenili izgradnjo in kompletiranje nove proizvodne hale. Vrednost letošnjih nalog cenijo na okoli 250.000 din.

Na področju stanovanjskega gospodarstva radovljiške občine je letošnji program gradnje, ki sodi v okvir izvajanja srednjeročnega načrta, zaradi odlašanja gradnje stanovanjskih blokov na Bledu v zaostanku. V Bohinjski Bistrici je bilo dograjenih 20 stanovanj, do konca leta pa bo v dveh blokih v Radovljici vseljenih še 85 stanovanj. Z gradnjo dveh blokov so pričeli tudi v Gorjah.

Oddelek za urbanizem, gradbene in komunalne zadeve pri OS Radovljica je 28. septembra sklical v Lescah posvet o izdelavi programa sanacije leskega pokopališča, glede na predvideno lokacijo novega otroškega vrta, ki ga načrtujejo v neposredni bližini pokopališča. Na posvetu so bili poleg predstavnikov KS Lesce tudi predstavniki KS Radovljica, občinske komunalne skupnosti in inšpekcijskih služb.

Dela pri izgradnji nove avtomatske telefonske centrale na Bledu, ki jih izvaja podjetje Gradbenc iz Kranja že od spomladi na objektu sedanje pošte, so zaradi talne vode na gradbišču v precejšnjem zaostanku. Nova avtomatska centrala bo s 1400 telefonskimi priključki in neposrednimi zvezami s tujino ena najsodobnejših v Sloveniji in Jugoslaviji.

V LIP, TOZD lesna predelava Retica, so v začetku septembra pričeli z gradnjo novega proizvodnega skladišča. To bo tipika hala VELO (Gradie), ki je najprimernejša in najcenejša za potrebe te TOZD, velikosti 80x41 m. Delo izvaja gradbeno podjetje Gradie. Računajo, da bo objekt pod streho, kljub zahtevnim zemeljskim delom zaradi močvirnatega zemljišča, do konca leta.

Na povabilo OO sindikata tovarne Plamen so bili konec septembra na dvodnevnom obisku pri kropskih športnikih člani domačega nogometnega kluba Maribor iz Esalinga v ZRN. Dogovorili so se o nadaljnjem sodelovanju ter s domačim moštvom odigrali prijateljsko nogometno tekmo. Gostje so si tudi ogledali muzeja v Kropi in Begunjah, Bled in spomenik NOB v Dražgošah.

DAN PIONIRJEV NA OSNOVNI ŠOLI 16. DECEMBER

Slovenski pionirji smo 29. septembra praznovali svoj praznik. Letos, ko proslavljamo 35-letnico ustanovitve svoje organizacije, smo ga praznovali še posebno slovesno.

Učenci osnovne šole 16. december iz Mojstrane smo odšli v Srednjo Radovno. V lepem jesenskem dnevu smo imeli pionirsko konferenco kar v naravi. Pregledali smo uspehe pri delu v lanskem šolskem letu. Poročila predstavnikov izvenšolskih dejavnosti so bila bogata, polna razveseljivih podatkov in uspehov. Med letom smo organizirali več proslav in prireditve, pohodov in akcij. Za Posočje smo zbrali 9.550 din. Izvedli smo prvi obrambni dan. Sodelovali smo v Jugoslovanskih pionirskih igrah, v Veseli šoli in v raznih natečajih. Prav v zadnjih dneh smo dobili še eno priznanje za delo. Poslal nam ga je klub OŽN iz Vinice, ki je razpisal natečaj Zeleni planet. Priznanje so dobili učenci, ki so pokazali zanimanje za urejeno in čisto okolje. Posebno priznanje so poslali tudi tovarišu Brezovščaku za organizacijo pri delu TRIM steze, ki je bila zgrajena lani nedaleč iz vasi.

Na konferenci smo izvolili odbor pionirske šolske skupnosti in pionirske organizacije. Delegati iz razrednih skupnosti so nas seznanili z delovnimi načrti za novo šolsko leto.

Na naši konferenci smo pozdravili tudi delegacijo pionirjev iz osnovne šole bratov Žvan iz Gorij in se z njimi dogovorili za skupno srečanje pionirjev iz obeh šol na tem kraju.

Srednje Radovne nismo izbrali le po naključju. To je bila partizanska vasica. Nemci vaščanom niso mogli do živga. V onemoglem besu so se jim kruto maščevali. Ob spomeniku smo imeli spominsko svečanost. O dogodku pred 33. leti sta nam pripovedovala člana borčevske organizacije domačin Matevž Kunšič — po domače Pangrčev, in Tončka Ancelj — Tilešova iz Mojstrane. Oba sta se našemu vabilu rada odzvala.

Skupaj z nami sta počastila spomin na štiriindvajset žrtev, ki so 20. septembra 1944. leta izgubile življenje v gorečih domačijah.

Pion. organizacija osn. šole 16. december
Mojstrana

29. SEPTEMBER — DAN PIONIRJEV

V četrtek, 29. septembra, za dan pionirjev, smo imeli izlet v Kropo. Z vlakom smo se odpeljali z jeseniške postaje do Otoč in od tam pot na daljavo peš. Med potjo smo si ob osnovni šoli ogledali spomenik Staneta Žagarja. V Kropi je bilo mnogo zanimivih stvari. Tam smo si ogledali muzej. V muzeju je bila maketa stare Kroke. Z zanimanjem smo si ogledali miniaturni prerez tamkajšnje fužine. Videli smo tudi orodje, ki so ga delavci uporabljali pri delu. Kladiava so imela držaj obrabljen od rok delavcev.

V vasi so zelo stare hiše, z majhnimi okni, pa tudi nekaj novih hiš so že postavili. Večina hiš je imela okna z mrežami iz železa. Nekatere so bile prava umetnina. Videli smo tudi veliko vodno kolo, ki se je vrtelo. Ko smo si vse dobro ogledali, smo šli nazaj. V prijetnem bukovem gozdičku smo se ustavili. Tam smo nabirali gobe in se lovili. V popoldanskih urah smo se zadovoljni vrnili na Jesenice.

Muzej v Kropi je zelo zanimiv, zato priporočam vsem, ki bi hodili okoli Kroke, da se ustavijo v muzeju in si ga ogledajo.

Teja Likovič
6. c. osnovna šola
Prežihov Voranc

KONCERT FLAVTISTKE DRAGE AŽMAN

Zveza kulturnih organizacij Jesenice vabi v petek, 14. oktobra, v dvorano gledališča na koncert flavtistke — domačinke DRAGE AŽMAN.

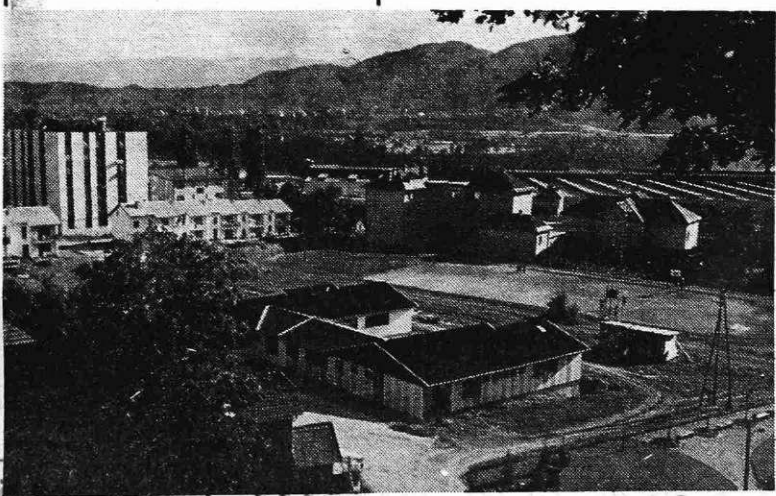
Ob 17. uri bo koncert za šolsko mladino, ob 19.30 pa za ostale ljubitelje glasbe.

ČLOVEK IN JEKLO

Fotoamaterji po vsej Jugoslaviji organizirajo razne tematske foto razstave na temo človek, kot so: Človek in gozd, Človek in nafta, Človek in delo itd. Fotoamaterji fotokluba Andrej Prešeren Jesenice pa bodo organizirali še svojo četrto medklubsko razstavo umetniške fotografije na temo: Človek in jeklo. Razstava bo organizirana v počastitev dneva republike in partijskih in Titovih jubilejev in naj bi prikazala delovnega človeka, neposrednega proizvajalca v proizvodnji.

Pripravljalni odbor, katerega vodi predsednik foto kluba Janez Žnidar, je že izdelal razpis in propozicije ter jih razposlal osnovnim organizacijam po vsej državi. Domači fotoamaterji so dobili dovolilnice za fotografiranje v Železarni, da bi jim bilo omogočeno kar najbolje prikazati našega delavca v proizvodnji — pri delu. Pokroviteljstvo nad razstavo je prevzel predsednik izvršnega odbora sindikata Železarne Štefan Ščerbič.

Novi vrtec na Koroški Beli

30 LET SOCIALISTIČNE PREDŠOLSKE VZGOJE NA JESENICAH

Organizirana predšolska vzgoja je izredno velikega pomena tako za otroke kot družino in družbeno skupnost.

Znanost potrjuje življenjske izkušnje, da imajo sposobnosti in lastnosti odraslih svoje korenine v otroštvu. Z zgodnjo in pravilno nego in vzgojo v otroštvu storimo za otroke več kot v katerem koli obdobju kasneje. Ta strokovna ugotovitev obvezuje družino in družbeno skupnost, da omogoča otroku take pogoje, v katerih si bo mogel zgraditi temelje za uspešno telesno rast in duševni razvoj. Graditev dobrih temeljev pa je v interesu družine in družbe, saj so prizadevanja v korist otroka dragocena naložba v lastno prihodnost.

V našem izobraževalnem sistemu vrednotimo organizirano predšolsko vzgojo kot pogoj za vsestranski razvoj otroka v duhu socialističnega vzgojno izobraževalnega smotra. Družbena vzgoja je nujno potrebna takrat, ko je otrok sposoben, da se vključi v kolektiv. Zato se uvaža za tiste otroke, ki nimajo sreče, da bi si zagotovili stalno mesto v vzgojnovarstveni organizaciji, vsaj občasne vzgojne dejavnosti, katere naj bi otroka vključile v otroški kolektiv in mu nudile najosnovnejše možnosti za vključitev v družbeno dogajanje.

Navedene ugotovitve postavljajo pred družino in družbo velike naloge in odgovornosti! Družba se tega zaveda in si neprestano prizadeva razširiti kapacitete vzgojnovarstvenih organizacij, z željo, da se zajamejo v predšolsko vzgojo vsi otroci. Toda kaj, ko so potrebe vedno večje kot zmogljivosti. Z naraščanjem novih kapacitet narašča tudi število otrok in tako so potrebe vedno večje kot zmogljivosti.

OZIRIMO SE 30 LET NAZAJ. V kroniki vzgojnovarstvene organizacije je zapisano:

13. oktobra 1947 je železarna Jesenice za potrebe svojih delavk ustanovila »Dom igre in dela« (DID).

Utemeljitev:
1. razbremeniti zaposleno mater, da bo ob zavesti, da je otrok v dobrem varstvu, na delovnem mestu čimbolj produktivna,

2. nuditi mlademu rodu v novi socialistični domovini — vzgojo! V novi domovini novo vzgojo — za novo družbo!

Začelo se je s 40 otroki v stari zgradbi — v prostorih, kjer je sedaj osnovna šola Polde Stražišar.

Spomladi 1949. leta so se preselili v zgradbo sedanjega vrtca Julke Pibernik. Prvotno so bili otroci v DID tudi ponoči. Po reorganizaciji, ko se je DID preimenoval v VRTEC in posloval le čez dan, so se spalnice spremenile v igralnice in s tem so bila pridobljene nove kapacitete. Namesto 40 otrok je bilo v isti zgradbi tudi do 150 otrok.

V tridesetih letih je bilo še več reorganizacij. Spreminjali so se naslovi, prehajale so ustanoviteljske pravice od Železarne na MLO Jesenice, nato KS-Sava in končno na skupščino občine Jesenice.

Odpirale so se nove enote-novi oddelki:

1959. leta v adaptirani zgradbi DID Angelca Očepka na Plavžu.

1962. leta oddelk Mare Šivic v Podmežaklju;

1962. leta oddelk Frančiške Ambrožič na Hrušici;

1972. leta je bila na Plavžu otvoren novih prostorov;

1973. leta otvoritev novih prostorov pri vrtcu Julke Pibernik in 4. 10. 1976 otvoritev novih prostorov v stolpnici S-3 na Plavžu.

Vse enote in oddelki so se 1. januarja 1974. leta združili v skupno TOZD z naslovom Vzgojno varstvena organizacija Jesenice v okviru VIZ Jesenice. Skupna kapaciteta je za 475 otrok, sprejetih pa je 595 otrok. To so za mesto Jesenice velike pridobitve. Toda, kot že rečeno, potrebe so še vedno večje kot zmogljivosti.

Prav zato pa si družba prizadeva, da bi se za tiste otroke, ki ne dobijo stalnega mesta v vzgojnovarstveni organizaciji, uveljevali druge oblike vzgojnega dela. Že več let so pred vstopom v šolo organizirane 120-urne MALE ŠOLE. Letos pa začnemo z 80-urnim programom za petletne otroke, ki niso vključeni v vrtec. Starši teh otrok, izkoristite možnost in vključite otroke v te programe!

IVANKA ONUŠIČ — vzgojiteljica

»SREČEN OTROK V ZDRAVEM OKOLJU«

Pod naslovnim geslom poteka letos TEDEEN OTROKA tudi v vzgojno varstveni organizaciji Jesenice.

Vzgojiteljice so pripravile pestre programe, da bodo otroci začutili, da je ta teden še prav posebno njihov.

Med tednom se bodo vrstile razne prijetne zaposlitve: lutkovne igrice, senčne predstave, dramatizacije, rajanje in petje. Poudarek programa pa je v smislu gesla: Srečen otrok v zdravem okolju. Posebno srednje in starejše skupine bodo organizirale orientacijske pohode, taborne ognje, ob katerih bodo nastopali — pekli krompir, iskali sladke zaklade. Na igriščih bodo organizirali razne športno-tekmovne igrice. Svoja čustva bodo otroci poizkusili izraziti tudi likovno in s svojimi risbami bodo oklepali svoje vrtece.

I. O.

ZA DAN PIONIRJEV V DRAŽGOŠE

Že precej časa nas je spremljala misel, kako kar najbolj slovesno počastiti naš praznik. Na pionirskem sestanku je bila izražena želja: v Dražgošah pojdemo! Obiskali bomo partizansko vas in ob spomeniku počastili spomin na vse tiste, ki so nam omogočili, da smo pionirji svobodne domovine.

Lepo je bilo gledati kolono avtobusov, ki je peljala našemu cilju naproti.

Prijetna vasica nas je pozdravila v sončnem dopoldnevu. Bičkova skala se zdi kot stražar, ki bdi nad mirom pod seboj.

Že smo bili pri veličastnem spomeniku. Kar ne najdemo besed, s katerimi bi izrazili svoje občutke. Preveč sem bila prevzeta. V mozaiku je upodobljena dražgoška bitka. Da bi o njej čimveč zvedeli, smo prosili za razlago tovariša Jelenca. Opisal nam je boj, tako kot ga je doživljal sam, takrat 15-letni fantič. Popeljal nas je skozi vse podrobnosti tistih težkih, toda slavnih dni.

Zazdelo se mi je, da slišim regljanje strojin, ki uspešno odbijajo napad premočnega sovražnika. Pogumni fantje ste bili, partizani!

Za zaključek je naš šolski pevski zbor zapel dve pesmi.

Čas pa je kar prehitro minil. Vračali smo se z zavestjo, da smo z obiskom te partizanske vasi najlepše praznovali pionirski dan — 35-letnico pionirske organizacije; s tem pa smo počastili tudi letošnje Titove in partijske jubileje.

Maja Kržišnik
novinarski krožek
osn. šola Koroška Bela

PETINA UČENCEV V CELODNEVNIH ŠOLAH

Izobraževalna skupnost Jesenice v tem letu financira reden pouk ter dopolnilni dodatni pouk in interesne dejavnosti na šestih osnovnih šolah in dveh podružničnih šolah. V preteklem šolskem letu se je 3.039 učencev šolalo na 107 oddelkih rednega in štiri oddelkih kombiniranega pouka. Celodnevna šola je v jeseniški občini na dveh šolah, v Kranjski gori in Žirovnici, na katerih se je v 27 oddelkih šolalo 652 učencev, kar predstavlja več kot petino vseh učencev. V osnovni šoli Polde Stražišar, to je, v šoli za usposabljanje otrok z motnjami v telesnem in duševnem razvoju, pa se je v desetih oddelkih šolalo 92 učencev. V preteklem šolskem letu je bilo male šole deležnih 132 otrok, ki niso vključeni v vzgojnovarstvene zavode.

Izobraževalna skupnost krije tudi prevoze učencem, ki so oddaljeni več kot štiri kilometre od šole, oziroma stroške bivanja izven doma v zimskem času tam, kjer prevoza ni moč organizirati, ter šolnine in oskrbe za učence, motene v duševnem in telesnem razvoju, ki so v posebnih domovih in šolah.

V preteklem šolskem letu je izobraževalna skupnost štipendirala 48 štipendistov, od tega pet študentov na visokih šolah, 11 na višjih ter 32 dijakov na pedagoški gimnaziji.

Poleg tega pa na podlagi samoupravnega sporazuma zagotavlja tudi sredstva za brezplačno osnovnošolsko izobraževanje odraslih pri delavski univerzi Jesenice.

Izobraževalna skupnost pa financira tudi dodatni program. Rk.

ZAČETEK KONCERTNE SEZONE

V organizaciji zveze kulturnih organizacij Jesenice je 24. septembra ob 19.30 v dvorani gledališča Tone Čufar na Jesenicah gostoval učiteljski pevski zbor Slovenije Emil Adamič, katerega vodi zborovodja Branko Rajšter.

Koncert je bil posvečen 100-letnici rojstva Emila Adamiča (25. 12. 1877 — 6. 12. 1936). Zbor je bil ustanovljen na pobudo društva slovenskih učiteljev glasbe v Ljubljani 1923. Eden od pobudnikov za ustanovitev učiteljskega pevskega zbora Slovenije je bil skladatelj, dirigent, glasbeni publicist in kritik Emil Adamič, po katerem si je po njegovi smrti zbor nadel svoje ime. To čast si je Emil Adamič zaslužil, saj je bil vse od ustanovitve zbora pa do prežgodnje smrti (1936) budni spremljevalec rasti in uspehov učiteljskega pevskega zbora Slovenije. Z Adamičevimi skladbami je zbor bogatil svoj repertoar.

Opus Adamičevih skladb je zelo pomemben tudi v razvoju zborovskega petja na Slovenskem. Napisal je veliko skladb za moške, ženske, mešane in mladinske zборе. Adamičeve melodije so vedre, prikupne, če tako narekuje besedilo, in zaslanjane, otožne, če vsebina to zahteva. V svoje skladbe je vsadil preproste, prijetne in bogate akorde in jih izpovedal z govornico, ki je vsem razumljiva. Svoj mladostni temperament je dopolnil z bogato fantazijo, ki krasi vse njegove skladbe.

Sedanji sestav učiteljskega pevskega zbora Slovenije Emil Adamič se spominja ustanovitelja, ustvarjalca in »glasbenega ideologa« prejšnjih učiteljskih generacij pa v raznih mestih Slovenije prireja kon-

certe ob 100-letnici rojstva zaslužnega slovenskega skladatelja — učitelja Emila Adamiča. (Več o E. Adamiču, bogati zgodovini zbora in priznanjih, med katerimi je tudi red zaslug za narod s srebrnimi žarki, s katerim je zbor odlikoval tovariš Tito, je bilo objavljeno v Železarni štev. 37.)

Zvest svojemu imenu, je prvi del programa zbor izpolnil z vrsto Adamičevih skladb, kot so: Kresovale tri devotke, Nocoj se mi je sanjalo, Vsi so prihajali, Kukovc, Zabučale gore, Da bi jaz znala (ženski zbor), Vse rožice rumene (moški zbor) in Rasti rožmarin. Navedene skladbe so zelo pogosto na sporedih podobnih pevskih zborov. Prijetne so za uho in poznane in priljubljene pri poslušalcih. Izvedba teh skladb je bila »premało odgovorna« proti skladatelju, čigar ime nosi zbor. Stopnja izvedene kvalitete v celoti ni tisto, kar bi lahko brez pridržka pohvalili. Nekaj članov zbora nima popolnih pevskih izkušenj. Čutiti in slišati je bilo glasove, ki svojo zvočno in umetniško podobo še vedno oblikujejo, kar povzroča težave pri ostalih članih zbora. Tako smo prvi del koncerta, ki je bil izpolnjen z domačim melosom, spremljali z manjšimi ne skladlji, ki pa niso bistveno razvrednotila niti skladatelja niti njih samih.

Drugi del programa je bil več ali manj koncesija za vse poslušalce v dvorani. Na sporedu so bile skladbe Gallusa, Mokranjca, Tajčevića, Tomca, Simonitja, Ukmarja, Vremška, Kuharja in Brucknerja. Ocena drugega dela sporeda more biti le ponavljanje pravkar izrečenega za prvi del programa. Vse skladbe so bile izvedene na približno isti ali podobni umetniški ravni. Zboru manjka izenačenosti, vsi člani ne obvladujejo z zadostno mero vokalne tehnike, kar škoduje intonaciji in zanesljivosti, ki sta bili zelo potrebni za dobro izvedbo zahtevnega drugega dela programa. Zbor bo obvezno moral pojačati delež basov. Pri nekkih sopranih (v drugi vrsti) in tenorjih pa »omiliti« prisiljenost v visokih legah. Do altov naj bi pa vsi imeli več občutka, da tudi oni pridejo do izraza.

Poleg umetniških zmogljivosti nam je učiteljski pevski zbor Slovenije Emil Adamič prikazal enu-

ziazem, zavzetost, ljubezen do zborovskega petja in disciplinirano reagiranje na zahteve zborovodje. Posebno je potrebno pohvaliti solistko-sopranistko Marijo Dukarič, ki predstavlja izrazito vrednost zbora, in drugo solistko Jožico Soko.

Dirigent Branko Rajšter zasluži priznanje. Z neupadljivim dirigiranjem, preciznimi zahtevami po ritmu, praviimi gradacijami in dinamiki je čvrsto držal zbor pod kontrolo in tako zmanjševal trenutne glasovne pomanjkljivosti v posameznih delih. Nepojasnjeno nam ostaja, zakaj dirigent Rajšter ne vztraja pri takem izboru sporeda, ki bo vseboval več skladb s hitrejšimi tempi. Tudi cerkvenega melosa je bilo v sporedu nekoliko preveč. Zato bi bilo zaželeno, da zbor svoj program popestri z večjim številom borbenih-partizanskih pesmi. Na tem koncertu se nam je zbor predstavil z eno samo partizansko pesmijo — Jutri gremo v napad. To je pa premało za zbor, ki ga odlikujejo tako bogata zgodovina in priznanja, med katerimi je tudi odlikovanje tovariša Tita.

Prvo gostovanje učiteljskega pevskega zbora Slovenije Emil Adamič na Jesenicah je bilo najavljeno kot kulturni dogodek na Jesenicah in kot izjemno kulturno doživetje (radio Triglav). Tudi Železar je pisal o koncertu, kljub temu pa je dvorana ostala napol prazna. Poslušalci so vsako izvedeno točko prisrčno pozdravili, konec koncerta pa nagradili z dolgotrajnim aplavzom.

V imenu organizatorja se je gostom za prijeten večer zahvalil tovariš Pribošič, pionirka pa je zboru podarila lep šopek svežih rož. Zbor je za spomin na prvo gostovanje na Jesenicah organizatorju koncerta in društvu glasbene mladine Jesenice (katere je bilo malo na koncertu, ker so verjetno raje gledali košarko na televiziji) podaril primerna knjižna darila.

Na koncu je potrebno postaviti vprašanje: Zakaj se tako imenovana kulturna sezona na Jesenicah ne bi začela s prireditvijo enega domačih ansamblov? Tako delajo v drugih mestih, med katerimi so tudi taka s skromnimi kulturnimi možnostmi in dosežki. V bodoče bi bilo potrebno in koristno, da naše kulturne skupine načrtujejo in pripravljajo svoje programe tako, da so pravočasno usposobljene za novo sezono.

Franjo Rapret

ZDRAVJE IN TOVARIŠTVO DAR GORA

Delavci Slovenskih železarn se družijo na kulturnih in telesno-vgojnih srečanjih. Srečanja so sredstvo spoznavanja in krepitev pripadniške zavesti. Gorski pohodi so z duhom tovarištva najbolj dorežljivi. Čuvajmo gorski svet. Da vsak Slovenec bi bil planin' c.

Planinarjenje je v Sloveniji najstarejša telesnokulturna zvrst, ki ima pri nas zaradi svoje privlačnosti največjo tradicijo ter širino. Drugo leto bo minilo dvesto let, odkar so slovenski gorniki kot prvi stopili na očarljivi vrh Triglava. Sedaj ga letno obišče prek 15.000 ljudi, število pa vsako leto raste. Slovenija je hribovita dežela, zato je v preteklosti hoja v gore bila življenjska potreba lovcev in pastirjev, postopno pa je dobila tudi značaj razvedrila in s tem tudi širila krog svojih obiskovalcev. Rojevali so se planinci in alpinisti, ki so gore vzljubili, one pa so jim ob obiskih darovale užitek, zadoščenje in krepot.

VEČNI OBJEM TRIGLAVA

Ko so pred tisočletjem Slovenci z daljnega vzhoda prišli v novo deželo, so kot klin razdvojili Germane in Romane, objeli Julijske Alpe in iz tega oprijema jih nihče več ni mogel strgati. Triglav je s svojimi sosedi tako postal zahodni steber slovenskih narodov in hribovce okrog njega tudi devetstoletno potujočevanje ni moglo asimilirati in uničiti, narodna osvobodilna vojna pa je Slovence dokončno dala domovino miru in svobodnega nacionalnega kulturnega življenja. Na žalost nismo združili cele naše dežele, mnogo slovencev je ostalo severno, zahodno in južno od Julijskih Alp izven matične domovine, vsi pa v Triglavu vidimo svojo svetinjo in simbol, ki nas združuje v enoten narod, ne glede na to, kje živimo – v Jugoslaviji, na Koroškem, Julijski pokrajini ali v drugih evropskih in čezmorskih državah. V tem je razlog, zakaj nas vse Slovence s tako močjo privlači vrh Triglava.

Enkrat letno na Triglav pa še ne pomeni obiskovanje gora. Četudi bi ga vsako leto obiskali dva ali trikrat, bi to še ne pomenilo planinarjenje; pripadnik planinstva je tisti, ki redno hodi v hribe in poleg Triglava zbira tudi ostale vrhove Julijskih in Kamniških Alp, Karavank ter drugih gora. Triglav pa je in bo ostal najmočnejša naša spodbuda za razvoj planinarjenja v Sloveniji. On je pritegnil tudi slovenske železarje, ki so se kmalu po združitvi leta 1969 odločili, da bo njihov patron in da ga bodo stalno obiskovali.

Družina Slovenskih železarn, ki ima svoje delovne organizacije po celi republiki – Železarno Jesenice, Železarno Ravne, Železarno Štore, Verigo Lesce, Plamen Kropa, Tovil Ljubljana, Žično Celje in metalurški inštitut Ljubljana – ni združena le gospodarsko, temveč jo povezuje tudi kulturno in telesnokulturno sodelovanje. Redna letna srečanja pihalnih orkestrrov so Slovenske železarne pripeljala v sam republiški glasbeni vrh. Podobno je tudi pri pevskih zborskih in ne nazadnje v športu in planinarjenju.

V organizaciji sindikata Slovenskih železarn in posameznih združenih delovnih organizacij delavci te proizvodne skupine letno po enkrat skupaj obiščejo Julijske in Kamniške Alpe ter Karavanke. Razumljivo, da je v teh pohodih Triglav še vedno osrednji in najprivlačnejši vrh. Tudi letos ni izpadel. 10. in 11. septembra ga je v lepem vremenu obiskalo 300 pripadnikov Slovenskih železarn.

Znano je, da skupni pohodi organizacij združenega dela povzročajo težave v planinskih domovih, zato so železarji število omejili. Letos pa prvič v pohod s 50 udeleženci vključili tudi Skrlatico. Po povratku pa so vsi skupaj v Vratih proslavili uspešno opravljeno turo in si zaželeli novo snidenje v gorah.

Naslednje leto bodo Triglav privoščili le novincem, ostalim pa nudili na izbiro več drugih vrhov Julijskih, Vrata, čudovita triglavska dolina, eldorado alpinistov, bodo po povratku zopet mesto veselega srečanja planincev Slovenskih železarn.

KORISTI GORSKIH POHODOV

O masovnih pohodih v gore je bilo precej spregovorjenega. Izkušnje Slovenskih železarn kažejo ugodno sliko. Število planincev se je po sedemletnih organiziranih pohodih občutno povečalo, za pohode na višje vrhove pa se delavci pripravljajo s predhodnimi obiski drugih gora. Velika razlika pa je tudi v opremljenosti. Med železarji ni več takih, ki ne bi imeli dobrega obuvala in druge, za gore potrebne opreme. Vedeti pa je tudi treba, da so ti pohodi organizirani in da skupine spremljajo železarji – vodniki in železarji – gorski reševalci.

Gorski pohodi, srečanja borcev, spomladanska, jesenska in zimsko športna srečanja, revije godbenikov, pevcev in dramskih skupin železarjev, imajo tudi druge prednosti.

Ljudje se poleg priznanja za družbeno udejstvovanje ter razvedrila medsebojno spoznavajo, česar na delovnih mestih na Gorenjskem, Koroškem, Štajerskem in Ljubljanskem ne morejo. Spoznavanje ljudi pomeni večje medsebojno zaupanje, plodnejše sodelovanje in razvoj zavesti o pripadnosti eni veliki družini, zato skupna srečanja neposredno vplivajo na uspešnost združevanja dela in sredstev. Prenos duha skromnosti in tovarištva, ki vlada v gorah, je še posebej zaželen.

Organizirani skupinski izleti delavcev v gore dajejo tudi razvoju planinstva velik delež ne le s tem, ker pritegnejo dosti novincev, temveč tudi s svojim dorežljivim vplivom na širjenje ljubezni do planin.

Prednost goram pomeni bežanje iz zasmrajenih mest in naselij, kjer se pehamo za kruh in rast življenjske ravni, stalno obiskovanje višinske prirode, kjer človek zraka še ni onesažil. Planinarjenje ima to prednost, da ima za cilj vrh gore, do katerega je treba priti, s hojo na svežem zraku pa se krepki organizem in utrjuje zdravje. Planinari se lahko od rane mladosti do pozne starosti, z leti se menja le način in čas vzpenjanja. Hoja v gore razvija pogum in kondicijo, zato je za narodno obrambo sposobnost zelo pomembna. Planinska društva imajo torej zelo hvaležno nalogo. Organizirani skupinski pohodi so opora planinskemu društvu, ki humano gojijo in razvijajo pripadnost goram.

Ljubezen do našega edinstvenega gorskega sveta zahteva, da ta ostane splošno ljudsko dobro, zato je iz teh predelov treba pregnati snobizem in vikendaštvo, ki pomenita okrnjenje prostora, zapiranje v zasebne plove in potrat družbene lastnine. Ni logično, da vikendi po Pokljuki, Radovni in drugih Triglavovih grebenih, pobočjih in dolinah rastejo kot gobe po dežju, na kasarni pod Triglavom, ki bi lahko nudila zavetišče mnogim planincem, pa ne moremo popraviti niti strehe.

NAS VSEH JE GORSKI SVET

Veliko je vikendaštvo, ta najbolj neizkoriščena gradnja, napravilo škodo ob morju, kjer si zasebniki lastijo splošno ljudsko imovino ne le do obale, temveč še daleč v morje. Na teh pasovih družbene lastnine veljajo zasebni zakoni; če se z morske strani približaš, ne da ti to samo povedo, še opljuvajo te. Te kuge ne smemo širiti še v planinah. Proti vikendaštvu tudi oblast ni zadosti odporna. Posamezni funkcionarji prav tako padajo v skušnjava, protekcionasko pridobivajo lokacije in plaz je sprožen.

V gorskem svetu se moramo tej kugi upreti planinci. Koristiti moramo vse redne in demokratične poti, po potrebi pa tudi druga sredstva. Če bi kje terorizem bil koristen, bi bil pri preganjanju vikendov iz naravnih lepot, ki morajo ostati dostopne in življenski vir vseh ljudi.

Po hribih so nam potrebne kmetije, kjer se tudi popotnik počuti kot doma, ne pa zaklenjene počitniške hišice in vile. Prvo našim planinam vrnimo življenje, vikendi pa naj se građe stran od prirodnih krasot. Slovenski železarji bomo zato podpirali prizadevanje planinske zveze za širjenje ljubezni do gora in obiskovanje njihovih vrhov, za gradnjo zavetišč in skupnih domov ter urejanje nadelanih poti, iz gorskega sveta pa bomo preganjali kopičenja zasebne lastnine. Zavestno smo nacionalizirali tiste, ki so stoletja dedovali zemljo, zakaj potem ne bi tistih, ki so si jo po osvoboditvi pridobili.

Slovenci smo majhen narod z velikimi alpinisti. Pred dvema stoletjema so naši pogumni predniki stopili na vrh Triglava, sedanji rod alpinistov pa ob občudovanju celega sveta premaguje zaledenele osemto-sočke.

Ponosni smo lahko, do kam seže naša množičnost planinarjenja, in na vrhunske dosežke naših alpinistov. Smo na najboljši poti, da bo pravi Slovenec le tisti, ki bo tudi planinec. Da bi to dosegli, moramo krepiti planinsko organizacijo, gore in njihovo okolico pa varovati kot bogastvo in neomadeževano splošno ljudsko dobro. Gregor Klančnik

ZAPRTO GOSTIŠČE V TABORNIŠKEM DOMU POD GOLICO

V ponedeljek, 3. oktobra, so začasno zaprli gostišče v domu tabornikov v Planini pod Golico, katerega upravlja zveza tabornikov Jesenice – odred Plavžarjev Jesenice. Zaradi različnih komentarjev smo prosili pristojno službo pri skupščini občine Jesenice za ustrezno pojasnilo, iz katerega povzemamo naslednje ugotovitve.

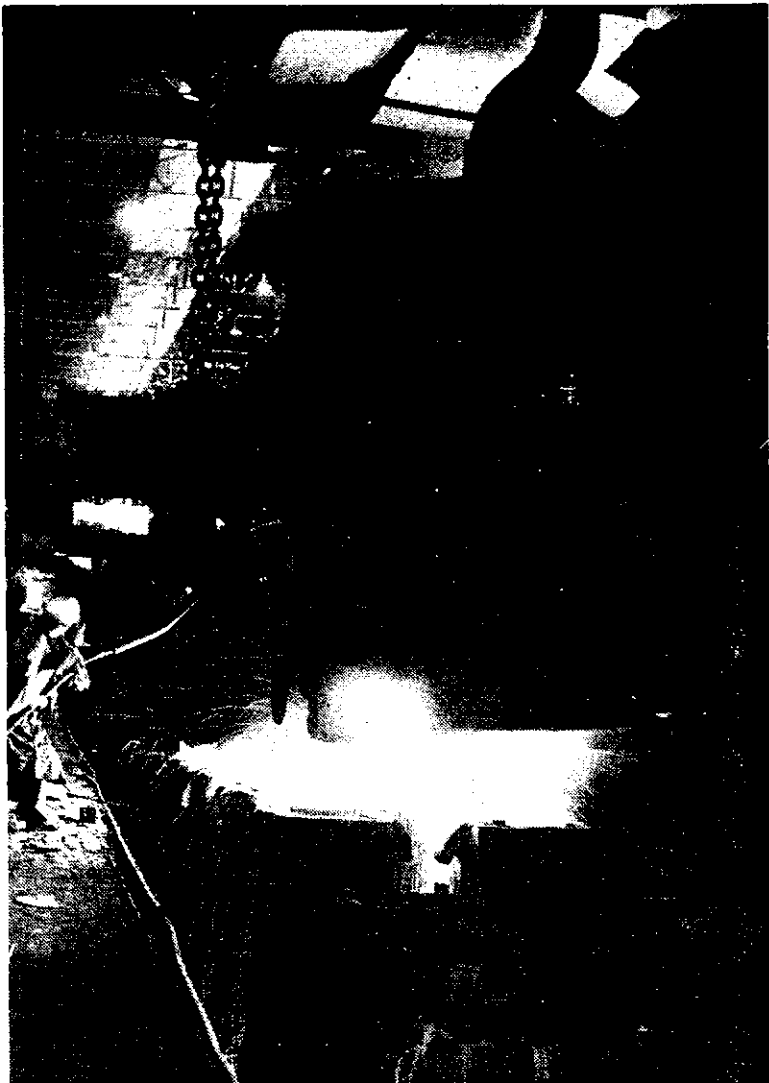
Gostišče v taborniškem domu je poslovalo protizakonito, proti določbam zakona o društvih, katerim gospodarska dejavnost ni, oziroma ne sme biti osnovni namen. Taborniki namreč niso prijavili gostinske dejavnosti, ki je v smislu omenjenega zakona niti ne smejo sami opravljati. Z odločbo o začasnem zaprtju gostišča (ne doma!) je tabornikom dan nalog, da morajo do 15. oktobra gostišče oddati v upravljanje ustreznemu gostinskemu podjetju na osnovi pogodbe ali tudi privatniku, oziroma samostojnemu gostinskemu delavcu z obrtnim dovoljenjem, seveda s plačilom ustrezne najemnine. Prepoved se torej nanaša na prepoved opravljanja gostinske dejavnosti same taborniške organizacije.

ZBORI STANOVALCEV NA JAVORNIKU IN KOROŠKI BELI

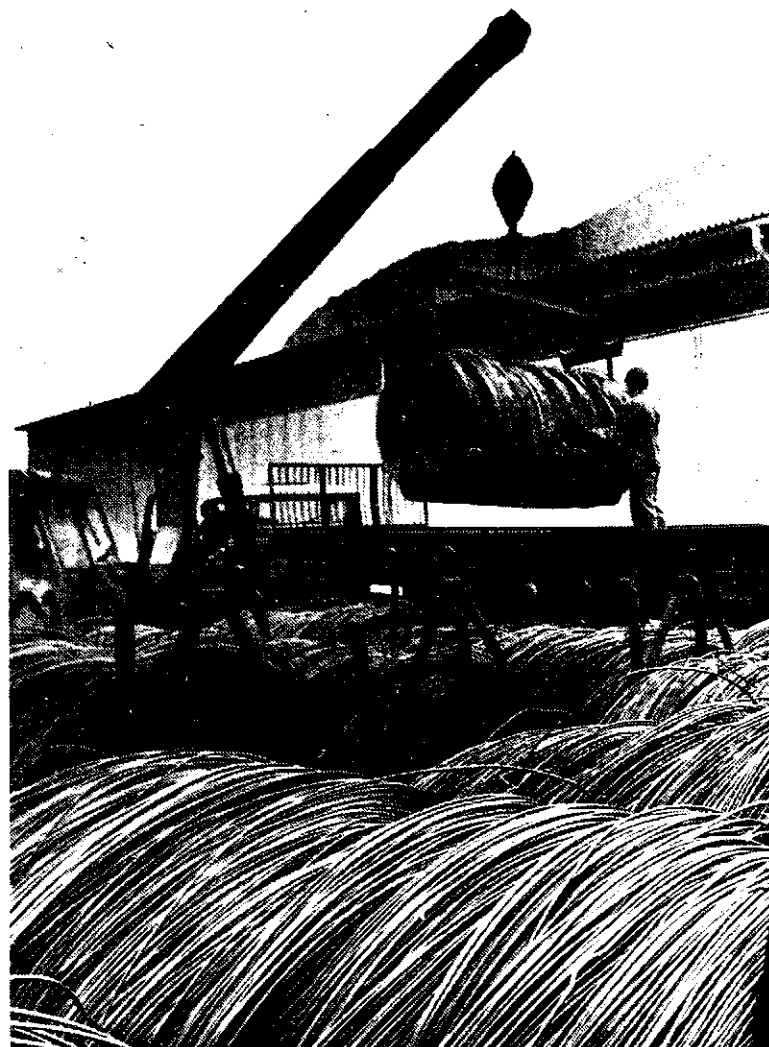
Komisija za pomoč hišnim svetom pri svetu krajevne skupnosti Javornik – Koroška Bela bo v zadnjih dneh oktobra in v prvi polovici novembra organizirala zborni stanovančev na območju krajevne skupnosti. Zbori stanovančev bodo organizirani na delegatski osnovi, tako da bo vsak od 65 hišnih svetov, kolikor jih imajo v krajevni skupnosti, zastopan s tremi delegati.

Navzoče bodo seznanili z novostmi, ki jih vsebujejo samoupravni akti in predpisi. Pogovorili se bodo tudi o konkretnih nalogah ter programih hišnih svetov. Zbori stanovančev so nujni tudi zato, da bi poživeli delo hišnih svetov, ki ne delujejo najbolje, komisija za pomoč hišnim svetom pa med drugim ugotavlja tudi to, da ponekod hišnih svetov še ni. Poleg delegatov so vabljeni tudi predstavniki samoupravne stanovanjske skupnosti Jesenice, biroja za urbanizem in stanovanjsko poslovanje, ki na osnovi programov hišnih svetov skrbi za vzdrževanje stanovanjskih objektov ter predstavniki inšpekcijskih služb občinske skupščine Jesenice. Dogovorili naj bi se o skupnih akcijah pri urejanju okolja, saj v zadnjem času vse bolj ugotavljajo, da kljub prizadevanjem razmere niso najboljše in je še vedno veliko problemov na tem področju.

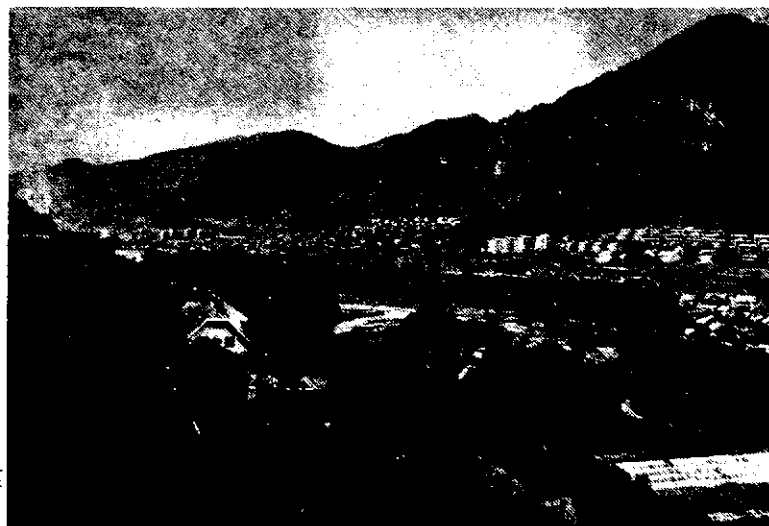
Komisija za pomoč hišnim svetom pričakuje, da bodo predsedniki hišnih svetov pripravili ustrezno problematiko, ki jo bodo posredovali zboru stanovančev. Zborni stanovančev bodo organizirali posebej za naselje Javornik in za naselje Koroška Bela.

V livni jami

Odpreda žice za TOZD Elektrode

Zaštraka izpod Kočne

NARVECHI MOJE VESELJE
JE NA GORAH
8. V. SRPNJA
MDCCCIX

Nadaljevanje z 8. strani

Predsednik odbora za gospodarstvo je po razpravi predlagal članom za gospodarstvo naslednje sklepe:

— Vsi sklepi s prvih sej odbora za gospodarstvo, razen sklepa pod točko št. 5, so izvršeni ali pa v izvrševanju, če so dolgoročne značaja, zato naj se smatrajo kot izvršeni.

— Sklep pod točko št. 5 s 4. seje naj se izvrši na eni od prihodnjih sej, ko bo služba za racionalizacijo in novatorstvo predložila novi izračun.

— Da se izboljšajo poslovni uspehi TOZD Jeklarna, naj se zaostri delovna in tehnološka disciplina, pri čemer so dolžni sodelovati vsi člani kolektiva, vodstvo in družbenopolitične organizacije. Kršitelje morajo predpostavljati brez izjeme prijavljati vodstvu TOZD, to pa je dolžno, da dosledno izvede vse potrebno za prijavo disciplinski komisiji Železarne.

— Odobri se nabava drsnih zapiral za šest jeklarskih ponvic s pripadajočo hidravliko in rezervnimi deli ter plačilom know-how v vrednosti 5,2 milij. din. Sredstva se črpajo iz kvote, ki je namenjena in odobrena za izgradnjo konti liva. Pooblašča se nabavi sektor in sektor novogradenj, da skleneta ustrezne pogodbe z najugodnejšim ponudnikom.

Vodja TOZD Jeklarna je člane odbora seznanil s sklepi tretje seje odbora za gospodarstvo pri DS Železarne, in sicer:

— sklep pod točko 5.1 o pokrivanju stroškov infrastrukture ŽG Ljubljana;

— 7.1. o temeljih plana letališke infrastrukture za leta 1976–1980;

— 7.2. o ustanovitvi izobraževalne skupnosti za rudarstvo in geologijo.

Nadalje so bili sprejeti še naslednji sklepi:

— Delavskemu svetu se predlaga, da TOZD Jeklarna pristopi k samoupravnemu sporazumu za pokrivanje dela stroškov infrastrukture ŽG Ljubljana za obdobje 1976–1980.

— Odbor za gospodarstvo ugotavlja, da so obveze, ki jih zahteva sanacijski program od jeklarjev, realne, zato jih TOZD Jeklarna do TOZD HVB mora izpolniti.

— Shema nove organiziranosti TOZD Jeklarna se predloži takšna, kot je bila predložena od oddelka za

organizacijo dela, delavskemu svetu v potrditev.

— Zaradi potrebe naj se nova organiziranost izvede čimprej.

— Najprej naj se skladno s predloženo shemo organizira oddelki livna jama, ker je tu potreba največja, izpeljava organizacije pa najlažja.

— Odbor predlaga delavskemu svetu nabavo avtomatskih gasilskih naprav za transformiranje električne peči.

— Ker so sredstva iz sklada IV-in AZ za leto 1977 v glavnem od pooblaščenice komisije po prioritetni listi razdeljena, se predlaga, da se nabava teh naprav v okviru vrednosti tri milij. din prenese v leto 1978.

— Odbor za gospodarstvo soglaš s pripombo, ki jo je poslal DS TOZD Remontne delavnice, da ni prav, da imajo nekateri vodje sektorjev višje plačilne grupe kot vodje temeljnih organizacij, v katerih je zaposlenih več kot 500 delavcev.

Nadalje so bile obravnavane še naslednje racionalizacije:

Racionalizacija št. 2196: odobri se izplačilo druge rente za tehnološko izboljšavo, tako kot je navedeno v predlogu.

Racionalizacija št. 2178: avtorjem te tehnične izboljšave se odobri izplačilo tretje rente, tako kot je navedeno v predlogu.

Racionalizacija št. 2307: ker izračun prihrankov ni jasn in ker so podatki za iste prihranke različni, tudi izračun odškodnine ne more biti izdelan z zadostno gotovostjo. Zato se izplačilo odškodnine po predlogu ne odobri. Oddelku za zaščito industrijske lastnine se naroča, da poišče zanesljive podatke, naredi nov izračun in ga predloži odboru v ponovno obravnavo.

Racionalizacija št. 2205: ker ta tehnična izboljšava ni v praktični uporabi in ker zaradi pomanjkljive evidence ni možno ugotoviti, kakšno je zmanjšanje zastojev, se nadaljnje izplačilo odškodnine ne odobri. Izboljšava naj se v interesu varnosti nadalje izpopolni in vpelje v praktično rabo, nakar bo odbor o njej ponovno razpravljala.

Racionalizacija št. 2189: za to tehnično izboljšavo se odobri izplačilo tretje rente, tako kot je navedeno v predlogu.

BK

ŠAHOVSKI TEDEN NA JESENICAH

V tednu od 18. do 25. septembra se je v šahovskem domu na Jesenicah zvrstila vrsta tekmovalnih v spomin na padlega velikega revolucionarja ter ljubitelja športa ter športnika, narodnega heroja Jožeta Gregorčiča.

Tekmovanja so se pričela v nedeljo, 18. septembra, ko je bilo srečanje gorenjskih mest in krajev. Nastopilo je osem šestčlanskih ekip, prisotnih pa je bilo tudi mnogo gledalcev, tako da je bila velika dvorana šahovskega društva popolnoma zasedena. Zaslužen je zmagala ekipa Lesc, Jesenice pa so se uvrstile na odlično drugo mesto, pred favorizirano ekipo Kranja. Četrto in peto mesto sta si razdelili ekipi Radovljice in Strazica, šesta je bila ekipa Javornik – Koroška Bela, sedma Škofja Loka, osma ekipa Bleda. Jeseničani so nastopili v postavi: Železnik, Krajnik, Krničar, Tratnjek, Ravnik in Poljanšek.

Na hitropoteznem turnirju, ki je bil na sporedu v torek, je nastopilo kar 18 igralcev. Tokrat sta za presenečenje poskrbela mladinci Kosmač in Soklič, saj sta se uvrstila pred vrsto starejših in izkušnejših igralcev. Zmagal je Krajnik, ki je zbral 14,5 točke, drugo in tretje mesto sta si razdelila Jan in Krničar s po 14 točkami, sledijo pa: Poljanšek, Bec, Lužnik, Soklič, Kosmač itd.

V sredo pa so se v šahovskem domu zbrali šahisti borci in starejši šahisti veterani. Najprej je vse skupaj pozdravil in jim zaželel dobrodoščilo tajnik SD Jesenice Tone Konobelj, Franc Konobelj-Slovenko pa je na kratko orisal življenjsko pot Jožeta Gregorčiča. Nato so odigrali dva hitropotezna turnirja. Udeleženci so bili razdeljeni v dve skupini, na se vedno aktivne in na neaktivne šahiste. V skupini aktivnih je zmagal Roblek, sledijo pa Korošec, Pristov, Kaše, Zupan, Pongrac itd. Pri neaktivnih pa je bil prvi Česnik, sledijo pa: Škedelj, Čeh, Kalan, Copitid.

V četrtek je bil nagradni hitropotezni turnir. Nastopilo je 12 igralcev, zmagal pa je zopet Lado Krajnik. Naslednja mesta so osvojili: Poljanšek, Jan, Majtan, Lužnik itd.

V petek je bilo občinsko sindikalno prvenstvo. Prijavljenih je bilo 16 štirčlanskih ekip, vendar jih je nastopilo le 11. Po pričakovanjih je zmagala prva ekipa Železarne, ki je nastopila v postavi: Krajnik, Ravnik, Jan in Majtan. Drugo mesto je presenetljivo osvojila ekipa aktivna delovnih invalidov Železarne, tretja pa je bila ekipa TOZD Jeklarna.

Tudi prvo uvrščene ekipe bodo prejele pokale v trajno last, najboljši posamezniki po deskah pa praktične nagrade. Najboljši so bili: prva deska – Zorko, aktivni invalidi, druga – Ravnik, tretja – Jan, četrta – Majtan, vsi iz ekipe Železarne I. Na koncu lahko ugotovimo, da ima Železarne še vedno najboljšo šahisto, saj se je najboljša ekipa izven Železarne uvrstila šele na peto mesto.

Pionirsko tekmovalje je bilo v soboto. Pri pionirskih je zmagala Jonketova pred Mlačnikovo in Lebarjevo, pri pionirskih pa je bil prvi Kosmač, drugi Soklič, tretji Kosmač itd.

V nedeljo, zadnji dan tekmovalj, je bil na vrsti spominski četverboj ekip Jesenic, Kranja, Radovljice in Škofje Loke za veliki prehodni pokal. Zaradi tega, ker ekipa Škofje Loke ni prišla na Jesenice, je bil odigran le troboj. Že v prvem dvoboju so naši igralci naredili podvig, saj so premagali objektivno močnejše moštvo Radovljice, ki je nastopilo okrepljeno s tremi mojskimi kandidati iz Lesc. Rezultat je bil 5,5 : 4,5 za Jesenice. V drugem dvoboju sta

se ekipi Kranja in Radovljice razšli z rezultatom 5:5. V zadnjem, odločilnem dvoboju so Jeseničani za prvo mesto potrebovali neodločen rezultat, vendar niso zdržali psihičnega pritiska in so dvobojs s Kranjem, ki je nastopil v najmočnejši postavi, izgubili z minimalnim rezultatom 4,5:5,5. Tako je bil končni vrstni red: Kranj 10,5 točke, Jesenice 10 točk in Radovljica 9,5 točke.

Vsa srečanja v tednu šaha na Jesenicah so vodili sodniki: Janko Majtan, Krešimir Smrke in Martin Jan, ki so svojo nalogo opravili na splošno zadovoljstvo brez napak.

M. Jan

JESENICE : SVOBODA STOŽICE 6,5:3,5

V nedeljo, 2. oktobra, se je pričela prva slovenska šahovska liga. Jesenice so igrali doma proti novincu v ligi Stožicam iz Ljubljane in zmagali z rezultatom 6,5:3,5. Za tak rezultat je potrebno pohvaliti vso jeseniško ekipo, saj bodo te točke zlata vredne v borbi za izredno izenačenimi ekipami v ligi, kjer ni favorita ni pa tudi nikogar, ki bi bil tako slab, da bi lahko govorili o outsiderju. Za Jesenice so zmagali Pavlin, Tratnjek, Sterle, Marušič, Rodman, rezimirali pa so: Zorko, Krajnik in Železnik.

M. Jan

JESENSKO PRVENSTVO OSNOVNIH ŠOL IN ŠOLSKIH ŠPORTNIH DRUŠTEV V KROSU

V soboto, 1. oktobra, so se v Završnici ob jezeru zbrali učenci in učenke osnovnih šol jeseniške občine na prvi športni preizkušnji v novem šolskem letu. Po načrtu tekmovalj za osnovne šole je to tek čez drn in strn za vse starostne skupine.

Izvedbo tekmovalj je zveza organizacij za telesno kulturo zaupala šolskemu športnemu društvu osnovne šole Zirovnica in člani tega društva so srečanje mladih tekačev tudi vzorno izvedli.

Nastopilo je nad 160 tekačev in tekačev v štirih starostnih skupinah, ki so zastopali vse osnovne šole, le Kranjskogorci so – kot že običajno – zopet manjkali.

V celoti so se ponovno najbolj uveljavili tekači iz Zirovnice, vendar ne tako kot v prejšnjih letih. To velja predvsem za dekleta, kjer se je pokazala premoč tekačev s Koroške Bele, ki so si priborile vsa prva mesta, razen v skupini najmlajših, kjer niso imele zastopstva.

Na cilju so se tekačice in tekači razvrstili takole:

Mlajši pionirji, letnik 1968 in mlajši: 1. Robert Šiler 1:35,2, 2. Marko Lamberger 1:43,2, 3. Janez Peternej 1:44,5 – vsi iz ŠSD Zirovnica;

Pionirji, letnik 1966/67: 1. Dževad Grvala 2:02,0 – Koroška Bela, 2. Emir

Pivač 2:04,0 – OŠ Prežihov Voranc, 3. Mario Pogačar 2:06,1 – ŠSD Zirovnica; Starejši pionirji, letnik 1964/65: 1. Toni B.lovce 2:40,0, 2. Milan Hlade 2:40,8, 3. Pavli Slamnik 2:42,8 – vsi ŠSD Zirovnica; Mlajši mladinci, letnik 1962/63: 1. Matjaž Baloh 2:58,0, 2. Janko Knez 3:02,8 – oba ŠSD Zirovnica, 3. Vančo Anastasov 3:03,5 – ŠSD Prežihov Voranc;

Mlajše pionirke, letnik 1968 in mlajše: 1. Polona Bešter 1:31,0, 2. Nataša Peljhan 1:33,0, 3. Mojca Menarec 1:35,3 – vse ŠSD Zirovnica;

Pionirke, letnik 1966/67: 1. Magda Plasin 1:30,2 – Koroška Bela, 2. Slavica Petrovič 1:31,0 – ŠSD Zirovnica, 3. Ernica Kantarevič 1:31,8 – ŠSD Prežihov Voranc;

Starejše pionirke, letnik 1964/65: 1. Lili-jana Milojevič 2:00,00 – Koroška Bela, 2. in 3. mesto si delita Irena Vene iz Zirovnice in Metoda Bavdaz – Tone Čufar, v času 2:03,0, 4. Maja Langus – ŠSD Zirovnica, 2:04,0;

Mlajše mladinke, letnik 1962/63: 1. Marija Kutin – ŠSD Kor. Bela, 2:52,0, 2. Darja Grubar – ŠSD Zirovnica, 2:58,2, 3. Vera Blagojevič – Tone Čufar, 3:00,0.

Stefan Mlačnik

HUMORESKI

Darinka Sedej

OHCET

Naša dva mlada sta si zdaj vbila v glavo, da se poročita, čeprav sta prej na vse načine zagovarjala prednosti koruzniškega življenja. Obedve mami sta zgrabili za vabo: treba bo opremiti stanovanje, (pa kakšna darila bo kdo kupil, da se bo ja ena žlahta odrezala pred drugo), poskrbeti za ohcet.

Za stanovanje naj ne skrbijo, sta rekla mlada, precej kislo navdušena nad vsem cirkusom. Da že imata najnujnejše, drugo bosta pa sproti. Rajši naj dajo nekaj denarja, da bosta šla za dva ali tri dni po svetu.

Ker je ona naša, smo zbrali lep kupček, da bosta lahko šla na morje ali čez mejo. 1:0 za nas. Oni drugi so se hitro zmazali, da bo ohcet njihova skrb. Tu se je šele začelo. Naša mama noče ohceti doma, ona mama je seveda zavzela nasprotno stališče. Ali pa je bilo obratno, kdo ve? Jasn, da očeta nista bila izvzeta, mi drugi, pa tudi ne. Koruznika uboga pa sta poslušala zdaj ene zdaj druge, sprva s smehom, potem se je prepri zaostri. Pri obeh doma so gladili zdaj enega zdaj drugega, če ni šlo drugače, pa grozili: Če ne bo take (ali take) ohceti, gresta lahko od hiše. Da ju ne bodo več poznali in podobno.

Jasno, k ohceti spadajo nove obleke. Tudi tu smo se kosali. Mi smo šli v Avstrijo. Mislim, da je v teh preprih mlada dva vedno bolj minevalo, da bi se šla ohcet. Že kaka dva meseca smo se samo žrli, kam bomo šli in koliko nas bo šlo ter ali je treba povabiti žlahto in koliko. Mlada dva sta se začela žreti že med sabo.

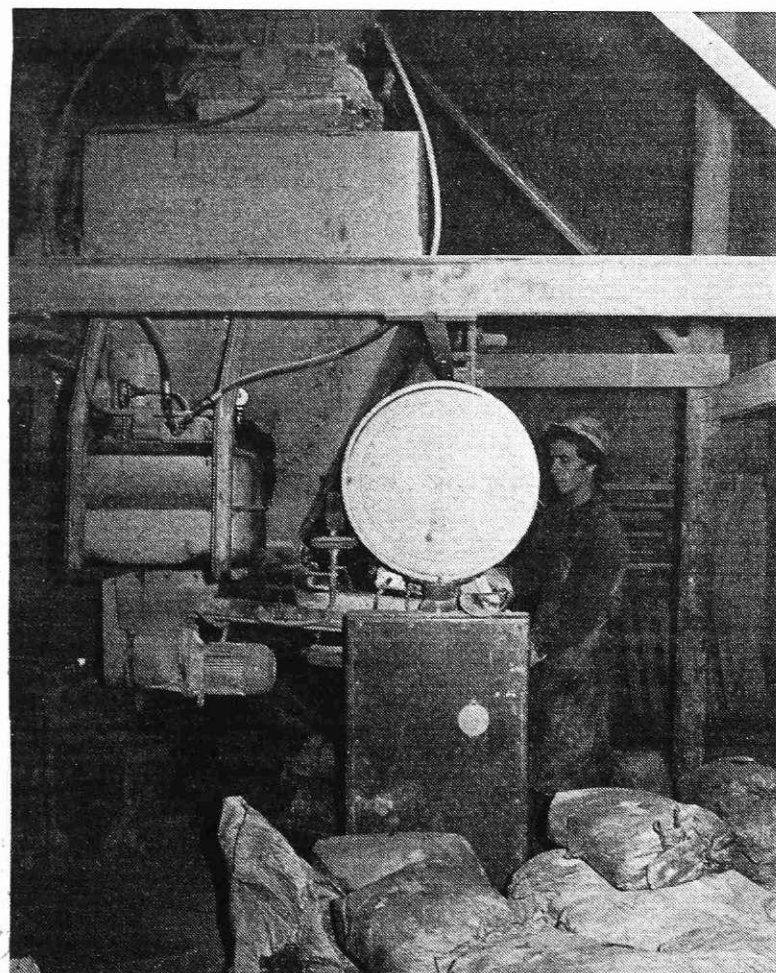
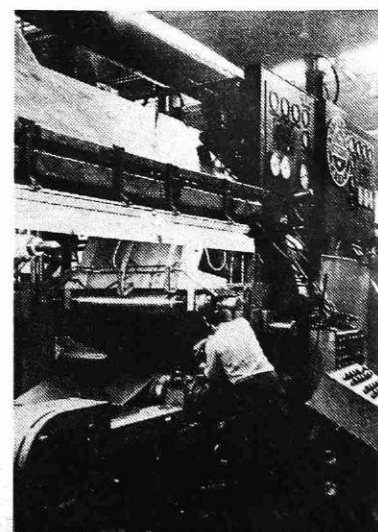
Potem smo nekega petka dobili razglednico iz Dubrovnika. Da sta se v sredo v Ljubljani poročila in lepe pozdravke vsem. Pridivila je ona mama in začela zmerjati našo, da smo to mi zakuhali, ko sta bila ta teden pri nas. Naša ji je verjetno hotela očitati podobne stvari. Čakali smo do konca tedna, mi in oni, kdaj bosta prišla. Pa sta pobrala le svoje stvari, češ da bosta začasno pri nekih kolegih, potem pa računata na stanovanje.

Tolaži nas vsaj to, da obleke ne pridejo proč, ker se čez štirinajst dni ženi neki bratranec.

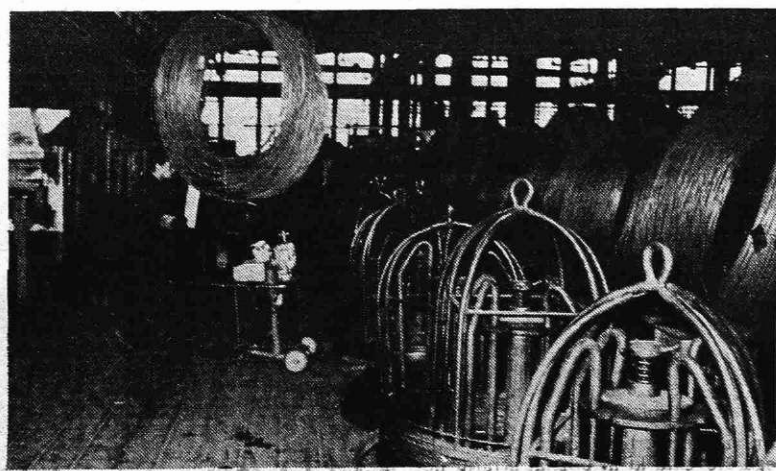
M. V.

ZAPISNIK

Tovarišica Mica, tajnica TOZD Orehovo listje, se je z muko spravila k pisanju zapisnika zadnje seje delavskega sveta. Spet ji bo tipkanje vzelo celo dopoldne. Saj je bila drugače tovarišica Mica imenitna tajnica, znala je očarljivo reči v telefonsko slušalko, da tozodovdije ni, znala je pravilno uporabiti nekaj tujk, le tipkala je z dvema prstoma. (Pa kuhanje kave, boste rekli. Žal. Tozodovdija je ne mara, gostje pa... Gostov pa ni treba. Smo zmanjšali stroške za reprezentanco.)

Sodelavec pri tehtanju praška za elektrode

SLOVAN : JESENICE (članice) 77:61 (24:36)

V zadnjem kolu prve slovenske košarkarske lige so jeseniške košarkarice premagale še zadnje resnejše nasprotnice. V gosteh pri ljubljanskem Slovanu so prečljivo osvojile dve točki.

Koše za KK Jesenice so dosegle: Malacko 21, Vrdoljak 20, Vavpotič in Korbar 10, Crnovič 12, Šrpak in Potočnik 21.

V torek, 4. oktobra, so jeseniške igralke odigrale odlično – tretje srečanje z ekipo Klavir – Kroj, ki je odločala o naslovu republiškega prvaka.

Po uspešnih nastopih v 1. SKL se Jeseničanke poslavljajo od republiške konkurence. Na osnovi nove desetčlanske zveze košarkarske lige za ženske – zahod, bo še ta mesec organizirana selekcija Gorenjske, za katero bodo nastopale igralke Klavir – Kroj in Jesenice, združene v enem moštvu. Seveda pa zaenkrat niti nastop v zvezni ligi niti selekcija še nista soodstotno dogovorjena.

MLADINSKI TURNIR V ŽIREH

Jesenice : Sava 63:30 (30:17), Klavir : Jesenice 81:77 (38:35).

TRHLE VEJE PRVAK V KOŠARKARSKI REKREACIJSKI LIGI

REZULTATI: Kovin : Cike-cake 42:37, Železar : Sava 57:32, Železar : Sportske novosti 59:51, Mojstrana : TVD Partizan Javornik – Koroška Bela 52:35, Sava : Zaštreka 44:34, Cike-cake: Zaštreka 40:38, Devetice : Podmežaklja 48:59.

LESTVICA PO PRVEM DELU TEKMOVANJA:

Kovin (riven konk.)	13	13	0	489:302	26
Trhle veje	13	12	1	686:350	24
Železar	13	10	3	596:437	20
Mojstrana	13	10	3	543:422	20
Sava	13	9	4	476:430	18
TVD Partizan					
Javornik – Kor. Bela	13	7	6	439:356	14
Sport. novosti – 2	13	6	7	446:502	10
Podmežaklja	13	4	9	468:538	8
Cike-cake – 4	13	5	8	406:489	6
Zaštreka	13	3	10	439:551	6
Devetice – 2	13	3	10	353:472	4
Kovin – 2	13	3	10	284:509	4
Pobjeda – 8	13	3	10	251:398	2
Optimisti – 8	13	3	10	268:426	2

Za zimski del rekreacijske lige v košarki bo ponoven razpis objavljen v Železaru.

Bojo

RAZŠIRITEV POKOPALIŠKIH POVRŠIN – ENOTNO UREJANJE GROBNIH PARCELIC

Komunalno podjetje Kovinar Jesenice, kot upravljalec pokopališča na Blejski Dobravi, v smislu 5. člena odloka o pokopališkem redu (Uradni vestnik Gorenjske, št. 22-258/1975)

OBVEŠČA

a) Konec septembra 1977 so delavci TOZD Nizke gradnje začeli izvajati zazidalni načrt za pokopališče Jesenice na Blejski Dobravi, ki je bil sprejet s posebnim odlokom na seji občinskega zbora in zbora delovnih

skupnosti dne 24. 4. 1974 (Uradni vestnik Gorenjske, št. 15-137/1975).

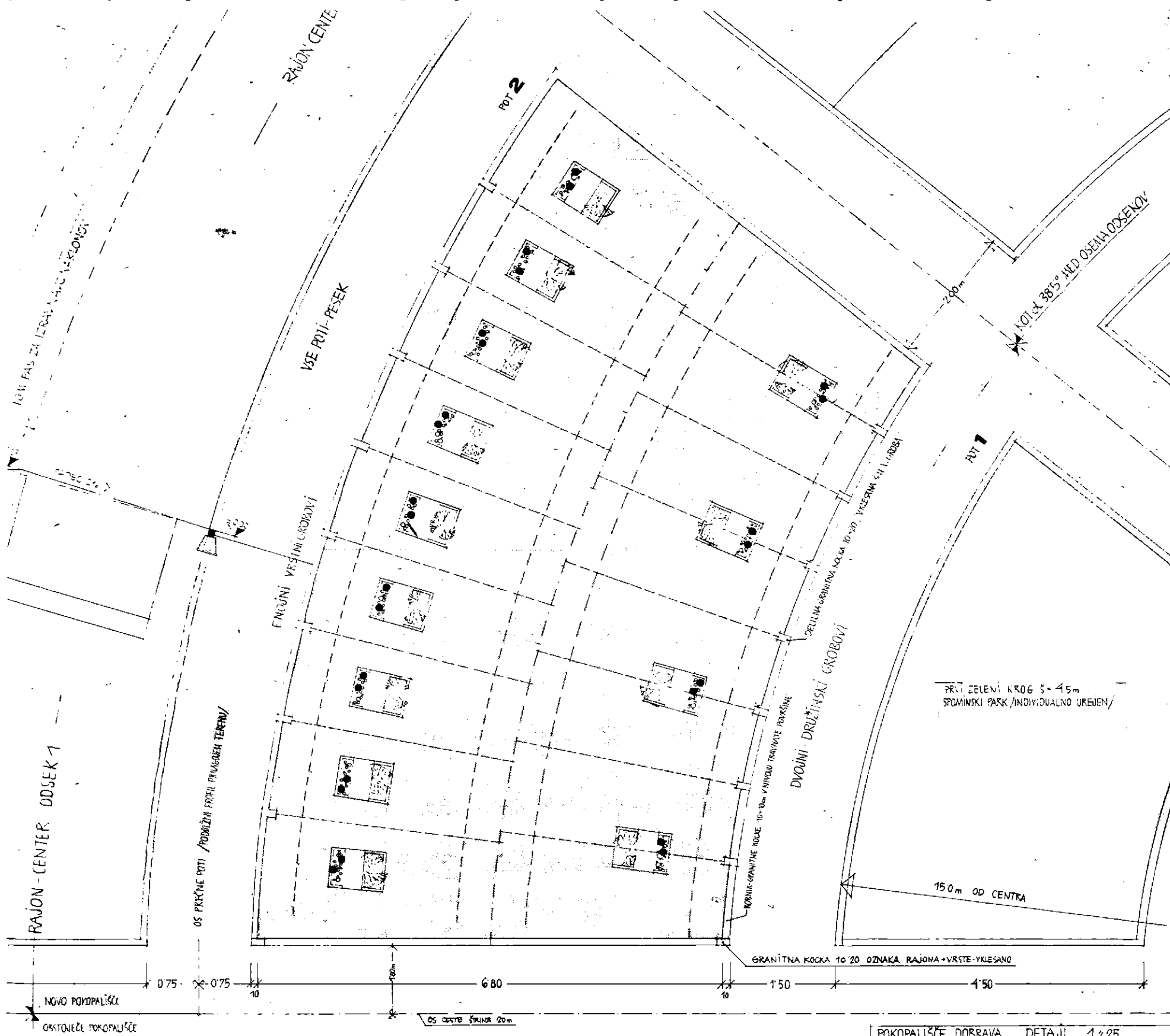
b) V prvi etapi bo urejen segment oblike krožnega izseka, s 450 enojnimi parcelicami, katerih velikosti bodo 1,3x3,25 m. Vse parcelice bodo enako urejene. Družinski grob obsega površino dveh parcelic velikosti 2,6x3,25 m. Na družinskem grobu je ena individualna površina.

c) Negovana travna površina, ki bo namenjena za pokopavanje, bo od komunikacij ločena z robniki. Travnja površina se razprostira po celotnem kompleksu grobnih parcel, brez delitve na posamezne parcele.

d) Individualna površina na vsaki grobni parceli je velikosti 60x80 cm in mora biti izvedena enotno. Za ureditev individualne površine je zadolžen vsak najemnik parcelice.

e) Začetno delo bo verjetno zaključeno do 15. 10. 1977, pod pogojem, da bodo vremenske razmere ugodne.

f) Najemniki parcelic bodo ob delitvi plačali pristojbino v enkratnem znesku za začetno ureditev, nato pa vsako leto še stroške za vzdrževanje. Cenik bo objavljen takoj, ko bo sprejet, oziroma ko ga bo sprejela in potrdila samoupravna komunalna skupnost občine Jesenice.

SPOMINI NA FERDA KRAVANJA, BORCA PROTI FAŠIZMU IN BORCA NOV

Na spominski plošči, ki je bila odkrita v jeseni, pred tremi leti na Paljevu ob Soči, je naslednji napis: »Sredi tihih gozdov in trat, / ob zori bližajoče se svobode, / je od fašistične krogle / 10. oktobra 1944 za vedno ugasnilo življenje revolucionarja / Ferda Kravanja Petra Skalarja, / sekretarja okrožnega komiteja KPS za zahodno Primorsko, / ki je zadnjo noč prebil na tej tihi domačiji.«

Ferdo Kravanja je bil pred vojno dobro znan tudi na Jesenicah, saj je tu preživel dobrih pet let, to je, od spomladi 1935 pa do aretacije v avgustu 1940. Stanoval je Pod gozdom št. 3 pri družini Tomanič, zaposlen pa je bil nekaj časa pri gradbenem podjetju Slograd, nato pa se je ukvarjal s prodajo sukna. Od doma v Jugoslavijo je pobegnil, ker bi sicer moral v italijansko vojsko, ki je tega leta napadla slabo oboroženo Abesinijo. Sicer pa je že pred tem večkrat prihajal na Jesenice, seveda ilegalno, čez mejo pod stenami Jalovca in Ozebnika. Tu je imel dobre znanje v vrstah pobeglih članov protifašistične organizacije TIGR, od katerih je prejemal vsakovrstno slovensko čtivo, namenjeno za prenos na Primorsko.

Ferdo se je že v zgodnji mladosti ukvarjal s športom, bil je član nogometne ekipe, ki je igrala na travnišču pri železnici.

Primorskem, ki je ječal pod fašistično strahovlado. V dolgih letih sodelovanja v tej organizaciji je postal eden najbolj delavnih in požrtvovalnih sodelavcev. Prehajal je pogosto čez takratno jugoslovansko-italijansko mejo in vedno je prenašal težke tovore slovenskega čtiva, po katerem je naše ljudstvo onkraj meje tako rado posegalo. Izvajal je tudi razne sobotažne akcije tako pri požigih italijanskih otroških vrtcev in šol na Bovškem. Tesno je sodeloval z najbolj požrtvovalnimi člani organizacije Danilo Zelenom, Justom Godičem, Albertom Rejcem, Antonom Črnačem in drugimi.

Ko je nacistična Nemčija zasedla in priključila Avstrijo, je Ferdo usmeril svoje delovanje tudi na Koroško. Na Jesenicah je kvaril nemške vagoni in lokomotive, omstran meje pa je izvajal razne sabo-

taže. Z njim je pri teh akcijah sodeloval tudi neki Knez, po rodu iz Borovelj, ki je dobro poznal kraje na Koroškem. Brat Ferda Kravanja Franc, ki živi v Kranju pa trdi, da je Ferdu pomagal tudi 17-letni Slavko Tomanič, sin lastnice stanovanja, kjer je Ferdo stanoval.

Nemška tajna policija pa je slednjič le dognala, od kod izvirajo sabotaže na Koroškem, in o tem je bila obveščena jugoslovanska policija, ki je dala nalog za aretacijo Ferda Kravanja, Franca Ivančiča, Kneza in še nekaterih drugih z drugih krajev. Pred aretacijo se je zatekel v Slajmarjev dom v Ljubljani, kjer je bil že pred tem nekoč operiran, vendar je prišlo tu do izdaje, ker je bila razpisana nanj tiralica z visoko nagrado onemu, ki ga ovadi. Tudi v časopisu Slovenski narod se je pojavila Ferdova slika z omenjeno tiralico. V Beogradu je bil obsojen na pet let zaporne kazni, katero je prestajal v Sremski Mitrovici in nato v Nišu.

V Nišu ga je zatekel zlom stare Jugoslavije in po dolgi, naporni hoji je končno prispel v Slovenijo, kjer je zvedel, kje sta njegova tovariša tigrovca Danilo Zelen in Anton Majnik, za katerima je italijanska kvestura razpisala tiralico in sta se zaradi tega umaknila v ilegalno na Mali gori. Tudi tu je prišlo do izdaje in 13. maja 1941 so bili obkoljeni in

napadeni. Pri tem spopadu je Danilo Zelen izgubil življenje, Ferdo Kravanja pa je bil težko ranjen. Majnika pa so zajeli, vendar jim je z zvezanimi rokami pobegnil.

Ferdo Kravanja so Italijani dali v bolnišnico v Ljubljani, kjer je bil vedno pod karabinjerskim nadzorom. Dr. Derganc, ki ga je dobro poznal, je zavračal njegovo zdravljenje, ker so Italijani sumili, da imajo v rokah »težkega zločinca«, niso pa vedeli kdo je, ker se je izdajal za Srba z imenom Jovanović. Ko je Ferdo nekoliko okreval, je stekla reševalna akcija, pri kateri so, po pripovedovanju njegovega brata, sodelovali dr. Derganc, sestra Jedert in še nekateri aktivisti OF v Ljubljani. 6. oktobra 1941 se je posrečil beg, kljub čužnosti karabinjerja, in zopet ga je dr. Derganc vzel v svoje varstvo. Spomladi leta 1942 je odšel Ferdo v partizane in tam je dobil ime Peter Skalar. Nekaj časa je bil v Polhograjskih Dolomitih, potem pa se je podal na Primorsko, ker se je dobro zavedal, da bo tam najbolj koristil. Kmalu se je seznanil s položajem v teh krajih, navezal stike z vodilnimi organizatorji odpora na Primorskem in kaj kmalu postal eden vodilnih ljudi odporiškega gibanja. Imel je razne zadolžitve in vsi, ki so ga poznali, ga cenijo, kot humanega borbenega in požrtvovalnega človeka, ki ni poznal strahu ne

počitka, vedno je bil pripravljen tvegati tudi življenje za svoj zaslužni narod. Proti koncu življenja je bil sekretar zahodno primorskega območja in je padel v zasedo pri Paljevu ob Soči, ko je bil na poti na neko konferenco.

To je kratek opis človeka, ki je vse od leta 1928 pa do smrti v oktobru 1944 sodeloval aktivno v borbi za narodnostne in človečanske pravice svojega naroda na Primorskem. Doma je bil v Čezsoči pri Bovcu, kjer ga je v organizacijo TIGR vključil tamkajšnji učitelj Franc Sivec, že kot 16-letnega mladeniča. Od takrat pa do svoje prerane smrti je bil prepričan, da mora zmagati pravica nad krivico, in v to delo je vlagal vse svoje sile.

Ivan Trpin, ki sedaj živi v Tolminu, nekaj časa pa je živel na Jesenicah kot primorski emigrant, nekdanji španski borec, se spominja, da sta se dan pred odhodom v Španijo pogovarjala s Ferdom Kravancem o tem odhodu. Trpin je mnenja, da je moral biti Kravanja povezan s partijskim vodstvom na Jesenicah. Morda bi kdo od nekdanjih predvojnih komunistov vedel kaj o tem povedati.

Srečko Šorli

TRIDESET LET HOKEJA NA JESENICAH

Nepozabno doživetje ob sprejemu prvakov na jeseniški železniški postaji leta 1957

Ob vrsti jubilejev v preteklem in letošnjem letu je naposled napočil trenutek, da se v praznovanje svojega jubileja vključijo tudi hokejisti železarskih Jesenic. Marsikomu je še danes v spominu, da je šla 25-letnica jeseniškega hokeja neopazno mimo športne javnosti. Prav iz tega razloga pa ne smemo dopustiti, da se kaj takšnega zgodi tudi s 30-letnico te športne panoge, ki v vsem povojnem obdobju predstavlja dominantno vlogo v našem industrijskem centru. Malokdo je pred tridesetimi leti verjel, da se bo hokej zasidral tako globoko v srcih jeseniškega delavca in občana in da mu bo ostal zvest vse do današnjih dni. Sedaj, ko je treba potegniti črto nad tem obdobjem, misli zopet hitijo nazaj, v čas ko so takratni entuziasti hokeja zaorali prvo ledino. Prav je, da se jih v tem zapisu spomnimo vsaj z nekaj skromnimi besedami. Naj bo na tem mestu poudarjeno, da jeseniškemu hokeju ni treba peti slovesa, ker so pred našimi očmi resnična dejstva.

Po pripovedovanju posameznikov in, na žalost, po slabo ohranjenih zapisih je moč ugotoviti, da prvi začetki zanimive in dinamične športne igre segajo še v predvojni čas. Prvi drsanci so se v našem železarskem središču pojavili okrog leta 1930, po posameznih ustnih podatkih pa še celo prej. V zimskih mesecih je bila takrat prva ledena ploskev narejena v Podmežakliji, in sicer na današnjem nogometnem igrišču. Pomenila je osvežitev v takratnem športnem življenju in zaradi tega je tudi postala v kratkem času zanimiva za športnike. Ledena ploskev je bila last športnikov ŠD Bratstvo, ki so v svojem programu imeli različne športne aktivnosti. Druga ledena ploskev v tem času pa je bila za Jelenovim domom, kjer so športniki največ kegljali na ledu, oziroma »šajkali«.

Pionir jeseniškega hokeja Karlo Vergles se spominja, da je bilo »šajkanje« med Jeseničani zelo priljubljeno. Sam je bil navdušen športnik in nikoli ni zamudil prostega časa za različne športne aktivnosti. Navadno so se za Jelenovim domom zbirali skupaj z Zablaticnikom, Šimlom, Burnikom, Korenom (očetom Ferda Korrena, jeseniškega prvoborca), Zalarjem, Šlibarjem, Gregorčičem (poznejšim narodnim herojem), Omanom in drugimi. Karlo Vergles se je na hokej takrat že dobro spoznal, ker je hodil gledat hokejske tekme v Ljubljano; ki se je takrat lahko že pohvalila z lepim napredkom hokeja.

Tudi v Podmežakliji ni ostalo le pri drsanju, temveč se je kmalu med posameznimi drsalcem porodila misel, da bi ustanovili svoj hokejski klub in sestavili moštvo. Nekaj časa je bila zamisel le kot želja, kmalu pa je začela postajati resničnost. Prvo hokejsko moštvo na Jesenicah je bilo sestavljeno v sezoni 1940-41, in

sicer z najpreprostejšo obleko in hokejskimi rekviziti. Za prvo moštvo so takrat igrali: Vinko Kozjek, Jože Bertonec, Albin Noč, Janko Šumi, Tone Ručigaj, Karel Zwischenberger, Slavko Markovič, Vili Rinaldo, Berti Brun, Zvone Turnšek, Karlo Vergles, Tine Mendižev, Čizman in Zorman.

S preprosto opremo in iskrenimi željami za uveljavitev hokeja na Jesenicah so takratni entuziasti doživeli prvo večjo preizkušnjo na ledeni ploskvi. V prijateljski tekmi so se srečali s hokejisti Zagreba in na veliko presenečenje izgubili tekmo le z golom razlike (1:2). Seveda je bil v tem času v hrvaškem glavnem mestu hokej daleč bolj razvit kot na Jesenicah. Prav prva »resnejša« tekma jim je pomenila spoznanje, da vsakodnevni trud ni zaman.

Vojna vihra je jeseniške hokejiste našla sredi dela in priprav na nove tekme z resnejšimi nasprotniki. Z okupacijo so prekinili s treningi in ob tem velja poudariti, da ob zločinških dejanjih okupatorja niso ostali ravnodušni. Številni med njimi so se vključili v narodnoosvobodilno gibanje in po svojih načelih pomagali preganjati okupatorja z rodne zemlje. Eden prvih jeseniških hokejistov Slavko Markovič je za ideale svetle prihodnosti daroval mlado življenje. V svobodni domovini je tudi hokej zadihal v povsem novi luči. Hokejisti so se zopet našli na ledeni ploskvi, tokrat še bolj trdno odločeni, da to dinamično in atraktivno igro postavijo na trdnjša tla. Kljub zavzetosti in resnemu delu so bili nemalokrat razočarani. Ostala kvalitetnejša moštva so v »fantih izpod Mežaklje« videla le začelnike in preprosto niso hoteli igrati z »nezrelim« moštvom.

»Zelena luč« je naposled le zasvetila, in sicer takrat, ko sta Vergles in Mendižev uspela prepričati ljubljansko B ekipo, da je odigrala z jeseniškimi hokejisti dve prijateljski tekmi. Na vsesplošno presenečenje so domačini dvakrat slavili, ljubljanska B ekipa pa je ob dveh nenadnih porazih ostala brez besed. Prav te zmage so dale hokejistom novega elana in še večje želje po napredku. Z vse hitrejšim razvojem hokeja se je vedno bolj čutila tudi potreba po organiziranem delu. Tako je bil leta 1948 osnovan prvi odbor pri tedanjem hokejsko-drsalnem klubu. Za predsednika je bil izvoljen Drago Cerar, v odboru pa so bili še: France Božič, Mitja Verovšek, Milan Marolt in Pavle Hafner.

Odbor si je ob ustanovitvi zadal številne naloge, med njimi je bil poudarek na izboljševanju pogojev za treninge in boljši opremljenosti igralcev. Z vsem dotedanjim razvojem jeseniškega hokeja je neločljivo povezana železarna Jesenice, ki praktično že od vsega začetka daje hokejistom materialno in moralno podporo. Tako so bile prve boljše

drsalke izdelane prav v Železarni, in sicer jih je izdelal Matko Medja, skupaj s sodelavci, ki so bili prav tako veliki simpatizerji hokeja.

Z vse bolj kontinuirnim razvojem hokeja na Jesenicah je bilo odbornikom »trn v peti« slabo igrišče z ledeno ploskvijo na tedanjem nogometnem igrišču. Po letu 1950 je dozorela ideja za gradnjo lastnega igrišča. V tem času pa se je odbornikom porodila še drznejša zamisel, in sicer umetno drsališče. Pobudnik in kasneje glavni organizator te izgradnje je bil takratni predsednik kluba Drago Cerar. Na službenem potovanju v Nemčiji je videl prva umetna drsališča in ob povratku domov se je skupaj s sodelavci resno lotil dela. Našel je star in odpisan kompresor, ki je nujno potreben za hlajenje ledene ploskve. Kljub temu da so dela počasi napredovala, to hokejskim delavcem ni vzelo poguma. Sami so pošteno zavihali rokave in k izgradnji prispevali številne prostovoljne ure. Ob delu so velikokrat naleteli na kritike, da gradnja ne bo uspela in da je to vse skupaj le razsipavanje denarja. Tudi to jim ni vzelo poguma, nasprotno, še z večjo vnetostjo so se lotili zamisli in jo končno tudi uspešno realizirali. Njihova vztrajnost in upornost ter delavnost so bile kronane z uspehom. Leta 1954 so Jesenice dobile prvo umetno drsališče v Jugoslaviji, ki je bilo odprto le nekaj dni pred beograjskim na Tašmajdanu.

Z dograditvijo umetnega drsališča se je zimska sezona podaljšala za najmanj tri mesece. Hokejisti so še z večjo vnetostjo in veseljem nadaljevali s treningi, ki sta jih v začetku vodila kar Drago Cerar in Mitja Verovšek. Šele leta 1956 je hokejski odbor uspel angažirati trenerja iz ČSSR, in sicer Zdeneka Blaha, ki je pravzaprav jeseniške igralce šele seznanil s pravim hokejem. Tukaj velja poudariti, da so se že po letu 1954 začeli kazati vidni premiki v kvaliteti in uigranosti posameznih igralcev.

Z resnim in požrtvovalnim delom so se jeseniški hokejisti začeli prebijati iz anonimnosti. Sezona 1956-57 je dokončno prinesla prelomnico in prvi trijumf. Z osvojitvijo naslova slovenskih hokejskih prvakov so si jeseniški igralci zagotovili nastop na državnem prvenstvu. Ta sezona pa hkrati ostaja tudi z zlatimi črkami zapisana v zgodovini in razvoju jeseniškega hokeja. Požrtvovalno delo v več kot desetletnem obdobju je hokejistom prineslo najbolj dragoceno darilo – prvi naslov državnih prvakov. Takrat se je igralo deseto državno prvenstvo in malokdo v Jugoslaviji je takrat verjel, da bodo jeseniški hokejisti novi državni prvaki. V odločilni tekmi v Beogradu so premagali domači Partizan z rezultatom 6:2. Po mnenju številnih strokovnjakov in poznavalcev našega hokeja je bila to za takratni čas najbolj kvalitetna hokejska tekma. Prešerno razigrani so se takrat novi državni prvaki vrnili na železarske Jesenice, kjer jih je na železarski postaji sprejela tisočglava množica.

Sezona 1956-57 je takorekoč prinesla pomembno prelomnico v jeseniškem hokejskem športu. Zaključila se je prva razvojna etapa najbolj popularne jeseniške športne panoge, zaključil se je boj za obstanek, do izraza in polne veljave je prišlo vztrajno delo entuziastov, ki so prav v naslovu državnih prvakov videli svoj daljnosežni cilj. Po tej sezoni se je začelo zlato obdobje jeseniškega hokeja, s suverenim vladanjem jeseniškega moštva v vrhu jugoslovanskega hokeja.

Prav zadnje dvajsetletno obdobje je v celoti potrdilo zamisli in smeri, ki so jih leta 1948 potrdili in sprejeli prvi hokejski odborniki. Hokej kot atraktivna in privlačna športna panoga se je zasidral v srcih tisoč ljubiteljev hokeja v domačih krajih kot tudi izven občinske meje. Sedemnajstkrat so v tridesetletnem obdobju hokejisti zmagoslavno prejel pokal za osvojitve naslova državnega prvaka, poleg tega pa so tukaj še neštete zmage na najrazličnejših turnirjih in gostovanjih. Med drugim je bila hokejskemu klubu podeljena Bloudkova nagrada leta 1966, leta 1971 pa plaketa narodnega heroja Joža Gregorčiča-Gorenjca, kot najvišje priznanje občine Jesenice za izredne zasluge na področju razvoja in napredka telesne kulture in športa. V vitrinah klubske sobe v Podmežakliji pa so poleg tega še najrazličnejši pokali s turnirjev in raznih tekmovalnih, plakete za uspešno sodelovanje z drugimi klubi in razna spominska simbolična darila od prijateljev in simpatizerjev jeseniškega hokeja.

V tem, sicer skomnem zapisu smo skušali izluščiti nekaj najpomembnejših kamenčkov iz mozaika spominov na zgodovino in razvoj jeseniškega hokeja v tridesetletnem obdobju. Naj nam bo oprosteno, če vseh entuziastov nismo imenovali posebej, prav tako tudi, če posamezni podatki zaradi slabo ohranjenih zapisov ni najbolj natančni, oziroma je pomanjkljiv.

Prva povojna generacija jeseniških hokejistov

Predsednik HK Jesenice v preteklem tridesetletnem obdobju: Drago Cerar, Pavle Hafner, France Gasperin, Mirko Ramuš, France Taler, Emil Ažman, Pavel Lotrič, Viktor Brun, Karel Frančeskin in France Božič. Predsednika HK Kranjska gora Tone Židan in Mitja Verovšek.

FRANC KOBENTAR:

»Ob lepem jubileju jeseniškega hokeja menim, da je njegovo uspešno delo v tem obdobju imelo tudi močan vpliv na napredek celotnega jugoslovanskega hokeja. Velika pomoč in podpora občanov Jesenic, predvsem pa delavcev Železarne, je veliko prispevala k temu, da smo dosegli tako množičnost pri mladih in s tem tudi kvaliteto te hitre in dinamične igre. V nadaljnjem delu želim, da bi pri vzgoji mladih kadrov namenili vso skrb ne samo kot igralcem hokeja, temveč se morajo le-ti vzgajati tudi v dobre člane naše samoupravne družbe. Vsem iskreno čestitam ob 30-letnem delovnem jubileju.«

PAVEL LOTRIČ:

»Trideset let ni dolga doba, vendar se je v razvoju jeseniškega hokeja marsikaj spremenilo. Če so bili v začetku igralci predvsem igralci za jeseniške delavce, plavžarje ali martinarje, danes tega ne moremo več v celoti trditi. Naj te besede ne izvenijo kot očitek ob tem lepem jubileju, želim le poudariti, da se mora jeseniškemu hokeju vrniti tisto, kar je imel v prvih težkih letih razvoja. Jeseniški proletarijat je za hokej, seveda za poštenega, pravičnega in brez pehanja za denarjem. Ob jubileju vsem igralcem in hokejskim delavcem iskreno čestitam z željo, da bi sedanja generacija bolj kot doslej posnemala Valentarja, Bruna, Turnška, Klinarja in ostale jeseniške hokejske entuziaste, ki so se športno borili za sleherni zmagi in uveljavitev na principu zdravih športnih in tovariških odnosov.«

FRANCE BOŽIČ:

»Ob 30-letnici jeseniškega hokeja lahko rečemo, da smo vsi Jeseničani dali svoj delež pri rojstvu hokeja, pri gradnji objektov in podpori igralcev, ki so v tem obdobju osvojili sedemnajst zvezdic. Opravičeno lahko trdim, da se malo športnih panog pri nas lahko pohvali s takšno bero lovorik. Ko opazujemo igralce na ledeni ploskvi, največkrat pričakujemo od njih stoddostno sposobnost in učinkovitost, premalo pa imamo v mislih, da so tudi oni podvrženi različnim oblikam razpoložnosti in zato ne morejo vedno zadovoljiti zvestih gledalcev. Tako kot je Split nogometni in košarkarski, tako so železarske Jesenice hokejske in v prihodnjem obdobju se ni bati za njegov nadaljnji obstoj in razvoj. Ob 30-letnici želim, da se želje in cilji upravnega odbora, predvsem pri delu z najmlajšimi, uresničijo.«

MARJAN KNIFIC:

»Kot dolgoletni prijatelj jeseniškega hokeja iskreno čestitam k jubileju. V valjarni bluming – štekel v Železarni nas je dosti navijačev, ki redno spremljamo tekme jeseniških igralcev. Pri nas je bil tudi ustanovljen prvi klub prijateljev jeseniškega hokeja. Spominjam se, da smo vedno skrbeli za propagando hokeja in tudi vsak mesec odvajali denar za njegov razvoj. Ta športna panoga se je globoko zasidrala v srcih železarjev in zato tudi v prihodnjem obdobju ne sme zamreti.«

ANTON PEKOJ:

»Redno spremljam uspehe in tudi neuspehe jeseniških hokejistov. Včasih dobim občutek, da je danes v hokejskem športu preveč pehanja za denarjem, premalo pa je tiste privržnosti do lastnega kluba in zvestih gledalcev. Upam, da bo v prihodnje tega manj, kar bo bistveno tudi pripomoglo k dvigu te izredno zanimive športne panoge. V letošnji jubilejni sezoni pa pričakujem, da bo na jeseniškem hokejskem nebu zasijala osemnajsta zvezdica.«

STEFAN ŠČERBIČ:

»Železarji smo ponosni, da ime Železarne v svetu ni poznano le po proizvodnji jekla, temveč tudi po dobrih športnikih, ki poleg težkega dela v Železarni žrtvujejo nešteto ur na treningih in pri usposabljanju za boj na športnem področju, med njimi nedvomno na prvo mesto sodi hokej. Menim, da delo posameznikov v hokejskem klubu Jesenice pri vzgoji mladih hokejistov in pri vodenju kluba zasluži vso pohvalo in zato je naša dolžnost, dolžnost železarjev in občanov Jesenic, da v jubilejnem letu namenimo pozornost hokejskemu klubu, igralcem in tudi športnim delavcem, ki si prizadevajo, da se odpravijo vsa nesoglasja, ki so v preteklosti zavirala razvoj hokeja v republiki in Jugoslaviji. Na kraju čestitam k jubileju hokejskega kluba Jesenice, z željo, da bi jeseniški delavci, železarji, športniki dosegli na športnem področju še večje uspehe, ravno tako pa tudi boljše uspehe v izpolnjevanju planskih nalog na delovnih mestih.«

MAKS STERLE:

»Zmeraj rad gledam hokejske tekme, seveda sem posebno zadovoljen s pomembnimi zmagami. Kot gospodar HK Jesenice sem veliko skupaj z igralci in lahko rečem, da so požrtvovalni, včasih pa jim seveda ne gre, kot bi moralo. Tudi z disciplino in redom pri izdaji opreme in pri drugih opravilih z njimi nimam težav. Ob jubileju seveda moje čestitke, z željo, da bi igralci v letošnji sezoni ponovno osvojili najvišji naslov in da bi se tudi na svetovnem prvenstvu B skupine v Beogradu prihodnje leto povzpeli za kakšno mesto više.«

VIKTOR BRUN:

»Če se spomnim na začetek hokeja na Jesenicah, potem lahko ugotovimo, da je tridesetletna aktivnost neločljivo povezana tudi z razvojem jugoslovanskega hokeja. Sedemnajst zvezdic na klubske zastavi je najtrdnější dokaz, da so v povojnem obdobju jeseniški hokejisti praktično dvajset let v samem vrhu jugoslovanskega hokeja in predstavljajo tudi hrbtenico državne reprezentance. Za vse uspehe v tridesetletnem obdobju pa so poleg igralcev zaslužni tudi hokejski delavci, ki so neosebno stali poleg in žrtvovali neštete proste ure, tako da lahko rečemo, da je ves razvoj jeseniškega hokeja prepojen z entuziazmom. Če bo takšna usmerjenost hokejskega kluba tudi v prihodnje, potem lahko še pričakujemo takšne uspehe, seveda ob podpori zveste publike, vseh navijačev in simpatizerjev jeseniškega hokeja.«

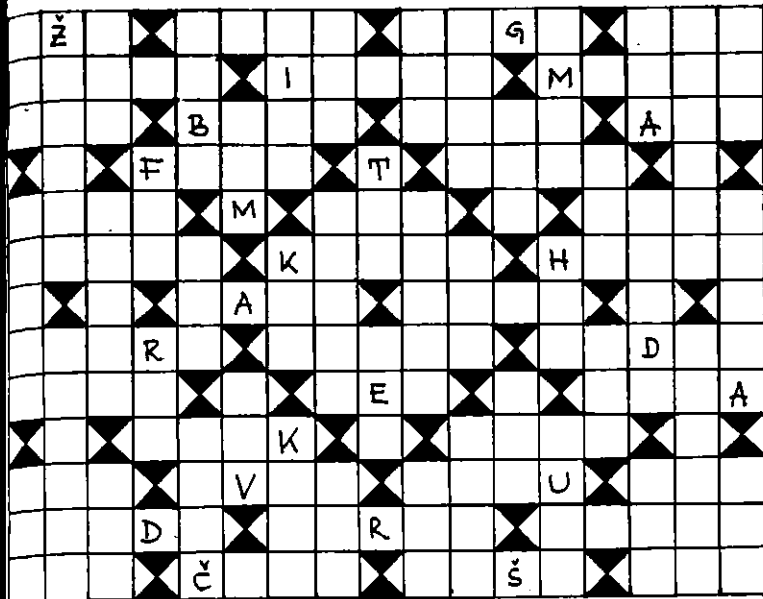
Janko Rabič

S prvim pokalom za osvojen naslov državnih prvakov

MREŽA

PRI MREŽI SO OPISI ZA VODORAVNO, IN NAVPIČNO POMEŠANI. V POMOČ REŠEVALCU JE NEKAJ ČRK ŽE VPISANIH.

otročko vozilo, — svečano moško oblačilo, — vrsta užitne gobe, — jadranski otok, — telesna okvara, — zvok, ton, — starinski izraz za vrh, — vrsta paketa, — ladja Argonavtov, — grška boginja umetnosti, — nadglavščice, — francoska reka (naša pisava), — podredni veznik, — mali ep, — vrsta volnene tkanine za loveške obleke, — slavilna pesem, — rimski bog vojne, — italijanski skladatelj (Giuseppe, Othello), — okrajšava za angina, — tur, abeceda, — afriški kristijan, — okrašana ptica, — ime igralca Valoneja, — gl. mesto Grčije, — belgijsko mesto, — organska spojina, — gradbeni material, — kradljivec, — največja afriška reka, — ime karikaturnista Rogija, — starogermska boginja podzemlja, — hr. pisatelj (Ivan), — pravila o lepem vedenju, — kralj iz istoimenske igre Alfreda Jaryja, — ime pevca Jürgensa, — egiptanska boginja, Ozirisova žena, — rastje, — glasbeni element, — začetnik razprostranjene orientalske religije, — Verdijeva opera, poželenje, — zagrebška ulica, — mesto na Bavarskem, — ime pianista Bertona, — stara dolžinska mera, — himalajska država, — gora nad Kobariдом, — tovarna posode v Celju, — kanadski popevkar (Paul), — mlečna pijača, — židovske svez knjige, — vrsta sladoleza, — navdušen privrženec, — elektrarna ob Dravi, — eden od poslovalcev z menico, — rimska boginja jeze, — moško ime, — mati Nibelungov, — češka priridnica, — mesto v Sibiriji, — kratka slovenske letalske agencije, — gl. števnik, — južnoameriški pisatelj (Jorge), — gornji del ženskih oblačil, — del voza, — iglasto drevo, — vrata v plotu, — južnoameriška država, — gl. mesto Francije, — barva kart, — star Slovan, — kazalni zaimek, — ime film. igralke Rine, — mlečna jed, — glavno mesto afriške države, — Tarzanova opica, — egiptanski sončni bog, — konec polotoka, — vzdevek zmajarja Sorna, — nasprotno od lep, — kratka za in tako dalje, — okrajšano ameriško moško ime.

REŠITEV MREŽE

VODORAVNO: oza — glas — Argo — Ubu, biser — Ilica — Metod, Ira — Buda — Isis — ano, Fala — takt, Anka — Pag — Raos, Atene — keton — himna, Mars — Bine, skiro — Nepal — loden, tora — Ken — jopa, frak — Lome, ang. — tvor — Peru — ali, Verdi — Paris — zenit, itd. — Čita — kaša — tja. NAVPIČNO: obi — Aalst — Avi, žirant — kornet, Asa — kefir — grd, fan — Raf, grba — Emo — rtič, Ulm — pav, Aida — Kri — kopt, sla — pesek — Raa, tat — ped, Aci — goban — pik, rast — Nil — lesa, IAA — bor, Omsk — Hel — muza, tri — oje, Uta — Amado — Ant, bonton — epi, Iij, Udo — Saona — Ita.

DEŽURNA TRGOVINA

V soboto, 8. oktobra, bo na Jesenicah od 15. do 19. ure odprta trgovina EMONA MARKET, Prešernova 1/a.

ZBOR AVTOMOBILISTOV NA ČEBINAH

AMD Slovenije prireja v počastitev ustanovnega kongresa KPS zbor avtomobilistov na Čebinah v soboto, 8. oktobra 1977. AMD Jesenice vabi člane, da se skupno udeležijo tega zbora. Skupni odhod bo v soboto, 8. oktobra, ob 7. uri izpred AMD Jesenice.

PROGRAM DRSANJA IN DRŠALNIH PRIREDITEV

REKREACIJSKO DRSANJE:

— petek, 7. oktobra, odpade zaradi mladinskega turnirja v bokeju, — sobota, 8. oktobra, od 13.45 do 15.45 in 16. do 18. ure, — nedelja, 9. oktobra, od 14. do 16., od 17. do 19. in od 20. do 22. ure;

HOKEJSKE PRIREDITVE:

— petek, 7. oktobra: mednarodni mladinski turnir za pokal Karavank, ob 18. uri HK Jesenice: HK Olimpija Ljubljana, ob 19. uri slavnostna otvoritev turnirja, ob 19.15 HC ATSE Gradec: HC KAC Celovec, — sobota, 8. oktobra: mednarodni mladinski turnir za pokal Karavank, ob 10. uri HC KAC Celovec: HK Olimpija Ljubljana, ob 19. uri HK Jesenice: KC ATSE Gradec, — nedelja, 9. oktobra: mednarodni mladinski turnir za pokal Karavank, ob 8.30 HK Olimpija: HC ATSE Gradec, ob 11.30 HK Jesenice: HC KAC Celovec, ob 13.45 slavnostni zaključek turnirja. Vstopnine ni.

GORENJSKA LIGA — treningi:

— petek, 7. oktobra, od 22. do 23.30 — HK Ljubno, — sobota, 8. oktobra, od 21.45 do 23.15 HK Pristava Jesenice, — nedelja, 9. oktobra, od 6.30 do 8. ure — HK Triglav Kranj, — ponedeljek, 10. oktobra, od 22. do 23.30 — HK Kokrica Kranj, — sredo, 12. oktobra, od 21.15 do 22.45 — HK Triglav Kranj.

Iz pisarne ŠD Jesenice

IZLET ZA INVALIDE

Društvo invalidov Jesenice organizira dvodnevna izleta, 8. in 9. oktobra in 15. in 16. oktobra po Štajerski in Pomurju.

Štajerska: Ogled zapora Celjski pisker v Celju, muzeja narodne osvoboditve, invalidskega zavoda Bodočnost v Mariboru, zdravilišč Radenci, Moravci in Banovci ter ogled vinske kleti Slavin v Ljutomeru.

Prvi izlet bo 8. in 9. oktobra, za katerega je avtobus že zaseden. Ker je veliko povpraševanje, bomo izlet ponovili teden dni kasneje. Na voljo so še mesta, zato se prijavite v pisarni društva ali pri svojih poverjenikih do 10. oktobra.

DELOVNO MESTO TAJNICE

Delovna skupnost skupnih služb vzgojnoizobraževalnega zavoda Jesenice

objavlja prosto delovno mesto

TAJNICE

s polnim delovnim časom za določen čas od 19. XII. 1977 do vrnitve delavke s poročniškega dopusta.

Pogoj: administrativni tehnik ali dveletna administrativna šola z najmanj dveletnimi izkušnjami.

Kot poseben pogoj: popolno obvladanje strojepisja.

Osební dohodki po določilih samoupravnega sporazuma o delitvi osební dohodkov v VIZ.

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazilom o izobrazbi v roku petnajstih dni po objavi na naslov: VZGOJNOIZOBRAŽEVALNI ZAVOD JESENICE, Tomšičeva 5, p. p. 4.

Kaj bomo gledali v kinu

KINO RADIO

8. oktobra, ameriški barvni risani film TOM IN JERRY VEČNA TEKMECA, ob 15. uri, ogled filma je za člane Ježkovskega kluba brezplačen, poklanja Jugobanka Ljubljana, 8. in 9. oktobra, ameriški barvni film ROBIN HOOD IN MARIAN, ob 17. in 19. uri, režija Richard Lester, v glavni vlogi Sean Connery, 10. in 11. oktobra, francoski barvni film BELMONDO NEPOPRAVLJIVI, ob 17. in 19. uri, režija Philippe De Broca, v glavni vlogi Jean-Paul Belmondo, 12. oktobra, italijanski barvni film CVET 1001 NOČI, ob 17. in 19. uri, režija Pier Paolo Pasolini, v glavni vlogi Ninetto Davoli, 13. oktobra ni predstav, 14. oktobra jugoslovanski barvni film VRNITEV ODPISANIH, ob 17. in 19. uri, režija Aleksander Djordjević, v glavni vlogi Pavle Vujisić, 15. in 16. oktobra, ameriški barvni film KRALJEVSKI FLASH, ob 17. in 19. uri, režija Richard Lester, v glavni vlogi Malcolm McDowell.

KINO PLAVŽ

8. in 9. oktobra, francoski barvni film BELMONDO NEPOPRAVLJIVI, ob 18. in 20. uri, 9. oktobra, ameriški barvni film TOM IN JERRY VEČNA TEKMECA, ob 10. uri, 10. in 11. oktobra, ameriški barvni

film ROBIN HOOD IN MARIAN, ob 18. in 20. uri, 12. oktobra ni predstav, 13. oktobra ameriški film LENNY, ob 18. in 20. uri, 14. oktobra, italijanski barvni film CVET 1001 NOČI, ob 18. in 20. uri, 15. in 16. oktobra, ameriški barvni film SREČNA POTEPUHINJA ob 18. in 20. uri.

KINO KRANJSKA GORA

8. oktobra, ameriški barvni film VETER IN LEV, ob 20. uri, 9. oktobra, francoski CS barvni film ZOPET 7. ČETA, ob 20. uri, 12. oktobra, francoski VV barvni film BELMONDO NEPOPRAVLJIVI, ob 20. uri, 15. oktobra ameriški barvni film ROBIN HOOD IN MARIAN, ob 20. uri, 16. oktobra, ameriški film LENNY ob 20. uri.

KINO DOVJE-MOJSTRANA

8. oktobra, italijansko francoski barvni film KOMORA MAFIJA IZ NAPOLIJA, ob 19. uri, 9. oktobra, ameriški barvni film VETER IN LEV, ob 19. uri, 15. oktobra francoski VV barvni film BELMONDO NEPOPRAVLJIVI, ob 19. uri, 16. oktobra, ameriški barvni film ROBIN HOOD IN MARIAN, ob 19. uri.

Gledališče

OKVIRNI REPERTOAR AMATERSKEGA GLEDALIŠČA »TONE ČUFAR« JESENICE ZA SEZONO 1977/1978

— Ponovitev tragedije Evripides: MEDEIA, režija in scena Bojan Marošević. — Dramski collage — satirična lepljenka, sestavljena iz naslednjih del: S. Becket, ČAKAJOČ NA GODOTA (Luckyev monolog), A. S. Puškin, MOZART IN SALIERI (monolog), H. Pinter, OBRATNE TEŽAVE, P. Lužan, DAN GOSPODA IKSA, H. Pinter, ZADNJI, H. Pinter, PROSILEC, A. P. Čehov, O ŠKODLJIVOSTI TOBAKA, B. Brecht, BERASKA OPERA (odlomek s songi), režija Bojan Marošević.

ševič, scena Jože Bedič — premiera oktobra; — Martin Benetovič: HVARČANKA — komedija, režija Vera Smukavec, scena Jože Bedič — premiera v novembru; — Pavel Golia: SNEGULJČICA — mladinska igra z glasbo in plesom, režija Stanka Geršak, scena Jože Bedič — premiera v decembru; — Begovič: BREZ TRETJEGA — komorna drama, režija Marjan Stare — premiera v februarju; — Ivo Vojnovič: EKVINOKSIJ — igra, režija Stanka Geršak — premiera v aprilu.

SOBOTA, 8. septembra, ob 19.30 Evripides: MEDEIA — za izven.

VPISOVANJE ŠOLSKIH NOVINECV ZA ŠOLSKO LETO 1978/79

TOZD Osnovna šola Koroška Bela

BO VPISOVALA ŠOLSKÉ NOVINECV V PRVI RAZRED OSNOVNE ŠOLE ZA ŠOLSKO LETO 1978/79

v torek, 11. oktobra, dopoldan od 9. do 13. ure in popoldan od 14. do 16. ure ter v sredo, 12. oktobra, od 9. do 13. ure in popoldan od 14. do 16. ure

v pisarni socialne delavke v osnovni šoli Koroška Bela (drugo nadstropje).

Vpis v prvi razred podružnične šole na Blejski Dobravi bo v četrtek, 13. oktobra, od 10. do 16. ure v osnovni šoli Blejska Dobrava.

Vpisovali bomo otroke, rojene v letu 1970, ter otroke, rojene od januarja do vključno junija 1972. leta. Za pogojno vpisane otroke (rojene do vključno junija 1972) vpis v šolo ni obvezen.

Starše prosimo, da ob vpisu prinesejo s seboj

— izpisek iz rojstne knjige in — otrokovo zdravstveno izkaznico.

Osnovna šola Žirovnica

obvešča starše,

DA BO VPIS ŠOLSKIH NOVINECV ZA ŠOLSKO LETO 1978/79

v naslednjih dneh:

torek, 11. oktobra, od 9. do 16. ure in sredo, 12. oktobra, od 9. do 16. ure.

Vpisovali bomo otroke, rojene 1971. leta, in otroke, rojene do 30. junija 1972. leta.

Otroke, rojene od 1. 1. do 30. 6. 1972, bomo vpisovali pogojno in za vpis teh otrok se lahko starši svobodno odločijo.

Starše vljudo prosimo, da k vpisu prinesejo rojstni list otroka, ki ga želijo vpisati.

Vpisno mesto je v tajništvu šole.

Pokažite
GLAS
tudi
vašemu
sosedu!

BORBA ZA TOČKE SE JE ZAČELA

V soboto, 1. oktobra, se je začelo letošnje, že 31. državno prvenstvo v hokeju na ledu. Kot je znano, v prvi zvezni ligi nastopajo štiri moštva: Medveščak iz Zagreba, Olimpija iz Ljubljane ter Kranjska gora in Jesenice. Dvoboja prvega kola sta bila v Podmežakliji in v Zagrebu. Na Jesenicah so Jeseničani odpravili Olimpijo s 6:3, v Zagrebu pa so mladi hokejisti Kranjske gore doživeli zaslužen poraz z 2:9.

Prvo kolo je pokazalo, da sta Jesenice in Olimpija precej bolj pripravljena kot Kranjska gora in Medveščak, čeprav je treba vedeti, da so se Zagrebčani za letošnje prvenstvo zelo resno pripravljali, skoraj mesec dni na ledu, vendar pa niso odigrali niti ene prijateljske ali trening tekme.

Olimpija se je na Jesenicah predstavila, kljub mladosti, v dokaj dobri luči. Doživela je sicer zaslužen poraz, vendar je to moštvo, katerega Jeseničani ne bi smeli podcenjevati v letošnjem prvenstvu.

JESENICE : OLIMPIJA 6:3
(0:0, 1:1, 5:2)

Prvi prvenstveni derbi v letošnji sezoni nas ni navdušil, pa tudi ni razočaral. Še zlasti ne, kar se tiče jeseniških hokejistov. Gre namreč za to, da so bili sedemnajstkratni državni prvaki precej utrujeni, kar je pred srečanjem z Olimpijo dejal tudi trener Bubnik. Ni bilo to zavarovanje pred eventualnim neuspehom, temveč resnično stanje, ki je zajelo lanske letošnje prvake. To vsekakor potrjuje številni tekmi. V petnajstih dneh so namreč odigrali deset tekem, kar je za začetek sezone res huda obremenitev. In prav tisti, ki kritizirajo igro jeseniških hokejistov v prvih dveh tretjinah, morajo vedeti za ta podatek. Res je tudi, da so bili ljubljanci v prvih dveh tretjinah zelo uspešni v obrambi, čeprav so naši večkrat napadali, imeli so tudi več priložnosti, vendar so pomajane vrste Olimpije delovale dobro in ugrabile. To je treba priznati, kajti vsako podcenjevanje te uspešne igre ljubljanskega moštva lahko pripelje na stran pota.

Kot že rečeno, Jeseničani niso uspeli kronati svoje premoči v prvih štiridesetih minutah z vodstvom, kajti rezultat je bil po prvih dveh tretjinah 1:1. Nadaljevanje pa je prineslo prednost Olimpiji. Lepša je v 42. minuti dosegel zadetek in Olimpija je vodila z 2:1. Toda kot da je bil zadetek Olimpije za jeseniške hokejiste ključ na juri. Trener Bubnik je na ledu pustil le starejše in izkušenejše igralce, ki so zaigrali ostreje in hitreje in igra je takoj dobila na tempo, lepoti in razburljivosti. Domačini so zagospodarili na igrišču. Smolej je v 46. minuti izenačil na 2:2, od takrat pa do konca se je igra pravzaprav odvijala le pred vrati solidnega Albrehta. Jeseničani so dosegli gol za golom in so tako šampioni dosegli visoko in povsem zaslužen zmago s tremi zadetki razlike. Srečanje sicer ni bilo na posebno kvalitetni ravni, toda če so Jeseničani kljub objektivni utrujenosti preprečili premagali Olimpijo, pomeni to, da bomo v nadaljevanju prvenstva, ko se bo njihova forma ustalila, lahko gledali še boljše igre in seveda zmage.

Napačno pa bi bilo, ko bi po tretjem porazu Olimpije v dvobojih z našimi hokejisti v letošnji sezoni simpatizirali jeseniškega hokeja zahtevali visoke zmage tudi v nadaljevanju. Hokej je namreč hitra igra, igra trenutka, v kateri je prav vse mogoče. Toda, če bodo jeseniški hokejisti proti obema nevarnima nasprotnikom v letošnjem prvenstvu, proti Olimpiji in prav tako tudi proti Medveščaku, igrali tako dobro, zavzeto, požrtvovalno in hitro kot v zadnji tretjini proti Olimpiji, potem uspehi ne bodo izostali.

Gole proti Olimpiji so za moštvo Jesenic dosegli: T. Košir 3, Jan, Smolej in J. Razinger po 1.

Poglejmo še, kateri igralci bodo v letošnjem prvenstvu branili barve sedemnajstkratnih državnih prvakov: Cveto Pretnar, Drago Makuc, Sašo Košir, Rado Razinger, Ivan Ščap, Joža Razinger, Cveto Pirih, Slavko Mavčec, Peter Klemenc, Roman Smolej, Milan Jan, Uroš Pavlič, Tomaž Košir, Silvo Poljanšek, Drago Hiti, Štefan Ščap, Zvone Šuvaj in Jože Medved.

MEDVEŠČAK : KRANJSKA GORA 9:2
(1:0, 4:2, 4:0)

Hokejisti Kranjske gore so doživeli visok poraz, vendar pa trener Boris Svetlin ni preveč nezadovoljen s prikazano igro. »Dokler so igralci izpolnjevali naloge, ki sem jih zahteval od njih, in so igrali tako, kot smo se dogovorili, Medveščak pravzaprav ni prišel do izraza. To predvsem velja za prvo in del druge tretjine. Toda, ko so moji igralci pozabili na dogovor, je bila premoč Medveščaka očitna,« je dejal trener.

Pri tem je potrebno vsekakor upoštevati, da je Kranjska gora sestavljena iz mladih in neizkušenih igralcev. V njenih vrstah nastopa kar trinajst mladincev. Poleg tega ti mladi igralci niso imeli v pripravljalnem obdobju možnosti, da bi se uigrali, kajti odigrali so le dve prijateljski tekmi. Na drugi strani pa je Medveščak veliko bolj izkušen in zato poraz ni bil nepričakovan. Toda po besedah trenerja Svetlina mladi igralci niso razočarali. Morda je obramba napravila nekaj nedopustnih napak, pa tudi vratar Čušnjak ni bil posebno razpoložen, toda vse to so stvari, ki se bodo dale z resnim delom, kakšnim kot si ga je zastavil Boris Svetlin, kmalu odpraviti.

Gole za Kranjsko goro sta v Zagrebu dosegla: Lah in Jug.

V letošnjem prvenstvu bodo za Kranjsko goro nastopali naslednji igralci: Jože Čušnjak, Renato Drole, Klemen Tičar, Branko Jug, Janez Teršeglav, Ernest Medja, Miha Horvat, Marjan Lah, Branko Golja, Drago Razinger, Jože Šilbar, Milan Kern, Drago Milnarec, Milan Knežević, Joža Novak, Bojan Raspet, Murajica Pajič, Drago Kobal, Boris Stros, Bojan Magazin in Mustafa Mešić.

SLAVNOSTNA SEJA
IN MLADINSKI
TURNIR

V letu Titovih in partijskih jubilejev proslavlja hokejski klub Jesenice 30-letnico uspešnega delovanja. Ob tej priložnosti bodo v soboto, 8. oktobra, v sejni dvorani skupščine občine Jesenice imeli slavnostno sejo hokejskega kluba Jesenice, na kateri bodo med drugim podelili tudi priznanja najzaslužnejšim hokejistom in hokejskim delavcem, ki so v preteklosti prispevali k dviglu te igre na Jesenicah, s tem pa tudi v Sloveniji in Jugoslaviji.

V počastitev 30-letnice uspešnega obstoja kluba pa bo od petka do nedelje mladinski turnir za pokal Karavank. Vse tekme bodo odigrane v dvorani v Podmežakliji.

RAZPORED TEKEM MLADINSKEGA TURNIRJA ZA POKAL KARAVANK:

Petek, 7. oktobra, ob 18. uri HK Jesenice : HK Olimpija, ob 19. uri HC ATSE Gradec : HC KAC Celovec.

Sobota, 8. oktobra, ob 10. uri HC KAC : HK Olimpija, ob 19. uri HK Jesenice : HC ATSE.

Nedelja, 9. oktobra, ob 8.30 HK Olimpija : HC ATSE, ob 11.30 HK Jesenice : HC KAC.

Svečana razglasitev rezultatov bo ob 13.30 v dvorani v Podmežakliji.

Nogomet

TRANSPORT
PRVAK ŽELEZARNE

V ponedeljek se je končalo letošnje prvenstvo Železarne v malem nogometu, za katerega se je prijavilo 22 ekip in je trajalo od 5. septembra do 3. oktobra.

Po izločilnih tekmovalnih so se v finale uvrstile ekipe TOZD TRANSPORT, TOZD VZDRŽEVANJE in TOZD HLADNA VALJARNA BELA, ki so v polfinalu zbrale enako število točk, to je, po enajst.

V finalu je bila najboljša ekipa TOZD Transport, ki je najprej premagala ekipo TOZD HV — Bela z rezultatom 2:1 in nato še ekipo TOZD Vzdrževanje z rezultatom 3:2. V tekmi za drugo mesto je ekipa TOZD HV — Bela premagala TOZD Vzdrževanje z rezultatom 1:0 in tako osvojila drugo mesto, TOZD Vzdrževanje pa tretje. Vrstni red ostalih ekip do osmega mesta je naslednji: 4. TOZD Valjarna blumingštel, 5. TOZD Strojne delavnice, 6. TOZD Jeklar, 7. TOZD Žitarna, 8. TOZD Remontne delavnice itd.

JESENICE : BLED 2:1 (2:0)

V sredo, 28. septembra, so jeseniški mladinci odigrali zaostalo prvenstveno tekmo z mladinskim moštvom Bleda in zmagali z rezultatom 2:1 (2:0).

V obojestransko lepi in zanimivi tekmi so bili Jeseničani boljše moštvo in zaslužen premagali svoje goste z Bleda.

Jeseničani so dominirali na igrišču s tehnično dovršeno igro, gostje z Bleda pa so nadoknadili pomanjkljivo tehnično znanje z borbenostjo in tako uspešno dosegli na Jesenicah časten rezultat proti favoriziranemu domačinom.

Gole za moštvo Jesenic sta dosegla: Omanovič in Radič, za moštvo Bleda pa Vovk.

JESENICE : LESCE 7:1 (2:0)

V soboto, 1. oktobra, je jeseniško člansko moštvo odigralo prvenstveno tekmo z moštvom Lesce in zmagalo z rezultatom 7:1 (2:0).

Jeseničani so v soboto prikazali eno svojih najboljših iger v tem letu in priredili gostom iz Lesce pravo lekcijo, kako se igra nogomet. V zelo dobrem moštvu Jesenic sta se tokrat še posebej izkazala igralca gorenjske selekcije Kovatič in Mlakar, ki sta sama dosegla kar šest od sedmih zadetkov.

Gostje iz Lesce so tokrat razočarali številne ljubitelje nogometa na Jesenicah, ki so se zbrali ob nogometnem igrišču v Podmežakliji. Kljub izredni igri jeseniškega moštva, ki je bilo to soboto nepremagljivo, so pričakovali, da bodo našim nogometašem nudili močnejši odpor in dosegli bolj ugoden rezultat.

Gole za moštvo Jesenic so dosegli: Kovatič 4, Mlakar 2 in E. Rakovič, častni zadetek za goste pa je dosegel Robnik.

JESENICE : LESCE 8:0 (5:0)

V nedeljo, 2. oktobra, dopoldne pa so jeseniški mladinci odigrali prvenstveno tekmo z mladinskim moštvom Lesce in zmagali z rezultatom 8:0 (5:0).

Jeseniški mladinci so prav tako kakor njihovi starejši kolegi nadigrali svoje goste v vseh elementih nogometne igre. Njihova zmaga ni bila niti v enem trenutku vprašljiva, temveč so igralci preprosto tekmovali, kdo bo večkrat zatresel nasprotnikovo mrežo.

Gole za moštvo Jesenic so dosegli: Ljujič 3, Krašovec 2, Omanovič, Čosič in Radič.

V soboto, 8. oktobra, gostuje člansko moštvo Jesenic v Bohinjski Bistrici, kjer bo odigralo prvenstveno tekmo z domačim moštvom. Tekma bo ob 15.30.

BALINARSKI TURNIR
ZA DUGARJEV
MEMORIAL

Na balnišću v Bazi je bil v nedeljo, 2. oktobra, balinarski turnir za Dugarjev memorial, ki ga je organiziral balinarski klub Jesenice. Nastopilo je devet ekip, iz Škofje Loke, Lesce, Javornika, železarne Jesenice, društva upokojencev in domačega balinarskega kluba. Na otvoritvi turnirja je zbrane športnike pozdravil predsednik kluba Robert Gorše, ki je poudaril, da se je upravnih odbor balinarskega kluba Jesenice odločil, da vsako leto priredi balinarski turnir v spomin na iniciatorja in organizatorja balinarstva na Jesenicah Jožeta Dugarja. Z nekaj sodelavci je leta 1955 ustanovil takratni balinarski klub Plavž, katerega je bil tudi prvi predsednik. Ker je bilo za to zvrst rekreacije vedno več zanimanja, se je Jože Dugar z ostalimi pristaji balinarstva lotil izgradnje balnišča v Logu Ivana Krivca v Bazi, ki je bilo zgrajeno leta 1956. Poleg odgovorne službe, bil je namreč prvi direktor in ustanovitelj SGP Sava, je redno nastopal na različnih balinarskih turnirjih doma in na tujem.

Kljub precej neugodnemu vremenu je v nedeljo turnir v Bazi uspel. Najboljši so bili balinarji balinarskega kluba Jesenice, ki so osvojili tudi prehodni pokal. Izročil jim ga je predstavnik SGP Gradbenec, ki je bil pokrovitelj tega spominskega turnirja.

REZULTATI:
1. balinarski klub Jesenice I, 2. balinarski klub Jesenice II, 3. SGP Gradbenec Jesenice, 4. železarna Jesenice, 5. društvo upokojencev Jesenice, 6. balinarski klub Lesce, 7. rekreacijski center Kres — Koroška Bela, 8. balinarski klub Loka 1000 iz Škofje Loke, 9. društvo upokojencev Javornik — Koroška Bela.

Stane Lužnik

Letošnje prvenstvo železarne Jesenice v malem nogometu (JR)

Smučanje

ALPSKI SMUČARJI
V SCHNALSTALU

Sedemdesetni trening občinske selekcije alpskih smučarjev v Schnalstalu, ali Val Senalesu v Južni Tirolski, se je končal izjemno uspešno. Temu je botrovalo odlično vreme, temperatura okrog ničle, obilo snega, in to trdga. Smučarji so trenirali dvakrat dnevno, le zadnji dan samo dopoldan, to pa zaradi vožnje domov, ki je trajala celih sedem ur.

V trinajstih enotah treninga na snegu so smučali 38 ur, prevozili 1900 vrat veseloloma in 400 vrat slalom. Mar prosto smuko pa je bilo veliko poudarka na širjenju tehničnega znanja, ki je prvi pogoj za nadaljnji napredek.

Treninga se je udeležilo 16 tekmovalcev, od tega vseh enajst članov državne reprezentance: Benedik, Podrekar, Veskova, Benedičičeva, Kunčeva, Oblak, Presterel, Naglič, Ravnik, Pirc in Zan. Poleg njih je bila še peterica, ki se uvršča v deseterico najboljših v državi v svojih starostnih skupinah: Rakovčeva in Kljarjeva ter Kunc, Kavčič in Šporn. Naslednji trening je na programu od 15. do 23. oktobra prav tako v Schnalstalu. To je pravzaprav termin pionirske državne reprezentance, katero vodi jeseniška trenerja Smitek in Pirc. V sklopu 25-članske ekipe bo devet jeseničanov. Benedik in Podrekar bosta od 12. naprej na pripravah mladinske reprezentance in bosta prišla v Schnalstal s tridnevno zamudo. Udeležba ostalih je vprašljiva. Že tokrat je več dobrih tekmovalcev ostalo doma. Če se bo njihova številka še povečala, je odvisno od finančnih sredstev.

Vodilo smučarskih delavcev-alpincev je TALENTIRANIM OMOGOČITI DOSEGI MAKSIMUM na osnovi njihovih dispozicij (prirojenih kvalitete), ostale pa NAUČITI SMUČANJA, ODNOSA DO DELA itd., seveda kar najbolj cenen način, to je, doma. Vsako selekcioniranje boli prizadete. Ljubzen do lastnega otroka je zelo močno čustvo in prav zato nekateri starši spoznajo, da njihov otrok ni sposoben, tako zelo težko samokritično prenesejo. Znan je primer, ko so neke imele smučarja, ki je izpadel iz A in naslednje leto iz B reprezentance. »Krivice so vsi, ki imajo v tistem kraju s smučarji kaj opravka. Dejstvo pa je bilo samo eno, fant ni treniral. Kdor pa ne izpolnjuje osnovne zahteve, to je, odnosa do dela, ki je kriterij uvrščanja v kakršnokoli ekipo, v kateremkoli športu pa NIMA PRAVICE do koriščenja družbenih sredstev!

Če zaključimo te v življenju vedno prisotne pojave, potem se vrnimo še malo nazaj na ledenik v Schnalstalu. Videti je bilo marsikaj. Na samem levem obronku so tre-

nirali Kanadčani smuk na približno 1500 metrov dolgi progi. Ob njih so avstrijski skakalci pod vodstvom Baldwija Preimla skakali na 60-metrski skakalnici, ki je čisto naravna. Nekaj posegov s teptalnimi strojem in alpskimi smučmi in skakalnica je bila nared. Ker so skakalci lahko uporabljali vlečnico, so skočili tudi po dvanajsetkrat na dan! Na ravnem delu ledenika so bili zahodnonemški biatlonci in tekači iz avstrijske smučarske gimnazije v Stamsu. Seveda niso manjkali tudi hototogerji. Šolo vodi evropski prvak Peter Lindecker, ki je nastopal tudi v Kranjski gori. Tu so bili alpski smučarji iz Liechtensteina, brata Fromelta in Wenzela. Pa Norvežani s Hakerjem na čelu. Prav na dan našega prihoda pa s odpotovali domov Stenmark in ostali, ki pa bodo spet tam v času našega naslednjega treninga.

Ce se ozremo leta nazaj, potem moramo ugotoviti, da je na račun ugodnih snežnih razmer opravljen odlični trening tudi v septembru. Naši smučarji so bivali v plininskem zavetišču, ki je v prvem nadstropju, kjer so spali, visoko natančno 2.863 metrov, kot naš Triglav. To je bila vsaka kor daleč najcenejša varianta. V zavetišču je bila hrana odlična, imajo celo kopalnico. Želeli bi si kvečjemu boljše postelje.

Konkurentje naših smučarjev niso držali križem rok. Ljubljanci so bili na Mar-moladi. Tam so bile tudi CICIBANKE selekcije! Alpetourjevi tekmovalci so bili v Kaprunu. Zima bo pokazala, ali so bili lanske uspehi slovenskih smučarjev v mednarodni areni enkratni ali pa plod načrtnega dela.

ZAPRTJE
PLANINSKIH
POSTOJANK

Vse obiskovalce gora in izletnike obveščamo, da bo PREŠERNOVA KOČA na Stolu odprta do vključno 9. oktobra, KOVINARSKA KOČA v Krmi pa do 16. oktobra. Po navedenih datumih bosta obe postojanki zaprti.

PD Javornik-Kor. Bela

KROS SMUČARJEV TEKAČEV
V ŽLEBEH

V nedeljo, 2. oktobra, smo se smučarji tekači udeležili gozdnega teka, ki ga je v žlebeh organiziral SK Olimpija iz Ljubljane. Kljub precej hladnemu vremenu je bila udeležba zelo številna. V vseh kategorijah smo spremljali zagrizene boje za najboljša mesta.

Za nas je bila najbolj zanimiva kategorija starejših mladincev, kjer je Dušan Đuričić po zagrizenem boju premagal Vidmarja iz Dola in Majesa iz Kroke, na progi, ki je bila dolga le dobre tri kilometre.

V kategoriji mlajših mladincev se je Franci Teraš uvrstil na zelo dobro četrto mesto, Janko Kokošar pa je bil dvanajsti. Pri mlajših članih je zmagal Cvajnar, ki je postavil najboljši čas na dobre štiri kilometre dolgi progi. Marjan Mrak pa se je uvrstil na odlično tretje mesto.

Pri članih, kjer je bila konkurenca najbolj okrnjena, manjkali so Kalan, Pokljukar in Tajnikar, je zmagal Fornezzi iz Lovrenca, naš Tone Đuričić pa je bil sedmi.

REZULTATI:

MLAJŠE PIONIRKE (0,5 km): 1. Lili Kuček 0,02,10, 2. Marija Kuček 0,02,12, 3. Marija Vidmar 0,02,18 (vse Dol).

MLAJŠI PIONIRJI (1 km): 1. Uroš Velep 0,04,46, 2. Mare Flere 0,05,04, 3. Bojan Flere 0,05,06 (vsi Dol).

STAREJŠE PIONIRKE (1 km): 1. Tatjana Smolnikar (Kamnik) 0,04,54, 2. Andre-

ja Vrhovec (Olimpija) 0,05,03, 3. Metka Brelj (Kamnik) 0,05,04.

STAREJŠI PIONIRJI (1,5 km): 1. Robert Smolnikar (Kamnik) 0,06,24, 2. Jure Velep (Dol) 0,06,29, 3. Jani Pustovrh (Olimpija) 0,06,33.

MLAJŠE MLADINKE (1,5 km): 1. Tadeja Moder (Dol) 0,07,00, 2. Mojca Čebuli 0,07,02, 3. Katarina Grum (obe Olimpija) 0,07,10.

MLAJŠI MLADINCI (2 km): 1. Stane Lamprečnik (Kamnik) 0,10,24, 2. Jože Klemenčič (Dol) 0,10,34, 3. Dušan Pilček (Kamnik) 0,10,52, 4. Franci Teraš 0,11,08, 12. Janko Kokošar 0,12,50 (oba Mojstrana).

STAREJŠI MLADINCI (3 km): 1. Dušan Đuričić (Mojstrana) 0,14,08, 2. Marjan Vidmar (Dol) 0,14,19, 3. Marjan Majes (Kropa) 0,14,20, 5. Darko Mrak (Mojstrana) 0,15,04.

MLAJŠI ČLANI (4 km): 1. Bojan Cvajnar (JLA) 0,16,35, 2. Ivan Carman (Triglav) 0,17,25, 3. Marjan Mrak (Mojstrana) 0,18,44.

ČLANI (4 km): 1. Lenart Fornezzi 0,17,15, 2. Rudi Kolander (oba Lovrenca) 0,17,25, 3. Maks Jelenc (Triglav) 0,18,20, 7. Tone Đuričić (Mojstrana).

MEDNARODNO TEKMOVANJE
V SMUČARSKIH SKOKIH

V nedeljo, 2. oktobra, je bilo v Sebenjah pri Trčtu mednarodno tekmovalje v smučarskih skokih. Med 140 skakalci so razen tekmovalcev iz naših klubov nastopili tudi skakalci iz avstrijskih klubov Zahomec, Bad Aussee, Celovec in SK Koroška iz Vrbe. Tako smo bili priča izredno kvalitetnemu tekmovalju, na katerem so se tudi skakalci SK Jesenice zelo dobro odrezali. Rezultati zadnjih tekem kažejo, da v SK Jesenice raste mlad, kvaliteten tekmovalski kader, ki bo v prihodnjih letih lahko zapolnil vrzel, ki je letos nastala pri članih.

REZULTATI:

Cicibani: 1. Jože Kešnar 191,0 (9, 9) Triglav, 2. Jože Šmid 180,4 (8,5, 8,5) Jesenice, 3. Marko Baloh 179,4 (8,5, 8,5) Jesenice, 4. Robert Kreiser 177,2 (8,5, 9) Zahomec, Avstrija, 5. Matjaž Zupan 173,8 (9,5, 9) Križe, 6. Tomaž Debevč 173,6 (8, 8,5) Križe, 7. — 8. Karli Keubberger 171,5 (7, 8,5) Bad Aussee, Avstrija, 7.8. Martin Godec 171,5 (7,5, 8) Zahomec, Avstrija.

Mlajši pionirji: 1. Dušan Šilar 177,0 (19,5, 19,5) Triglav, 2. Viki Jekovec 167,5 (17, 17) Križe, 3. Tomaž Dolar 165,5 (16,5, 16) Jese-

nice, 4. Martin Škrjanc 154,0 (17, 18) Triglav, 5. Helmut Kronsteiner 146,6 (16, 15,5) Bad Aussee, 6. Jože Jagodic 145,0 (16, 15,5) Triglav, 7. Peter Kolman 143,0 (16, 16) Jesenice.

Starejši pionirji: 1. Robi Kaštrun 198,0 (21,21) Križe, 2. Peter Jošt 189,0 (20, 20,5) Križe, 3. Robi Čimžar 187,5 (21, 20) Triglav, 16. Ivo Šmid 147,5 (16,5, 16,5), 30. Robi Svetina 122,0 (14, 14,5), 33. Andrej Jalen 117,5 (13, 12,5) 35. Jože Arh 111,0 (13,5, 13) vsi Jesenice.

Mlajši mladinci: 1. Bojan Globočnik 210,5 (24, 24,5) Triglav, 2. Stane Martinjak 205,0 (24, 23) Triglav, 3. Leon Bevc 202,0 (23, 24) Triglav, 4. Siegi Godec 192,5 (20, 21) Zahomec, 10. Toni Justin 169,0 (18, 18), 14. Franci Ribnikar 163,5 (19, 18,5), 19. Rajko Lotrič 156,5 (18, 17), 19. Miha Baloh 155,0 (18,5, 17,5), 22. Franci Lapajne 146,0 (16,5, 16), 23. Andrej Avsenik, 141,0 (18,5, 16,5), 24. Aleš Bregar 138,0 (16, 15,5), 26. Vinko Lavrentič 131,0 (17, 18,5), 27. Andrej Cveteč 129,5 (15,5, 15), 30. Andrej Zupan 115,0 (13, 14) — vsi Jesenice.

Alpske smučarke Benedičičeva, Veskova, Kunčeva, Rakovčeva in Kljarjeva v Schnalstalu

Gregor Benedik ima vse možnosti, da poveča svojo zbirko medalj